

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СОПОТ

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ПРОЕКТ

ИЗПЪЛНИТЕЛ : АРКОНТ-А ООД, ГР. ПЛОВДИВ
УПРАВИТЕЛ: АРХ. СТЕФАН СПАСОВ СТЕФАНОВ

ЮНИ 2018

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Ръководител екип	арх. Невена Янкова Балчева
2. Селищна мрежа и устройство на урбанизирани територии	арх. Христина Стефанова Стефанова
3. Културно наследство	арх. Радка Василева Стефанова
4. Техническа инфраструктура и комуникационно – транспортни системи	инж. Димитър Николов Балчев
5. Водоснабдяване и канализация	инж. Татяна Иванова Щерева
6. Електроснабдяване и съобщения	инж. Михаил Иванов Никодимов
7. Зелена система	ланд. арх. Веселин Янков Хаджиев
8. Геодезия	инж. Светла Спасова Неделчева

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. УВОД	
1. Основание за проектиране	
2. Териториален обхват и времеви хоризонт	
3. Цели и задачи на ОУП Сопот	
4. Етапи и фази при разработването на ОУП - Сопот	
II. АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И РЕСУРСОВ ПОТЕНЦИАЛ /ДИАГНОЗА/	
1. ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ И МЯСТО НА СОПОТ В НАЦИОНАЛНАТА И РЕГИОНАЛНИТЕ УРБАНИСТИЧНИ СТРУКТУРИ.	
1.1. Географско положение.	
1.2. Категоризация на община Сопот от гледна точка на административно – териториалното устройство на Република България.	
1.3. Място на община Сопот в изчисления на национално ниво модел за урбанистично развитие в периодът 2013 – 2025 г.	
2. ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ	
2.1. Климат и Релеф.	
2.2. Геология, полезни изкопаеми, почви, хидрология	
2.3. Флора и фауна	
2.4. Защитени територии и зони.	
2.5. Поземлен ресурс на територията	
2.6. Структура на собствеността	
3. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ И ПРОБЛЕМИ	
3.1. Демография	
3.1.1. Динамика на населението	
3.1.2. Механичен и естествен прираст	
3.1.3. Гъстота и структура на населението. Тенденции на развитие	
3.2 Структура на заетостта .Пазар на труда, в т.ч. отрасли, сектори, проблеми	
3.3 Икономика	
3.3.1. Отраслова структура	
3.3.2. Селско и горско стопанство (Първичен сектор)	
3.3.3. Промисленост и строителство (Вторичен сектор)	
3.3.4. Търговия и услуги (Третичен сектор)	
4. ФУНКЦИОНАЛНА ПОДСИСТЕМА „ОБИТАВАНЕ”. СЪСТОЯНИЕ И РЕСУРСИ.	
4.1. Количество и възраст на жилищния фонд.	
4.2. Конструктивни характеристики и етажност на жилищните сгради	
4.3. Основни характеристики на жилищата (брой, стаи, полезна площ).	
4.4. Жилищна осигуреност.	
4.5. Жилища по форма на собственост.	
5. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ.	
5.1. Лечебни и здравни заведения.	
5.2. Структура на медицинския персонал.	
5.3. Социални дейности.	

6. ОБРАЗОВАНИЕ.	
6.1. Детски градини.	
6.2. Начално и средно образование.	
7. ЕКОЛОГИЯ	
7.1. Качество на атмосферния въздух.	
7.2. Качество на почвения слой.	
7.3. Качество на водите.	
8. КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО	
8.1.История. Етапи на развитие	
8.2.Недвижимо културно наследство	
8.2.1.Принадлежност на НКЦ към определен исторически период	
8.2.2.Категория и териториално разположение на НКЦ	
8.2.3. Анализ	
8.3. Исторически обекти	
8.4. Нематериално културно наследство	
9. ОТДИХ И ТУРИЗЪМ	
9.1. Обекти на културата	
9.2 Природни забележителности	
9.3.Влияние в общото икономическо развитие	
10. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА. СЪСТОЯНИЕ И РЕСУРСИ.	
10.1. Транспортна инфраструктура.	
10.1.1 Пътна инфраструктура - класификация и състояние	
10.1.2. Железопътна инфраструктура.	
10.2. Водоснабдяване.	
10.2.1.Състоянието на водопроводната мрежа	
10.2.1.1.Водоизточници и външни довеждащи водопроводи	
10.2.1.2.Водоеми	
10.2.1.3.Вътрешни водопроводни мрежи	
10.2.2. Проблеми на състоянието на водоснабдителната мрежа	
10.3. Канализация.	
10.3.1. Състояние на канализационната мрежа и ПСОВ	
10.3.1.1. Канализационна мрежа	
10.3.1.2.Пречиствателна станция за отпадни води	
10.3.2. Проблеми на състоянието на канализационната система	
10.4. Електро снабдяване	
10.4.1. Състояние на електроснабдителната мрежа	
10.4.2. Проблеми на електроснабдителната мрежа	
10.5.Съобщения	
10.5. Управление на отпадъците	
III. ПРОГНОЗА.	
1. СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ.	
1.1. Прогноза за демографското развитие на община Сопот.	
1.2. Прогноза за развитие на социалната база	
1.2.1. Развитие на образованието	
1.2.2. Развитие на здравеопазването	

1.2.3. Развитие на КИН	
1.3. Прогноза за икономическо развитие на община Сопот.	
1.2.1. Прогнозиране за отраслово развитие на икономиката.	
1.2.2.Прогноза за развитие на нетните приходи от продажби	
1.2.3. Прогнозиране на заетостта.	
1.4. Приоритети за реализация	
2. ПРОСТРАНЕСТВЕНО РАЗВИТИЕ	
2.1. Модел на урбанистично развитие	
2.2.Основно предназначение на териториите, режим на устройство и параметри за натоварване	
2.2.1. Урбанизирани територии	
2.2.1.1. Режим на устройство на урбанизираните територии	
2.2.1.2. Пространствено развитие на елементите на общински център Сопот	
2.2.1.3. Параметри за натоварване на урбанизираните територии	
2.2.2. Земеделски територии	
2.2.2.1. Режим на устройство на земеделските територии	
2.2.2.2. Параметри за натоварване на земеделските територии	
2.2.3. Горски територии	
2.2.3.1. Параметри за натоварване на горските територии	
2.2.4. Защитени територии . Национален парк "Централен Балкан"	
2.2.5. Територии на културно историческото наследство	
2.2.6. Нарушени територии	
2.2.7. Водни площи	
2.2.8. Територии на транспорта	
2.2.9. Развитие на техническата инфраструктура	
2.2.9.1.Водоснабдяване	
2.2.9.2.Канализация	
2.2.9.3.Електроснабдяване	
2.2.9.4.Съобщения	
Приложение 1 : Правила и норми за прилагане на Общ устройствен план на община Сопот	
Приложение 2: Изходна информация	

I. УВОД

1. ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ОУПО СОПОТ

Разрешението за разработването на проект за Общ устройствен план на община Сопот е издадено по реда и съгласно изискванията на чл. 124 от ЗИД ЗУТ, с Решение № 133, взето с Протокол № 21/01.08.2013 год. от Общински съвет Сопот, по предложение на Кмета на общината.

ОУПО Сопот е разработен на базата на:

- Планово техническо задание, одобрено от Кмета на общината;
- Съгласувателни писма към Заданието на Министерство на Културата, НИНКН – изх.№ 33-НН-40/24.01.2018 и Министерство на Околната среда и водите, Регио-нална инспекция гр. – изх.№ ОВОС-872 от 04.08.2017 год;
- Техническо предложение за участие в открита процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Изработване на Общ устройствен план на община Сопот“, изготвено в съответствие с изискванията на конкурсната програма;
- Решение за определяне на изпълнител.№ ОП-7/28 от 22.12.2016 г.
- Договор за изготвяне на Общ устройствен план на община Сопот № ОП-7/38 от 26.01.2017г., сключен между община Сопот и "Арконт-А" ООД, гр. Пловдив.

2. ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ

ОУП на община Сопот е разработен в обхвата на цялата територия на общината с обща площ от 56 000 дка, в т.ч. 2 населени места с техните землища.

Съгласно Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове ОУП на община Сопот се изработва с прогнозен период от 15-20 години. Дългосрочният времеви хоризонт на прогнозите за перспективата в демографското, социално-икономическото и инфраструктурно развитие на общината, както и вероятностният характер на самите прогнози изискват срокът на действие на изготвяния ОУП на общината да бъде във формат от-до, а не фиксиран като период. Посочените срокове на действие са резултат от спецификата на предвидените процеси, протичащи на територията на общината, както и от факта, че последствията от тях, оставящи трайни резултати върху териториалните среди, демографските и икономически показатели на общината, понякога надхвърлят предварително прогнозираните времеви хоризонти.

3. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ОУП СОПОТ

За да се постигне една ефективно действаща териториална система, включваща рационално изградени производствено-стопански структури, социално приемлива демографска конфигурация и модерно уредена селищна мрежа, е необходимо различните дейности да бъдат планирани, регулирани и насочени съобразно предварително набелязаните **цели и задачи** и в зависимост от

основните приоритети на регионалната икономическа политика във всичките ѝ аспекти.

Стратегическа цел на ОУПО на община Сопот е да се създаде пространствена и планова основа за дългосрочно устройствено развитие, да оформи оптимални пространствени и функционални структури и връзки и комплексно устройство на цялата територия в хармонично единство на урбанизираните територии и на природните дадености. Цялостният процес на планиране трябва да отговаря на заложените в стратегическите документи насоки за регионално развитие.

Стратегически документи за регионално развитие са: Общински план за развитие на община Сопот за периода 2014-2020г., Областна стратегия за развитие на област Пловдив за периода 2014-2020г. , които са разработени в съответствие със Закона за регионалното развитие

Стратегическата цел на ОУП на община Сопот

Изхождайки от принципите на устойчивото развитие за баланс между екологично равновесие, икономически растеж и социален просперитет, при пестеливо използване на природните ресурси, постигането на главната цел се предпоставя от изпълнението на следните цели: регулиране на урбанизационните процеси, устройствено планиране и съответствие със стратегическите документи, регламентиране на общия режим на устройство на териториите. Планирането на територията на общината да става по начин, осигуряващ съхраняване и едновременно с това пълноценно включване в жизнен оборот на природното и на културното наследство на общината.

В община Сопот попадат няколко защитени зони, поради което е изготвен и доклад за оценка на въздействието на ОУПО върху предмета и целите на опазване в защитените зони.

Задачи на плана и постигане на очаквани резултати

ОУП на община Сопот следва да изпълни следните задачи:

- да установи състоянието на ресурсите и потенциалите на община Сопот;
- да осигури устройствени условия и предпоставки за капитализиране на територията в съответствие с принципите за устойчиво развитие;
- да изследва териториалното развитие и степента на осигуреност на населените места по отношение на зелените площи и жилищния фонд;
- да направи анализ на степента на осигуреност с техническа и социална инфраструктура.

Задачите с функционална насоченост са:

- функционално предназначение на терените и регламентиране на общия режим на устройство на отделните територии;
- извеждане на пространствени и социални параметри с цел подобряване на социалната инфраструктура;
- условия за оптимизиране на системите за транспорт, в това число и на масовия пътнически транспорт;
- определяне на възможности за развитие, оразмеряване и провеждане на инженерните

мрежи;

- условия за поддържане на екологичното равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни и антропогенни въздействия;
- идентифициране на терените с вероятно разпространение на предвидими природни бедствия;
- създаване на благоприятни условия за развитие, популяризиране и опазване на културно-историческото наследство.

Очакваните резултати от прилагането на Общия устройствен план са свързани с осигуряването на добра териториално-устройствена основа за балансирано управление на територията. В този смисъл ОУП на Община Сопот съдържа решения за пространствена организация, които да дадат **резултати** в следните сфери:

- Икономика;
- Обитаване;
- Техническа инфраструктура;
- Околна среда;
- Културно- историческо наследство.

4. ЕТАПИ И ФАЗИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ОУПО – СОПОТ

Етап 1 - Предварителен проект на ОУПО

Този етап обединява проучвателни и стратегически действия, свързани с разработване на Предварителния проект на ОУП. В тази фаза технологично се обединява според техния характер и последователност :

- Съставяне на Опорен план на града и общината;
- Анализ на състоянието по функционални системи и политиката за тяхното управление и устройствено развитие;
- Диагноза на състоянието;
- Прогнози и хипотези за социално-икономическо и пространствено развитие.

Посочените предпроектни решения и други проучвания със стратегически и планов характер се разработват на основата на целите, подцелите и задачите на развитието, тенденциите и факторите, стимулиращи или ограничаващи устройственото развитие и в съответствие със законово регламентирана система от норми и стандарти за развитие на функционалните подсистеми на ОУП („Обитаване”, „Труд”, „Социална инфраструктура”, „Отдых”, „Зелена система” и др.) и за устройство на територията, за опазване и развитие на околната среда и културно-историческото наследство.

Важни стъпки в етап „Предварителен проект” са следните видове предпроектни проучвания:

- Прогнозни проучвания

Прогнозните проучвания за социално-икономическото развитие и за устройственото планиране отчитат влияние на различните тенденции и фактори на бъдещото развитие и устройство. Необходимостта от пространствено-териториален ресурс за развитие на градските функционални системи и зони, както и изисквания към тяхното устройство, гарантиращо достигането на основни цели, приоритети и задачи, свързани с комплексното им развитие, се определя на основата на направените прогнозни разчети. В разглежданата фаза на разработване на ОУПО Сопот се разработва общата концепция за пространствено развитие на града и общината в съответствие със състоянието, ограничителите и потенциалите на урбанизираната и неурбанизирана територия.

- Устройствена концепция по функционални системи и зони

По същество това е предварителният проект на ОУП в М 1:25 000 и 1:10 000 за общината, който осигурява прехода от общото към частното, определя функционалното предназначение и режимите за устрояване на територията на общината.

- Резервите за далекоперспективно развитие.

По същество тази част води до изработване на опорен план на базата на получената първична информация. За изготвянето на опорния план ще се използват кадастрални планове, карти на възстановената собственост, топографски карти, специализирани схеми и планове и други необходими данни, предоставени от администрацията на община Сопот.

За целите на изработване на проекта за ОУП на община Сопот екипът на “Арконт-А” ООД си служи и с допълнителни източници на изходни данни, а именно: данни от последното преброяване, цифрови и аналогови кадастрални планове, сателитни изображения.

Информационно осигуряване за нуждите на анализа към предварителен проект на ОУПО Сопот:

Информационно осигуряване е пряко свързано с анализа на територията и има три основни аспекта. Един от тях е свързан с извършването на адекватна оценка на нуждите и очакванията от страна на различните заинтересовани страни относно бъдещия ОУП на общината. Тази оценка следва да обхване минимум три групи заинтересовани страни: местната администрация, местния бизнес и жителите на общината. Целта е да се направи максимално обективна оценка на нагласите в рамките на местната общност относно бъдещият ОУП.

Достоверността на анализа, неговата пълнота и изводи зависят изключително от пълнотата на информацията по различните функционални и интегриращи системи.

Необходими са:

- Статистически данни относно: население и човешки ресурс; жилищен и сграден фонд; обществено обслужване; териториални поземлени ресурси; допълнителна статистическа информация;
- Информация от картографски източници;
- Географски източници;
- Информация от устройствени проучвания;

- Данни от проведени специализирани анкетни проучвания;
- Други данни и проучвания, имащи отношение към Общия устройствен план;
- Нормативна информация.

За по-правилна преценка на развитието в отделните направления е нужно информационните данни да обхващат минимум петгодишен период.

При анализа и изработването на ОУП на Община Сопот ще се вземат предвид следните основни статистически показатели:

- Територия - размер на територията; баланс на територията;
- Население - брой на населението; полова структура; образователна структура; възрастова структура; естествен прираст; механичен прираст;
- Човешки ресурси -заети лица; безработица; заетост;
- Икономика - брой фирми и брой на заетите във фирмите;
- Финанси - приходи от данъци; инвестиции-размер;
- Техническа инфраструктура - дължина - уличната мрежа; брой телефонни постове; брой пощенски станции и др.;
- Здравеопазване - брой здравни заведения; брой болнични легла;
- Култура - брой обекта; капацитет на обектите и редица други показатели.

При изработване на същинския предварителен проект за ОУПО Сопот се извлича устройствена концепция, като се вземат предвид основните стратегически документи и политически насоки за устройство на територията в Европейски и национален контекст.

На базата на извършените анализ и проучвания ще бъдат конкретизирани проблемните зони в урбанизираната структура. Така следва да се определят основните устройствени решения, на чиято основа ще се развива територията на общината. Всички устройствени решения ще бъдат детайлизирани и максимално информационно и аналитично обезпечени.

Процесът на проектиране е съпроводен с редица различни методи, подпомагащи взимането на решения и прилагането на практика на направените анализи. Такива методи са: сравняване на данни и резултати от различни източници, проучване на аналогични примери, наблюдение и проучване, събиране на мнения, опит и предложения, използване на съвременните средства на географските информационни системи за анализ и обработка на геопропространствени данни, прогнозен метод за изследване на насоките на развитие, експертни консултации, групово взимане на решение за избор на алтернатива, консултации с държавни и местни институции, генериране на идеи за бъдещо развитие, анализ на слабите и силните страни, геометрични изображения на функционалните зависимости, графични методи и други.

Предварителният проект за ОУПО ще се изготви в съответствие със ЗУТ и Наредба №8 за обема и съдържанието на устройствените схеми и планове. Етапът ще завърши с обществено обсъждане и одобряване от съответните органи с последващо разглеждане на проекта от ЕСУТ.

Етап 2 – Окончателен проект на ОУПО

Окончателният проект на ОУП на община Сопот отразява резултатите от консултациите,

обществените обсъждания и консултациите с компетентните органи. При разработването на ОУП на Община Сопот прогнозният период на действие трябва да бъде 15-20 години.

Окончателният ОУПО се базира на Предварителния проект на ОУПО, но с нанесени корекции и препоръки след общественото му обсъждане. Същият отново следва да се съблюдава и да следва изискванията на Закона за устройство на територията и Наредба №8. Той също подлежи на обществено обсъждане и одобрение от Общински съвет.

Прилагането на способа „обществени обсъждания” се предвижда в рамките на всеки един от етапите на изпълнение на проекта, като екипът на изпълнителя се ангажира да участва дейно в тях, като способства разясняването на концепцията и детайлите от проекта.

II. АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ И РЕСУРСОВ ПОТЕНЦИАЛ

/ ДИАГНОЗА/

1. ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ И МЯСТО НА СОПОТ В НАЦИОНАЛНАТА И РЕГИОНАЛНИТЕ УРБАНИСТИЧНИ СТРУКТУРИ.

1.1. ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ.

Община Сопот е разположена в южното подножие на Стара планина, в северозападната част на Пловдивска област. Територията на общината обхваща южната част на Троянска планина – дял от Средна Стара планина, и част от Карловската котловина, и има площ от 5633,3 ха. или 0,9 % от площта на Пловдивска област. Надморската височина на територията е в границите от 378 м в южната част до 2165 м в североизточната част. Планинската част е със стръмен и силно разчленен от левите притоци на река Стряма релеф. Община Сопот има обща граница с Община Карлово от изток, запад и юг. На север тя граничи с Община Троян, която е част от Ловешка област. От гледна точка на националната и регионална урбанистична структура община Сопот попада в обхвата на Южен централен район за планиране (ЮЦРП) (NUTS – 2), област Пловдив (NUTS – 3).

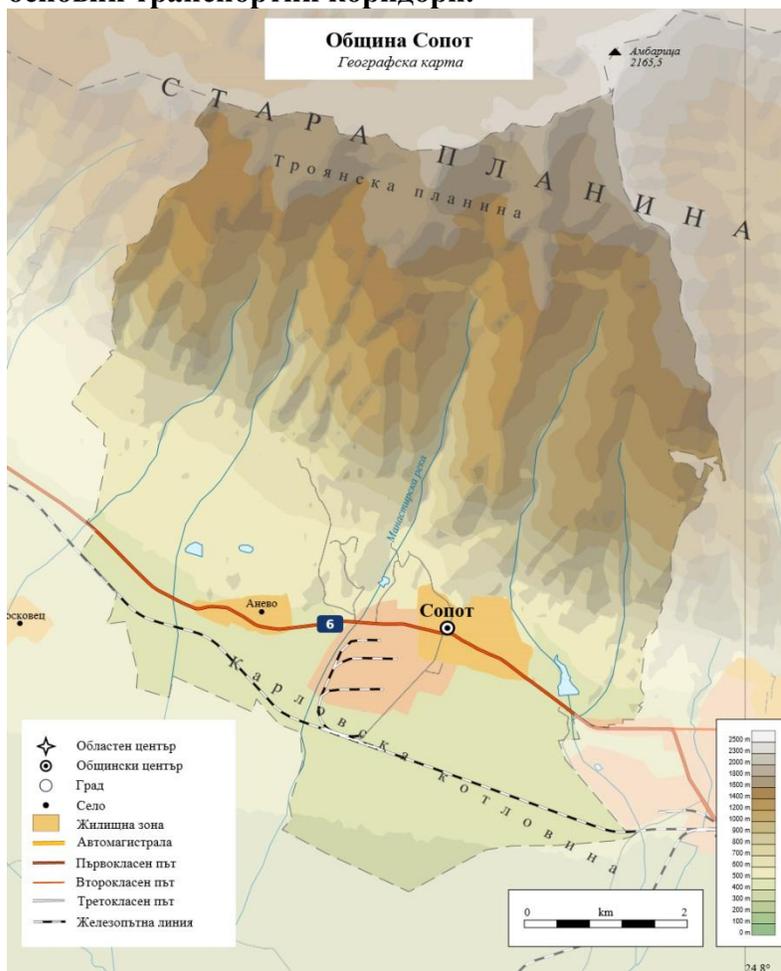
Фигура 1. Географска карта на региона, в който е разположена община Сопот.

В селищната мрежа на Община Сопот попадат град Сопот със землище от 3666,2 ха и село Анево със землище от 1967,1 ха. Землищата на двете населени места представляват около 5,5 % от територията на общината. По данни на НСИ към 31.12.2016¹ г. гъстотата на населението на община Сопот е значително висока 165,09 д./ км², като по този показател общината се нарежда на трето място в област Пловдив след общините Пловдив и Стамболийски. За сравнение – средният показател за страната е 64,34 д./км², за ЮЦРП 63,93 д./ км², а за Пловдивска област – 112,35 д./ км². Над 90 % от населението на общината е концентрирано в град Сопот.

Географското положение на община Сопот я определя като кръстопът на шосейния и железопътния транспорт. През пространствената структура на община Сопот преминава участък от първокласен шосеен път I-6 София–Карлово–Бургас, който е част от международния път E871 /и част от трансевропейски транспортен коридор №8 Дурас–Скопие–София–Бургас/Варна/, както и подбалканската железопътна линия София–Карлово–Варна/Бургас, която е част от 3-та Главна национална ж.п. линия, която осъществява връзка между Западна и Южна със Източна и Североизточна България. По своята същност тя се явява част от трансевропейския транспортен коридор VIII /железопътна инфраструктура/.

Фигура 2. Географска карта на община Сопот с показани основни транспортни коридори.

1.2. КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА ОБЩИНА СОПОТ ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА АДМИНИСТРАТИВНО – ТЕРИТОРИАЛНОТО УСТРОЙСТВО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Административно-териториалното устройство се дефинира като важна, съставна част от организацията на държавата и на държавния апарат и по същество включва разделянето на страната

¹ **Източник:** НСИ „Районите, областите и общините в Република България 2016“

на административно-териториални единици за създаване на условия за ефективно протичане на жизнените процеси и за упражняване на държавната власт.

Създаването на административно-териториални² и териториални единици³ в Република България, както и извършването на административно-териториални промени се урежда от Закона за административно – териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ) Обн. ДВ. бр.63 от 14 Юли 1995 г.

В съответствие с разпоредбите на чл. 36 от ЗАТУРБ е извършено цялостно класифициране на административно – териториалните и териториалните единици. Класификацията се извършва на база утвърдена от Министерски съвет методика за категоризация⁴. София в качеството си на столица не подлежи на категоризация. На база анализ на показателите категоризацията се извършва в низходящ ред, като в категория 1 попада областни центрове като Пловдив, Варна, Бургас и т.н.

През 2012 г. със Заповед № РД-02-14-2021 от 14.08.2012 г. е определена категоризацията на административно – териториалните и териториалните единици в Република България. Съгласно категоризацията община Сопот, както и гр. Сопот попадат в 3 – та категория, а с. Анево в 5 – та категория.

През 2014 г. със Заповед № РД-02-14-808 от 25 август 2014 г. е извършена актуализация на категоризацията на административно – териториалните и териториалните единици, като категорията на община Сопот е понижена от 3 – та на 4 – та.

**Към 2018⁵ категоризацията на община Сопот, гр. Сопот и с. Анево е както следва:
Категоризация на общините**

Код на община	Община	Категория
PDV43	Сопот	4

Категоризация на населените места

Код на община	ЕКАТЕ	Населено място	Категория
PDV43	68080	гр. Сопот	3
PDV43	00480	с. Анево	5

От градоустройствена гледна точка по показател брой жители град Сопот попада в категория 5. „Много малки градове“ с население до 10 000 жители, а с. Анево в категория 3. „Средни села“ с население от 1 000 до 2 000 жители.

² Административно-териториални са областите и общините (чл. 2 от ЗАТУРБ)

³ Териториални единици са населените места и селищните образувания (чл. 3 от ЗАТУРБ).

⁴ Решение на МС № 921 от 16.12.2011 г.

<http://www.mrrb.government.bg/static/media/ups/articles/attachments/a6acb0acc7704ee926f7b9eab06e9b9c.pdf>

⁵ Източник: Министерство на регионалното развитие и благоустройството

<http://www.mrrb.government.bg/bg/kategorizaciya-na-administrativno-teritorialnite-i-teritorialnite-edinici/>

1.3. МЯСТО НА ОБЩИНА СОПОТ В ИЗБРАНИЯ НА НАЦИОНАЛНО НИВО МОДЕЛ ЗА УРБАНИСТИЧНО РАЗВИТИЕ В ПЕРИОДЪТ 2013 – 2025 Г.

„Националната концепция за пространствено развитие“ (НКПР) за периода 2013 – 2025 г. е първият по рода си документ за устройство на територията през последните три десетилетия, който обхваща цялата страна и представлява средносрочен стратегически документ, който дава насоките за устройство, управление и опазване на националната територия и акватория и създава предпоставки за пространствено ориентиране и координиране на секторните политики.

НКПР 2013 – 2025 г. има за цел пространствено координиране и регулиране на процесите протичащи в националната територия, за постигане на комплексно, интегрирано планиране. В тази връзка, използвайки европейската класификация на ESPON, НКПР 2013 – 2025 г. дефинира йерархична система от населени места - центрове, простиращи влиянието си върху различни по площ териториални ареали. Йерархизирането на центрoвете се осъществява чрез оценка на тяхното значение и роля по редица критерии и показатели за динамика на населението и степента на развитие на техните обслужващи административни, икономически, транспортни функции и др.

- **Първо ниво – столицата (София)** – център с европейско значение в националната територия.
- **Второ ниво – големи градове** – центрове с национално значение в територията на районите. В това число попадат (– Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Плевен, Стара Загора);
- **Трето ниво – средни градове** – центрове с регионално значение в територията на областите;
- **Четвърто ниво – малки градове** с микрорегионално значение в територията на групи общини;
- **Пето ниво** – много малки градове и села, центрове на общини.

Анализът на съществуващото състояние и наличните функции на гр. Сопот показва, че се намира в 4 – то ниво. Характерно за градовете от 4 – то йерархично ниво е, че имат изключително важна роля за периферните селски и планински райони, предлагат работни места и основни публични услуги на повече от една община. Критерии за избор на тези градове са: подходящо местоположение в територията на областите, демографска големина, налични функции с надобщинско значение в икономиката, социалната сфера, образованието, здравеопазването и културата.

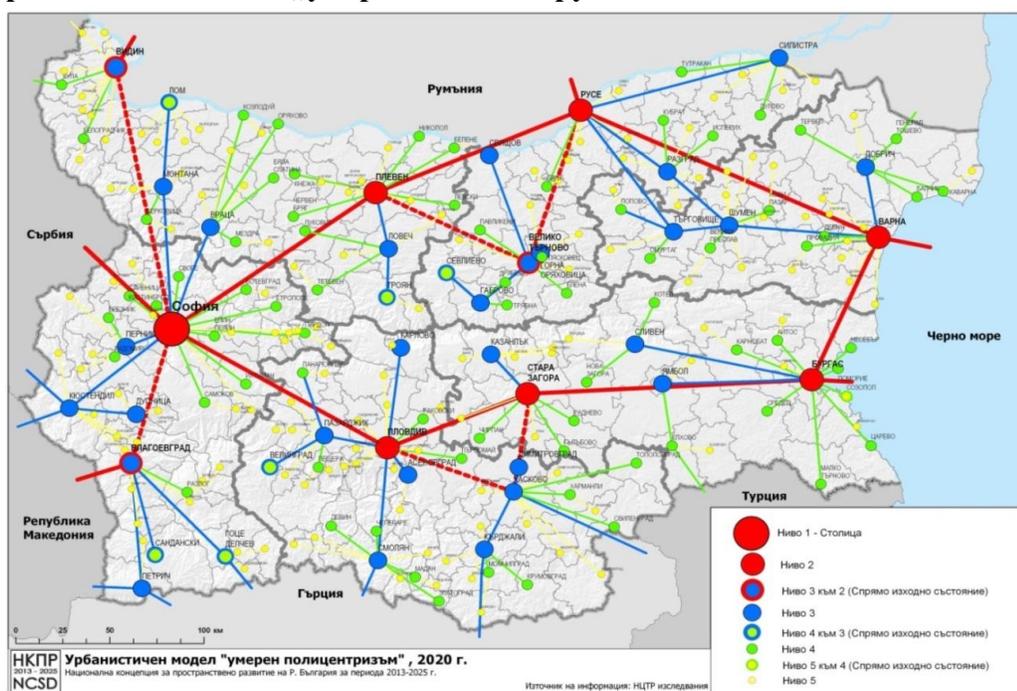
Въпреки, че в НКПР 2013 – 2025 г. е посочен като град от 4 – то ниво гр. Сопот е на границата между 4 – то и 5 – то ниво. В зависимост от бъдещото си развитие под влияние на социално-икономически и демографски фактори, може да остане в 4-то ниво или да загуби своето значение и да отпадна в 5-то ниво.

Стабилизирането на мрежата от малки градове от 4-то йерархично ниво изисква специална национална политика, тъй като от състоянието на тези градове ще зависи насоката на развитие на периферните селски и планински райони. Значението на малките градове в селски райони е обект на особено внимание и в общоевропейските документи за балансирано териториално развитие. НКПР препоръчва всички 90 бр. градове от 4-то йерархично ниво да бъдат включени за изготвяне на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) за следващия планов период, за да може на основата на тези планове да се осъществяват действия по интегрираното им развитие. Тъй като градовете от 4-то йерархично ниво извън предложените за целенасочена подкрепа от

политиката за градско развитие, попадат в т.н. “селски райони”, е подходящо изпълнението на техните ИПГВР да бъде подкрепено от ПРСР. Териториална основа за осъществяване на всички действия за градско развитие са Общите устройствени планове. Тъй като много малко градове от 4-то ниво притежават актуални устройствени планове, те следва да се изработят съгласно изискването на последните изменения и допълнения на ЗУТ (обн. ДВ бр. 80/26. 10.2012 г.).

„Националната концепция за пространствено развитие“ (НКПР) за периода 2013 – 2025 г. избира моделът „Умерен полицентризъм“, като модел за урбанистично развитие на национално ниво в периодът 2013 – 2025 г. Моделът ще се реализира при осъществяване развитие в условията на умерено намалени темпове на демографското свиване и успешно провеждана регионална политика, съпроводена с преодоляване на икономическите затруднения и лек икономически подем, умерено развитие на новите технологии и иновациите, разширяване и усъвършенстване на техническата инфраструктура.

Фигура 3. Урбанистичен модел „умерен полицентризъм“⁶

Характерно за този сценарий е интензивното развитие на столицата, съпроводено с развитието на не голям брой урбанистични центрове от 2-ро и 3-то ниво, както и стабилизирането на достатъчно голям брой центрове от 4-то ниво, което води до сравнително малко увеличаване на централните територии и намаляване на периферията, както и до приближаване на градски услуги до селските райони.

След перспективния срок 2025 г. този модел следва да еволюира към модела “развит полицентризъм” с постепенно увеличаване броя на урбанистичните центрове от 2-ро и 3-то ниво и стабилизиране на централните територии и намаляване на периферията, както и до приближаване на градски услуги до селските райони.

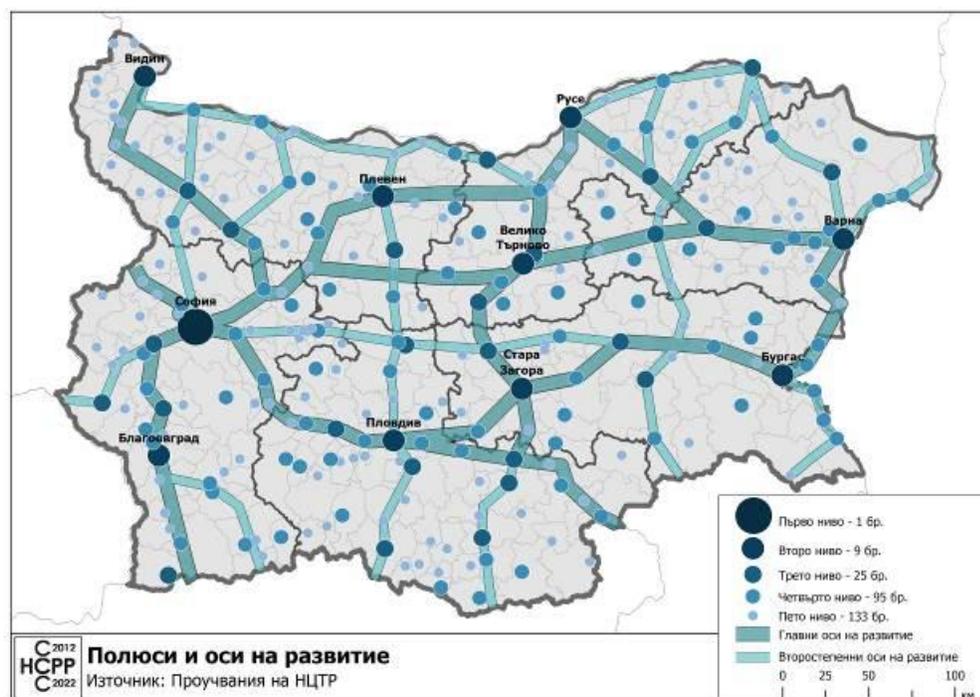
⁶ Източник: „Национална концепция за пространствено развитие“ 2013 – 2025 г.

На ниво район за планиране (NUTS – 2) и област (NUTS – 3) възприетият от НКПР 2013 – 2025 урбанистичен модел „умерен полицентризъм“ определя доминираща роля на гр. Пловдив, като град от 2 – ро ниво и основен полюс на растеж и развитие в района на ЮЦРП, където попада и община Сопот. Шансове за партнираща роля към гр. Пловдив като основен център ще имат градовете Асеновград и Карлово, като центрове от 3 – то ниво, които могат да осъществяват организираща и стабилизационна роля в територията. Възприетият сценарий задава и потенциалните перспективи за развитие и на община Сопот, тъй като с двете си урбанизирани селищни структури, гр. Сопот и с. Анево, разположени в непосредствена близост до гр. Карлово⁷, попада в териториалния обхват на влияние на агломерационния ареал на гр. Карлово.

Оси на урбанистично развитие и агломерационни ядра.

Осите на урбанистично развитие са полицентрични зони, формирани при интегрирането на полюсите на развитие с транспортно - комуникационната мрежа на страната. Основните оси, които имат важно структуриращо значение за националната територия се развиват по протежение на главните национални и международни транспортни коридори, по които мрежата от населени места на страната се интегрира в европейската. Те са оси на урбанизация между центровете на растеж, иновации, бизнес и култура и имат геостратегическо значение. Осите на урбанистично развитие не са свързани само и единствено с транспортните коридори. Тези оси съвпадат и с културните коридори в Югоизточна Европа, които обвързват едни от най-ценните културни паметници в България.

Фигура 4. Полюси и оси на развитие⁸

Територията на община Сопот е разположена върху две второстепенни оси на урбанистично развитие:

⁷ Гр. Сопот е разположен на 5 км западно от гр. Карлово. С. Анево е разположено на 7 км западно от гр. Карлово.

⁸ **Източник:** „Национална стратегия за регионално развитие“ 2012 – 2022 г.

- Плевен – Карлово – Пловдив – Асеновград - Смолян – Рудозем;
- Второстепенна Подбалканска ос „София-Карлово-Бургас” (Централна хоризонтала)
Отдавна утвърденото транспортно направление в централната част на страната, с добре изградена инфраструктура по най-късото разстояние между София и Бургас, постепенно губи своите функции след изграждането на АМ „Тракия”. Въпреки че не е част от Трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T), направлението има своето национално значение като преразпределящо трафика между главните оси и интегриращо подбалканските градове, които имат добър потенциал за укрепване на мрежата от населени места.

Характерно за второстепенните оси за развитие е, че се извяват в направления, излизащи от основните оси или свързващи основните оси. Второстепенните оси завършват пространствения модел на развитие и се очаква да активизират агломерационните процеси и урбанистичното развитие. Наличието на добра комуникационно-транспортна свързаност ще стимулира обитаването в малки населени места и ще привлече бизнес, развиващ алтернативни работни места в селските райони. На регионално равнище са важни второстепенните оси на развитие, които осъществяват достъпността и свързаността на районите и градските центрове от 3-то и 4-то ниво в тях, както е и случаят с гр. Сопот (4 – то ниво) и гр. Карлово (3 – то ниво). При провеждане на политиката на пространствено развитие по отношение на градовете центрове от 4-то ниво НКПР 2013 - 2025 дава предимство на тези от тях, които са разположени в направленията на осите на развитие, което от своя страна създава добри перспективи за развитие пред община Сопот.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Община Сопот е създадена през 2003 г. с президентски указ No 318/05.09.2003 г. чрез отделяне от община Карлово. В продължение на повече от три десетилетия населените места от Община Сопот са били част от обширната територия на Община Карлово, която заема над 17% от площта на Пловдивска област. Благоустройството и развитието на селищата, понастоящем формиращи Община Сопот, са били решавани в контекста на приоритетите на голямата община, без да бъдат разработвани отделни планове за тяхното развитие.
- Възстановяването на административната самостоятелност на Общината дава възможност за определяне на стратегическите цели на развитие в дългосрочен, средносрочен и краткосрочен аспект и за планиране на целенасочени мерки за постигането на тези цели.
- От гледна точка на категоризацията на административно – териториалното устройство на Република България, община Сопот попада в 4-та категория.
- НКПР на България 2013 – 2025 г. избира „умерен полицентризъм“ като модел за урбанистично развитие на национално ниво в периодът 2013 – 2025 г. Въпреки, че в НКПР 2013 – 2025 г. е посочен като град от 4 – то ниво гр. Сопот е на границата между 4 – то и 5 – то ниво. В зависимост от бъдещото си развитие под влияние на социално-икономически и демографски фактори, може да остане в 4-то ниво или да загуби своето значение и да отпадне в 5-то ниво.

2. ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ

2.1. КЛИМАТ И РЕЛЕФ

Релеф.

Община Сопот, обхваща южната част на Троянска планина – дял от Средна Стара планина, и част от Карловската котловина. Преобладаващата част от релефа е котловинно-планински със средна надморска височина от 510 м.

Южната третина от територията на община Сопот е разположена в северната част на Карловската котловина, като релефът е равнинен със слаб наклон от север на юг. Тук се намира и най-ниската точка на общината от 378 м. н.в., разположена в най-южната ѝ част.

В останалите 2/3 от територията на община Сопот се простират южните склонове на Троянска планина (част от Средна Стара планина). Нейният най-висок връх Левски (Амбарица, 2165,5 м.) се издига в най-североизточния ъгъл на общината на границата с община Троян.

Старопланинските склонове попадащи в територията на община Сопот са стръмни, някои от тях са с ниска устойчивост, което крие опасност от оголване на склоновете и активиране на ерозионни процеси.

Климат⁹.

В климатично отношение Община Сопот попада в преходно-континенталната климатична област. Влияние върху климатичните условия в общината оказва котловинният характер на релефа. В сравнение с другите Подбалкански полета климатът на Община Сопот е по-топъл и мек. Рядко явление тук са температурните инверсии. Преграда за студените ветрове се явява планинският масив от север, докато ниската планинска ограда от юг, заедно с дефилетата и клисурите са естествен регулатор на въздушни маси.

Таблица 1. Средни температури и валежи

ОБЩИНА СОПОТ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Валежи (мм)	38	40	60	76	107	95	66	50	63	44	39	45
Среднодневен макс. С°	4	6	10	16	21	25	27	28	23	18	12	6
Горещи дни С°	13	15	20	23	28	32	34	33	30	27	21	14
Среднодневен мин. С°	-2	-2	2	6	11	14	16	16	12	8	4	-1
Студени нощи С°	-11	-10	-5	0	4	8	11	11	7	1	-4	-10

Средната годишна температура в общината е 12°C. Зимата е относително мека, със средна януарска температура от около 0-3 градуса. Средногодишният брой на дните със снежна покривка е между 20 и 25. Лятото е умерено топло, като има около 60 дни със средно дневна температура около 20 градуса. Максималните температури през летния сезон са характерни за месец юли, когато достигат до 34 – 36°C. Поради значително меката зима и не много горещото лято, средната годишна амплитуда на температурите в общината е около 20°C. Често явление през летния сезон са градушките и гръмотевичните бури. Есента в Община Сопот е сравнително продължителна и топла. До края на месец октомври средните температури се задържат под 10°C, а падат под 5°C – към

⁹ Източник на информация за основните климатични показатели:

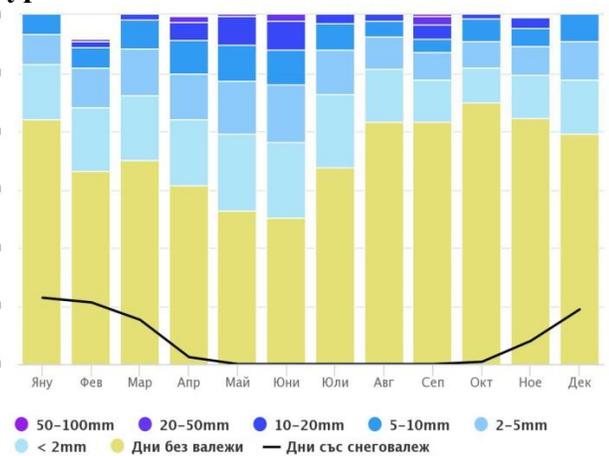
https://www.meteoblue.com/bg/%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE/%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B0/modelclimate/%D0%A1%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%82_republika-b%C5%ADlgariya_726976

средата на месец ноември. Обикновено сутрин през топлото полугодие се появяват температурни инверсии, чиято продължителност е няколко часа. През есента обаче, инверсиите са неустойчиви и могат да продължат в рамките на няколко дни. Те са предпоставка за по-дългото задържане на вредни вещества в атмосферата.

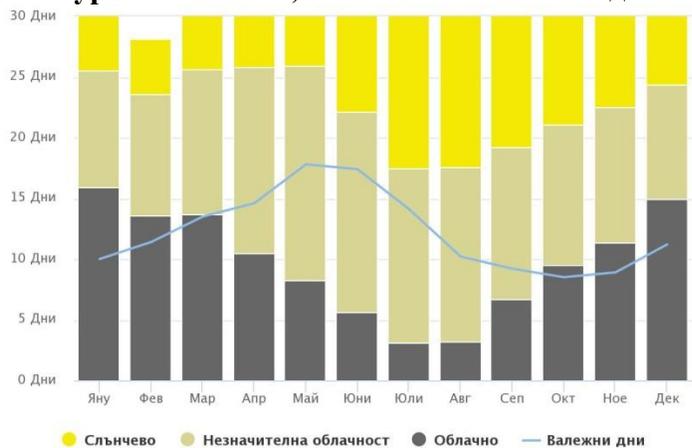
Фигура 5. Средни температури и валежи

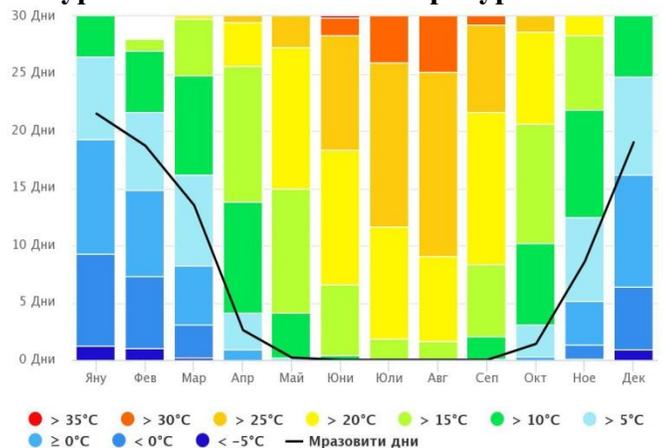
Фигура 6. Количество на валежите

Фигура 7. Облачни, слънчеви и валежни дни

Фигура 8. Максимални температури

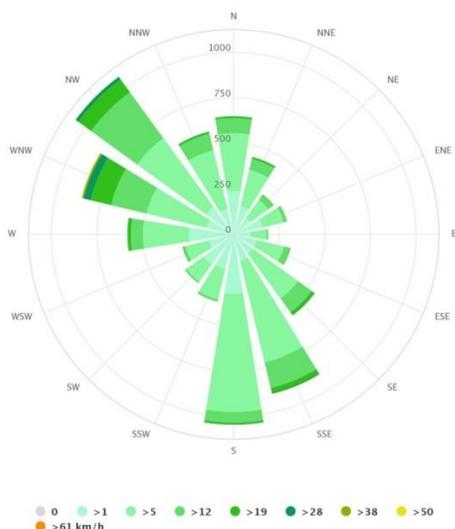

Валежите в Община Сопот са умерени, като средногодишното им количество варира между 650 и 1000 мм, в зависимост от надморската височина. Режимът на валежите има ясно изразен летен максимум (месец юни) и зимен минимум (месец февруари). Така очерталият се континентален характер на валежите има малка разлика между зимните и летните валежни суми – между 6 и 10% от годишната им сума. Средното количество на валежите през зимата е 110-145 мм, като около 30-35 % от тях са от сняг. Снежната покривка в района е с малка дебелина, като средногодишният брой на дните с валеж от сняг е 24 дни. В интервала 23-31 са дните с трайна снежна покривка. В сравнение с другите Подбалкански полета тук валежите от сняг са по-малко. Сумата на пролетните валежи е 160-180 мм, а на тези през лятото – между 190 и 230 мм. Около 152 мм са валежите през есента. Валежите от сняг и дъжд благоприятстват елиминирането на голяма част от атмосферните

замърсители. Средногодишната скорост на вятъра в района е 2 м/сек. Преобладават западните и северозападните ветрове, но с по-голяма честота през студеното полугодие са източните ветрове.

Средногодишната скорост на вятъра е 2,0 м/сек. Преобладаващите ветрове в района са западните и северозападните, а източните имат по-голяма честота през студеното полугодие. Розата на вятъра за община Сопот показва колко дни в годината вятърът се движи в определена посока. Например: ЮЗ: Вятърът се движи в посока от Югозапад (ЮЗ) към Североизток (СИ).

Фигура 9. Роза на ветровете.

2.2. ГЕОЛОГИЯ, ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ, ПОЧВИ, ХИДРОЛОГИЯ

Геология

Община Сопот е разположена в северната част на Карловската котловина. В геолого-тектонско отношение, котловината представлява сложен грабен, запълнен от плиоценски, езерно-речни и кватернерни отложения от алувиален, полувиален и делувиален генетичен тип. За северна граница на Карловския грабен служи Задбалканският разсед, а за южна граница – Стремският разлом. На изток и запад границите му опират в напречните ридове съответно на Стражата и Козница. По север-североизточната част на грабена е разположен Старопланински пролувиален шлейф, формиран от наносите на старопланинските реки и дерета, които са с пороен характер. Скалната подложка на Карловския грабен е изградена от средно горски гранити.

Територията на община Сопот попада в VIII степен на сеизмичност по дванадесет балната таблица на Меркали. Характерни за тази степен са разрушителни трусове, налагащи обезопасяване на строителството съгласно изискванията на Правилника за строителство в земетръсни зони.

Полезни изкопаеми

Района на Община Сопот е беден на полезни изкопаеми. Съществува находище на лигнитни въглища югозападно от село Анево, което е на малка дълбочина, но не се експлоатира. Дебелината на въглищния пласт е между 1,4 м и 11,5 м.

На територията на общината липсват кариерни дейности за добиване на инертни материали.

Почви

Територията на Община Сопот се характеризира с пъстра **почвена покривка**. Най-широко разпространение имат делувиално-ливадните и алувиално-ливадните почви (75%). По ограничено са разпространени канелените горски почви (10–12 %). Срещат се и планинско-ливадни и кафяви горски почви по високите части на Стара планина:

- **делувиално-ливадните почви** са едрочастични, на много места чакълести. Имат мек механичен състав, силна водопропускливост и ниска водоемност. Плодородието им е ниско, но благоприятните им физични свойства ги правят пригодни за отглеждане на редица култури и трайни насаждения като житни растения, фуражни треви, маслодайна роза, лозя и др. При напояване трябва да се имат предвид техните водни свойства, за да се избегне загубата на вода и евентуално заблатяване в някои по-ниски места;
- **кафявите горски почви** са разпространени по високите части на Стара планина. Срещат се тъмни и светли кафяви горски почви. От значение е изложението на терена. Ниските, южни и по-сухи райони на планината са заети от светли кафяви горски почви. Освен развитието на дървесни видове бук и иглолистни, на тези почви добре се развиват ръжта, картофите, влакнодайният лен, пролетният ечемик, различни видове тревисти растения;
- **канелените горски почви** по механичен състав са доста леки, глинесто-песъчливи. Обработват се сравнително лесно и имат неголяма водопропускливост и добра влагоемност. Тези почви са бедни на органични вещества и минерални химични елементи, което налага торене с изкуствени минерални торове (азотни и фосфатни). Върху тях могат успешно да виреят почти всички житни култури, царевица, слънчоглед, памук, тютюн, роза, някои овощни видове, зеленчуци;
- **планинско-ливадните почви** са разпространени само във високите части на Стара планина (над 1700 м н.в.). Покрити са с ливади от алпийски и суб-алпийски тип, които се използват за пасища на едрия и дребния рогат добитък. Почвата е слабо плодородна. Върху нея могат да се отглеждат картофи.

Хидрология

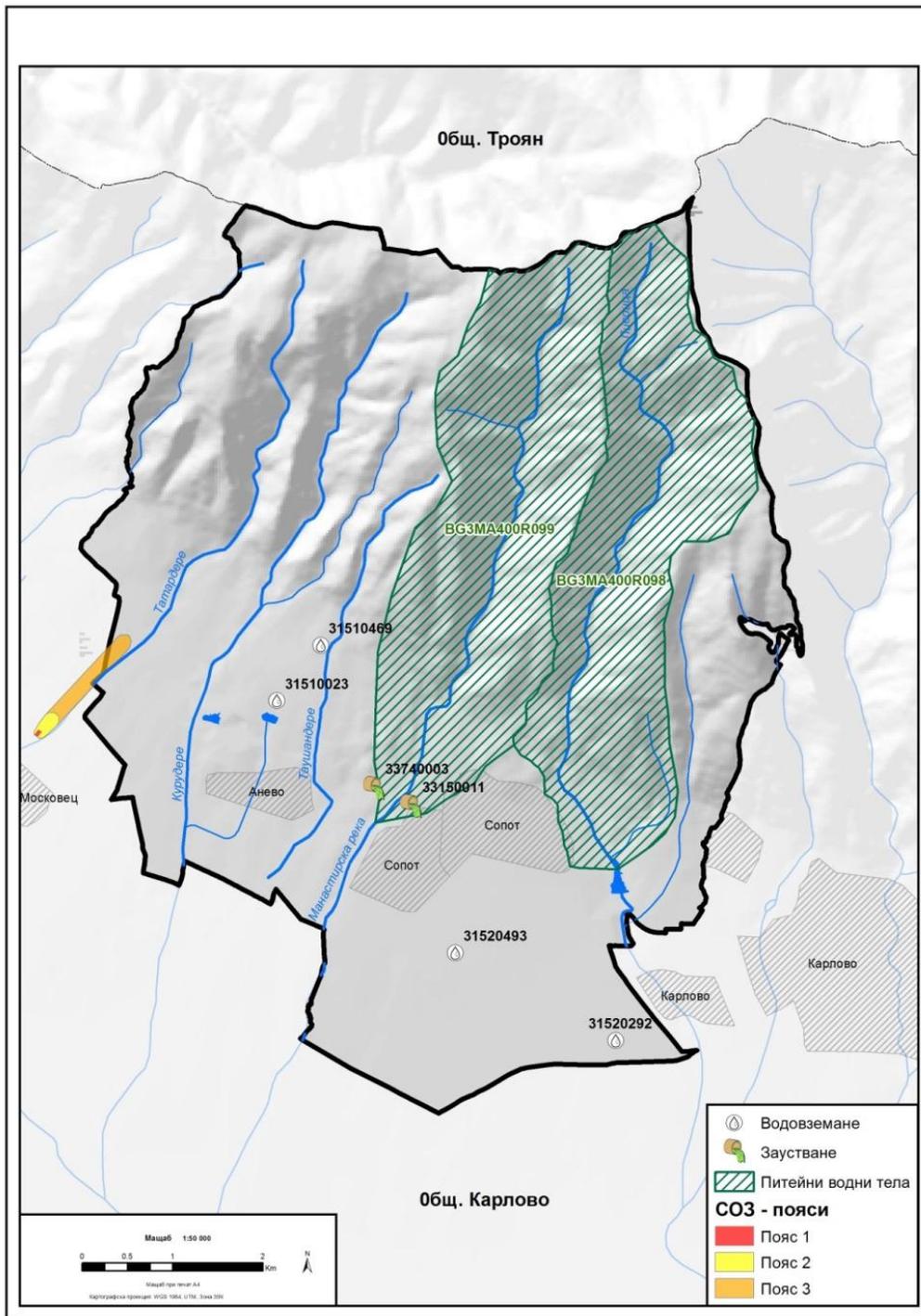
През територията на Общината не преминават сериозни речни потоци.

Хидрографската мрежа в района на Община Сопот включва редица малки реки, спускащи се по склоновете на попадащите в територията планински масиви. От Троянска Стара планина извира реките Коджа дере, Джафа дере, Дамлъ дере, Манастирска, Леевица и Стара река. Реките Леевица и Манастирска, протичат през територията на Община Сопот. Тези две реки, заедно с техните притоци осигуряват условия за задоволяване на нуждите от вода в общината. Освен тях с добри питейни качества и висока чистота са подпочвените води по речните тераси. Те, както и речните води от горните течения на планинските потоци са основен ресурс за питейното и битовото водоснабдяване на населените места в Община Сопот. За съжаление обаче количеството на водите с високи питейни качества, което е предвидено като резерв за бъдещо потребление, е незначително.

За осигуряване на напояването на земеделските земи се разчита на изкуствени водни басейни. На територията на Общината се намират четири водосъбирателни басейни /микроязовири/ с обща водовместимост от 830 000 куб.м.: яз. Сопот – 1 "Арменица" (50 000 куб. м.), яз. Сопот – 2

"Малкият друм - Мурла" (350 000 куб. м.), яз. "Анево-1" (30 000 куб. м.) и яз. "Анево-2" (400 000 куб. м.)

Хидроложка карта на община Сопот.

2.3. ФЛОРА И ФАУНА

Флора

Наличието на висока планина на територията на Общината (Средна Стара планина), обуславя разпространението на дъбови и букови гори от средноевропейски тип. Билото на планината е покрито с богата тревиста растителност, образуваща обширни високопланински пасища. Южните склонове на Стара планина в района на Община Сопот са слабо залесени и само неговляма част от тях е покрита с високостеблени гори, които нямат съществено стопанско значение. Сред дървесните видове се срещат също леска, габър, дъб, дрян и храсти (глог, чашкодрян, шипка и др.). Разпространение в този район имат и боровите насаждения – обикновена ела и смърч. По изкуствен път са създадени култури главно от черен бор и бял бор, смърч, акация.

В градската среда е залесено с явор, ясен, топола, липа, акация, конски кестен, туя и кипарис.

Фауна

По отношение на животинските видове в котловината и нископланинските части на община Сопот се срещат предимно дивата свиня и сърната в по-недостъпните места. Значителна е популацията на лисиците и чакала. В района се срещат и някои видове птици, сред които с най-голямо разпространение са яребица и кеклик.

В защитените територии се срещат вълк, златка елен, дивата коза, дива котка, видра, трицветен нощник, царски орел, ливаден дърдавец, различни видове прилепи и други.

Рибните запаси в района на община Сопот са незначителни. Сред срещаните видове риба са пъстърва, мряна и кефал. Шаранът и толстолобът са характерни за изкуствените водоеми в общината.

2.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗОНИ.

Община Сопот е сред общините с висок относителен дял на защитени зони и територии. 67,34 % (3 793,54 ха) от територията ѝ са заети от Национален парк „Централен Балкан“ защитени зони по директивите за птиците и местообитанията, както и буферни зони по двете директиви всички попадащи европейската мрежа по НАТУРА 200.

Защитени територии

По данни от последният „Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда“¹⁰ изготвен от Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС) към Министерство на околната среда и водите (МОСВ), броят на защитените територии (ЗТ) в България е 1012 с обща площ 584 530 ха или 5,27 % от територията на страната. В системата от ЗТ се включват резервати, национални паркове, природна забележителности, поддържани резервати, природени паркове, защитени местности¹¹.

Приблизително 36,11% (2 033,9 ха) от територията на община Сопот попада в Национален парк „Централен Балкан“, който е вторият по големина национален парк с обща площ от 72 021,07 ха. В границите на парка попада общо 9 резервата, като в територията на община Сопот попада част от резерват „Стара река“ заемащ 1, 76 ха от територията ѝ.

¹⁰ Източник: <http://eea.government.bg/bg/soer/2015/soer-bg-2015.pdf>

¹¹ Закон за защитените територии (чл.5) <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2134445060>

Защитени зони

Успоредно със защитените територии в териториалния обхват на община Сопот попадат и зони под специална защита по единната европейска мрежа НАТУРА 2000.

Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени зони, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие.

Местата, попадащи в екологичната мрежа, се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз – Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за хабитатите) и Директива 2009/147/ЕС за опазване на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците). Двете директиви са отразени в българското законодателство чрез Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Таблица 2. Зони под специална защита по единната европейска мрежа НАТУРА 2000 в обхвата на община Сопот¹²:

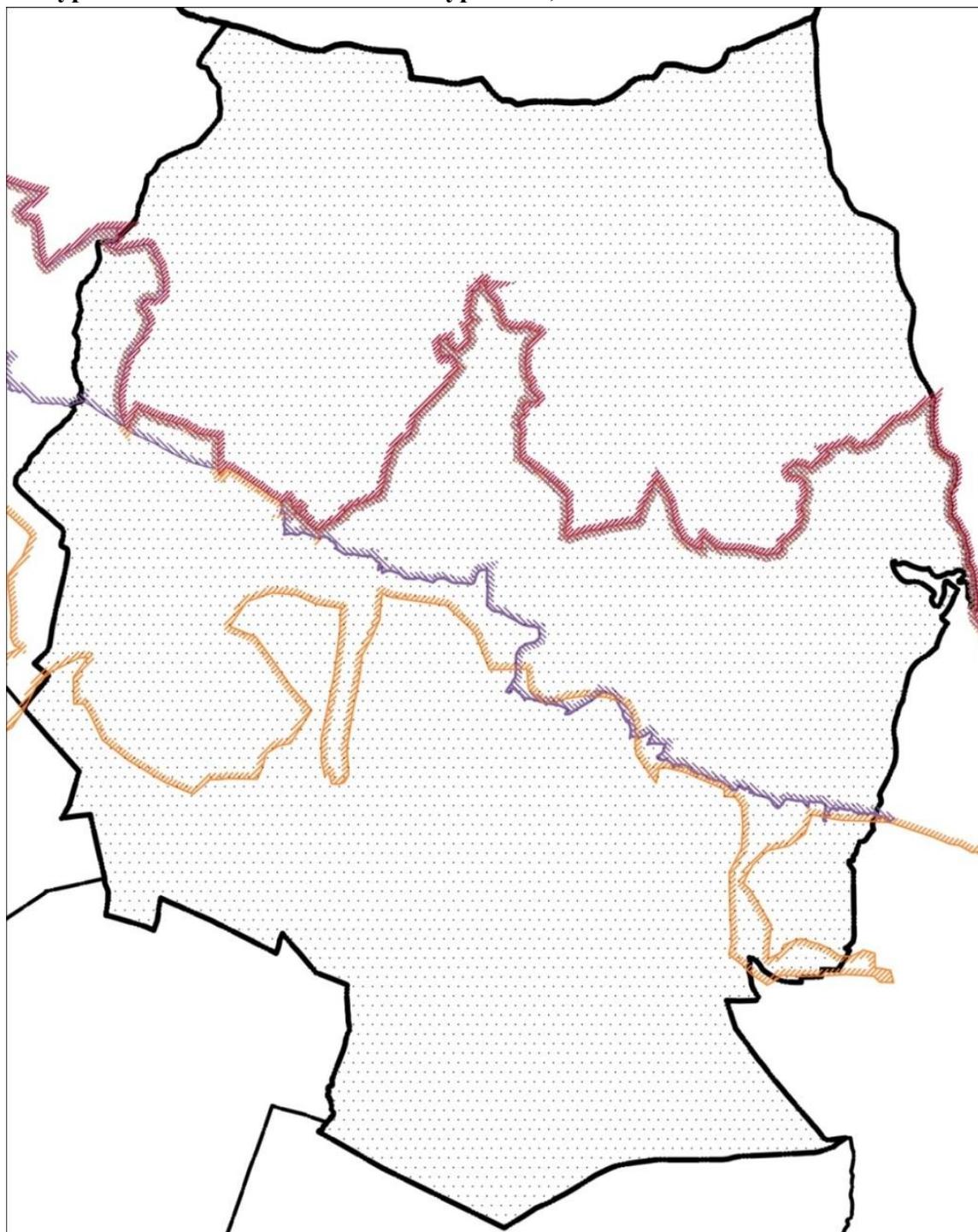
Тип ЗЗ	Код на ЗЗ	Име на ЗЗ	Площ на ЗЗ в обхвата на община Сопот	Нормативен акт
Защитена зона по директивата за птиците.	BG0000494	Централен Балкан	2 033,90 ха	Обявена със Заповед № РД-559/05.09.2008 г. на МОСВ (ДВ бр.84/26.09.2008 г.)
	BG0002128	Централен Балкан - буфер	1 082,67 ха	Обявена със Заповед № РД-321/04.04.2013 г. на МОСВ (ДВ бр.46/21.05.2013 г.)
Защитена зона по директивата за местообитанията	BG0000494	Централен Балкан	2 033,90 ха	Приета с Решение на МС № 122/02.03.2007 г. (ДВ бр.21/2007 г.).
	BG0001493	Централен Балкан - буфер	1 752,42 ха	Приета с Решение на МС № 802/04.12.2007 г. (ДВ бр.21/2007 г.)

„Централен Балкан“ е защитена зона по две директиви и обхващаща територията на Национален парк „Централен Балкан“, като заема 36,11 % (2 033,90 ха) от територията на община Сопот.

Другите две защитени зони попадащи в обхвата на община Сопот, BG0002128 (ЗЗ по директивата за птиците) и BG0001493 (ЗЗ по директивата за местообитанията) са буферни към ЗЗ „Централен балкан“, като териториите им в по-голямата си част се припокриват.

¹² Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/Home/Natura2000ProtectedSites>

Фигура 9.: Защитените зони по Natura 2000, попадащи в община Сопот.

Защитени зони от Natura 2000

////// Централен Балкан

////// Централен Балкан - буфер (по директивата за птиците)

////// Централен Балкан - буфер (по директивата за местообитанията)

2.5. ПОЗЕМЛЕН РЕСУРС НА ТЕРИТОРИЯТА

Територията на община Сопот е с обща площ от 5633,26 ха. или 0,9 % от площта на Пловдивска област. Включва две землища – на гр. Сопот (3666,2 ха) и с. Анево (1967,1 ха). В структурата на поземления фонд на общината преобладават териториите горските територии, представляващи 46,90% (2 641,89 ха), следвани от земеделските територии 40,74 % (2 295,18 ха), териториите с общо предназначение 9,24% (520,29 ха), водни площи, транспорт и комуникации, техническа инфраструктура, общо 3,05% (172,11 ха) и животински ферми 0,06% (3,49 ха).

Таблица 3. Баланс на територията според функционалното ѝ предназначение.

Наименование на териториалния елемент	Площ и процент от общата територия	
	ха	%
I. Територии с общо предназначение:	520,59	9,24
1.1. Жилищни функции	134,15	2,38
1.2. Общественообслужващи функции	32,23	0,57
1.3. Производствени дейности	131,36	2,33
1.4. Складови дейности	20,41	0,36
1.5. Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	172,66	3,07
1.6. Озеленяване, паркове и градини	12,43	0,22
1.7. Гробища	5,75	0,10
1.8. Спорт и атракции	11,30	0,20
1.9. Комунално обслужване и стопанство	0,30	0,01
II. Земеделски територии, в т. ч.:	2 295,18	40,74
2.1. Обработваеми земи – ниви	898,55	15,95
2.2. Обработваеми земи – трайни насаждения	327,35	5,81
2.3. Необработваеми земи	1 069,28	18,98
III. Животински ферми	3,49	0,06
IV. Горски територии:	2 641,89	46,90
4.1. Стопански гори	351,54	6,24
4.2. Защитни гори	243,13	4,32
4.3. Специални гори с рекреационно значение	177,83	3,16
4.4. Горски земи	290,06	5,15
4.5. Национален парк	1 577,63	28,01
4.6. Резерват	1,70	0,03
V. Водни площи	14,89	0,26
VI. Транспорт и комуникации	155,98	2,77
VII. Техническа инфраструктура	1,24	0,02
Обща площ (I+II+III+IV+V+VI+VII):	5 633,26	100
Защитени и нарушени територии		
A. Територии за природозащита	3 793,54	67,34
A.1. Централен Балкан – буфер (по директивата за птиците)	1 082,67	19,22
A.2. Централен Балкан – буфер (по директивата за местообитанията)	1 752,42	31,11
A.3. Централен Балкан (по двете директиви)	2 033,90	36,11

А.4. Резерват Стара река	1,76	0,03
Б. Защитени територии за опазване на културно-историческото наследство	0,86	0,02
В. Територии с особена териториалноустройствена защита	0,39	0,01
Г. Територии за възстановяване и рекултивация	0,29	0,01
Д. Територии с активни и потенциални свлачища и срутища	0,00	0,00
Е. Други нарушени територии	126,86	2,25
Ж. Обща площ по точки Г, Д и Е с отчитане на припокриването	127,15	2,26

Териториите с общо предназначение заемат 9,24% (520,59 ха) от поземленият ресурс на община Сопот. Същите се явяват и урбанизирани територии, като техният дял е приблизително 3 пъти по-голям от средния дял на урбанизираните територии за ЮЦРП¹³. Сред тях преобладават териториите предназначени за рекреационни дейности, курорти и вилни зони 3,07% (172,66 ха), следвани от териториите предназначени за жилищни функции 2,38% (134,15 ха) и такива предназначени за производствени дейности 2,33% (131,36 ха).

Земеделските територии и животновъдни ферми.

Земеделските територии съставляват 40,74% (2 295,18 ха), което е под средния процентен дял на земеделските територии за ЮЦРП¹⁴. Земеделските имоти са раздробени, като средната големина на обработваемите парцели е 0,35 ха. Животинските ферми съставляват 0,06% (3,49 ха) от територията на община Сопот, включващи 65 ферми¹⁵. Преобладаващите земеделски земи са от осма категория (36,8 % от всички земеделски земи), следвана от шеста (31,3 %) в южната част и девета (19,0 %) в северната.

Процентът на необработваемите земеделски територии е сравнително висок 18,98% (1 069,28 ха). Това до голяма степен е обусловено от факта, че едва 6% от подходящите за земеделие територии на община Сопот са поливни. За сравнение – над 40% от обработваемата земя в Пловдивска област е заета от поливни площи. Община Сопот разполага с достатъчен воден ресурс за обезпечаване на обработваемата земя, въпреки това хидромелиоративният фонд е силно амортизиран, нуждаещ се от сериозни инвестиции за ремонт и поддръжка.

Горските територии заемат най-голям дял от поземленият фонд на община Сопот 46,90% (2 641,89 ха), надхвърляйки средния дял на горските площи за ЮЦРП¹⁶. В основната си част горите на територията на община Сопот са държавен горски фонд, като стопанисването им се извършва от подразделение на Държавно лесничейство „Карлово“. Процентът на горските територии със стопанско значение е сравнително нисък 6,24 % (351,54 ха). Основната част от горските територии на общината попадат в рамките на Национален парк „Централен Балкан“ 1 577,63 ха.

¹³ По данни от Регионалния план за развитие на Южен централен район за планиране 2014 – 2020, урбанизираните територии съставляват 3,9% от поземленият ресурс на ЮЦРП.

¹⁴ По данни от Регионалния план за развитие на Южен централен район за планиране 2014 – 2020, земеделските територии съставляват 48,1% от поземленият ресурс на ЮЦРП.

¹⁵ Към 2018 г. на територията на община Сопот функционират 65 животновъдни обекта: 34 за говеда; 14 за овце; 4 за кози; и 13 за коне.

Източник: БАБХ http://www.babh.government.bg/bg/Object/site_register/view/5 , <http://www.babh.government.bg/bg/Page/spravka-37-3/index/spravka-37-3>

¹⁶ По данни от Регионалния план за развитие на Южен централен район за планиране 2014 – 2020, горските територии съставляват 45,1% от поземленият ресурс на ЮЦРП.

Водните площи съставляват 0,26% (14,89 ха) от територията на община Сопот и включват основно 4 /микроязовири/ с обща водовместимост от 830 000 куб.м. и обща площ от приблизително 13 ха: яз. Сопот – 1 "Арменица" (50 000 куб. м.), яз. Сопот – 2 "Малкият друм - Мурла" (350 000 куб. м.), яз. "Анево-1" (30 000 куб. м.) и яз. "Анево-2" (400 000 куб. м.).

Транспортна, комуникационна и техническа инфраструктура. Заетите поземлените територии включва четири основни подсистеми – транспортна, съобщителна, енергийна и водно-канализационна. Площите предназначени за транспорт и комуникации заемат 2,77% (155,98 ха) от територията на община Сопот. Транспортната и комуникационната инфраструктура е сравнително добре развита, като през територията преминават участък от път I-6 (София–Карлово–Бургас), както и от подбалканската жп линия София–Карлово–Варна. Техническата инфраструктура съставлява 0,02% (1,24 ха) от поземления ресурс. Изграден е 100% свързаност населението с СПСОВ и водопреносна мрежа.

Защитени и нарушени територии. Община Сопот е сред общините с висок относителен дял на защитени зони и територии. 67,34 % (3 793,54 ха) от територията ѝ са заети от Национален парк „Централен Балкан“, защитени зони по директивите за птиците и местообитанията, както и буферни зони по двете директиви всички попадащи европейската мрежа по НАТУРА 200. „Централен Балкан“ е защитена зона по две директиви и обхващаща територията на Национален парк „Централен Балкан“, като заема 36,11 % (2 033,90 ха) от територията на община Сопот. Другите две защитени зони попадащи в обхвата на община Сопот, BG0002128 (33 по директивата за птиците) и BG0001493 (33 по директивата за местообитанията) са буферни към 33 „Централен балкан“, като териториите им в по-голямата си част се припокриват.

Защитените зони за опазване на културно-историческото наследство съставляват 0,02% (0,86 ха) от територията на община Сопот и включват 59 археологически, художествени и архитектурно-строителни обекта обявени за недвижими културни ценности.

Териториите за възстановяване и рекултивация, територии с активни и потенциални свлачища и срутища и други нарушени територии съставляват 2,26 % (127,15 ха) от територията на община Сопот. В рамките на тази категория поземлени територии попадат замърсени територии на нерегламентирани сметища за битови отпадъци и депа за ТБО, които подлежат на саниране и рекултивация и терени, предназначени за военни полигони на Министерството на отбраната и ВМЗ-Сопот.

2.6. СТРУКТУРА НА СОБСТВЕНОСТТА

Анализът на структурата на поземлените ресурси (видовете територии) по основните форми на собствеността, показва значителен превес на собствеността на публичните институции. 74,06% (4 172,26 ха) от собствеността на поземления ресурс е общинска или държавна, като дялът на държавната собственост (публична и частна) е преобладаващ 66,49% (3 745,71 ха).

Останалата част от поземления ресурс на община Сопот 25,93% (1 460,99 ха) е собственост на частни лица и или организации в по-голямата си част български юридически и физически лица (25,81% / 1 451,01 ха).

Таблица 4. Баланс на територията според вида на собственост.

Вид собственост	Площ, ха	%
1. Публична държавна	1 343,71	23,85
2. Частна държавна	2 402,00	42,64
А. Държавна собственост (1+2):	3 745,71	66,49
3. Публична общинска	183,76	3,26
4. Частна общинска	188,36	3,34
Б. Общинска собственост (3+4):	372,12	6,6%
5. Изключителна държавна собственост	0,00	0,00
6. Стопанисвана от държавата по чл. 14 а от ЗВСГЗГФ	0,00	0,00
7. Държавна собственост по чл. 6 от ЗВСГЗГФ	0,00	0,00
8. Стопанисвани от общината	54,43	0,97
В. Общо (5+6+7+8):	54,43	0,97
І. Собственост или стопанисвана от публични институции общо (А+Б+В):	4 172,26	74,06
9. Частна	1 398,30	24,82
10. Кооперативна	0,63	0,01
11. На обществени организации	33,97	0,60
12. На международни организации	0,00	0,00
13. На религиозни организации	10,50	0,19
14. Съсобственост	10,61	0,19
Г. Собственост на български юридически и физически лица (9+10+11+12+13+14):	1 454,01	25,81
15. На чужди физически и юридически лица	6,98	0,12
ІІ. Собственост на частни лица и или организации (Г+15):	1 460,99	25,93
Общо (І+ІІ):	5 633,26	100,00

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Старопланинските склонове попадащи в територията на община Сопот са стръмни, някои от тях са с ниска устойчивост, което крие опасност от оголване на склоновете и активиране на ерозионни процеси;
- В сравнение с другите Подбалкански полета климатът на Община Сопот е по-топъл и мек. Рядко явление тук са температурните инверсии;
- Района на Община Сопот е беден на полезни изкопаеми. Липсват кариерни дейности за добиване на инертни материали;
- Реките Леевица и Манастирска, протичат през територията на Община Сопот. Тези две реки, заедно с техните притоци осигуряват условия за задоволяване на нуждите от вода в общината;
- За осигуряване на напояването на земеделските земи се разчита на изкуствени водни

басейни. На територията на Общината се намират четири водосъбирателни басейни /микроязовири/ с обща водовместимост от 830 000 куб.м.;

- Община Сопот е сред общините с висок относителен дял на защитени зони и територии. 67,34 % (3 793,54 ха) от територията ѝ са заети от Национален парк „Централен Балкан“ защитени зони по директивите за птиците и местообитанията, както и буферни зони по двете директиви всички попадащи европейската мрежа по НАТУРА 200.
- Териториите с общо предназначение заемат 9,24% (520,59 ха) по този начин процентното отношение на урбанизираните територии е приблизително 3 пъти по високо от средните показатели за ЮЦРП;
- Земеделските територии съставляват 40,74% (2 295,18 ха), което е под средния процентен дял на земеделските територии за ЮЦРП;
- Едва 6% от подходящите за земеделие територии на община Сопот са поливни. За сравнение – над 40% от обработваемата земя в Пловдивска област е заета от поливни площи;
- Висок е процентът на необработваемите земеделски територии 18,98% (1 069,28 ха);
- Горските територии заемат най-голям дял от поземления фонд на община Сопот 46,90% (2 641,89 ха), надхвърляйки средния дял на горските площи за ЮЦРП;
- Транспортната и комуникационната инфраструктура е сравнително добре развита;
- Община Сопот е сред общините с висок относителен дял на защитени зони и територии. 67,34 % (3 793,54 ха);
- 74,06% (4 172,26 ха) от собствеността на поземления ресурс е общинска или държавна, като делът на държавната собственост (публична и частна) е преобладаващ 66,49% (3 745,71 ха);

3. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ УСЛОВИЯ И ПРОБЛЕМИ

3.1. ДЕМОГРАФИЯ.

3.1.1. Динамика на населението.

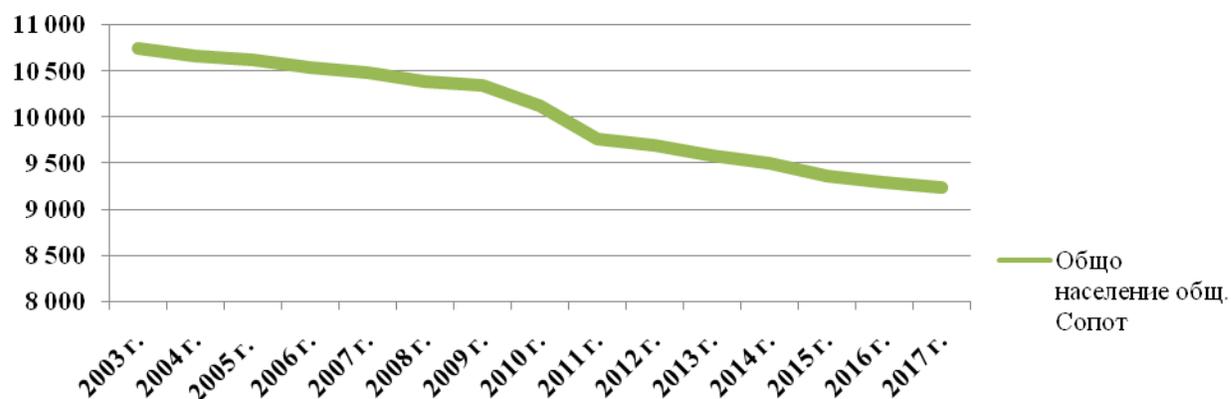
Община Сопот е една от малките по територия и население общини в България. Тя е създадена на 05.09.2003 г. чрез отделянето на гр. Сопот и с. Анево от община Карлово. Тенденциите в демографското ѝ развитие могат да бъдат илюстрирани с промените в броя на населението на нейния център – гр. Сопот. Данните от преброяванията показват ясно очертана тенденция на намаление след преброяването през 1985 г., когато е достигнат максималния брой население от 12 152 д. Отражение върху броя на населението на гр. Сопот има присъединяването към града на с. Анево през 1974 г. и последвалото го отделяне през 1996 г. В годината на преброяването към 31.12. 2011 г. населението на община Сопот наброява 9 768 жители. От тях 8 700 живеят в общинския център и 1 068 в с. Анево. Двете селища в общината имат различия в динамиката на населението. За разлика от гр. Сопот, където населението намалява след 1985 г., при с. Анево има минимални промени в броя на населението на преброяванията през 2001 и 2011г. в сравнение с преброяването през 1965 г.

По данни на НСИ се забелязва трайна тенденция за намаляване на населението на община Сопот, като за периода 2003 - 2017 г. (от създаването си до момента) населението е намаляло с 1 509 души или с 14,03 %. Населението на общинския център – гр. Сопот е намаляло с 1 467 души или 15,12 %, а с. Анево с 42 души или само с 4 %.

Таблица 5. Промени в броя на населението на община Сопот през периода 2003 - 2017 г. (бр.)¹⁷

Год.	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Сопот	9704	9607	9555	9476	9434	9330	9299	9076	8700	8627	8529	8469	8353	8284	8237
Анево	1050	1061	1068	1071	1058	1068	1055	1051	1068	1068	1063	1042	1023	1018	1008
Общо	10754	10668	10623	10547	10492	10398	10354	10127	9768	9695	9592	9511	9376	9302	9245

Фигура 10. Еволюция на развитието на населението на община Сопот 2003 – 2017 г.

¹⁷ Източник: НСИ <http://www.nsi.bg/bg/content/2975/население-по-области-общини-местоживее-и-пол>

3.1.2. Механичен и естествен прираст.

Механичният прираст в община Сопот, в периода 2010 - 2017 г. е отрицателен. Тенденцията е той да намалява, като през 2017 г. разликата между изселените и заселените граждани е само 13.

Таблица 6. Механично движение на населението по области, общини и пол през 2010 и 2017 г.¹⁸

Области Общини		Заселени			Изселени			Механичен прираст		
		всичко	мъже	жени	Всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	България	121135	57882	63253	123247	58917	64330	-2112	-1035	-1077
	Пловдив	13187	6151	7036	16035	7417	8618	-2848	-1266	-1582
	Сопот	194	102	92	379	186	193	-185	-84	-101
2011	България	95368	46421	48947	100163	48479	51684	-4795	-2058	-2737
	Пловдив	8528	4075	4453	8362	3950	4412	166	125	41
	Сопот	138	70	68	177	90	87	-39	-20	-19
2012	България	96300	45824	50476	98812	46478	52334	-2512	-654	-1858
	Пловдив	8805	4132	4673	7829	3691	4138	976	441	535
	Сопот	140	75	65	157	74	83	-17	1	-18
2013	България	104948	49568	55380	106056	48913	57143	-1108	655	-1763
	Пловдив	10215	4863	5352	8111	3730	4381	2104	1133	971
	Сопот	141	66	75	196	94	102	-55	-28	-27
2014	България	121135	57882	63253	123247	58917	64330	-2112	-1035	-1077
	Пловдив	9780	4485	5295	9464	4452	5012	316	33	283
	Сопот	132	53	79	182	85	97	-50	-32	-18
2015	България	144425	70382	74043	148672	72249	76423	-4247	-1867	-2380
	Пловдив	11408	5247	6161	10436	4939	5497	972	308	664
	Сопот	121	44	77	221	121	100	-100	-77	-23
2016	България	117255	53688	63567	126584	58140	68444	-9329	-4452	-4877
	Пловдив	11220	4944	6276	9469	4217	5252	1751	727	1024
	Сопот	161	60	101	190	82	108	-29	-22	-7
2017	България	139068	61320	77748	145057	64895	80162	-5989	-3575	-2414
	Пловдив	12689	5651	7038	10991	4806	6185	1698	845	853
	Сопот	184	74	110	197	83	114	-13	-9	-4

Отрицателен естествен прираст в община Сопот е отчетен за целия период от 2010 до 2017 г. във всички населени места. През 2017 г. е регистриран ръст в броя на жвородените деца, като броят им е най-висок за целият осемгодишен период.

Таблица 7. Естествено движение на населението на община Сопот 2010 – 2017 г.¹⁹

Области Общини		Живородени			Умрели			Естествен прираст		
		всичко	мъже	жени	Всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	България	75513	38836	36677	110165	57641	52524	-34652	-18805	-15847
	Пловдив	7197	3728	3469	9733	5146	4587	-2536	-1418	-1118
	Сопот	80	39	41	122	72	50	-42	-33	-9
2011	България	70846	36533	34313	108258	56634	51624	-37412	-20101	-17311
	Пловдив	6827	3555	3272	9407	4955	4452	-2580	-1400	-1180
	Сопот	79	39	40	110	59	51	-31	-20	-11

¹⁸ Източник: НСИ <http://www.nsi.bg/bg/content/3060/механично-движение-на-населението-по-области-общини-и-пол>

¹⁹ Източник: НСИ <http://www.nsi.bg/bg/content/2987/естествено-движение-на-населението-по-области-общини-и-пол>

2012	България	69121	35662	33459	109281	56702	52579	-40160	-21040	-19120
	Пловдив	6694	3458	3236	9694	5124	4570	-3000	-1666	-1334
	Сопот	84	39	45	140	77	63	-56	-38	-18
2013	България	66578	34044	32534	104345	54827	49518	-37767	-20783	-16984
	Пловдив	6484	3352	3132	9251	4892	4359	-2767	-1540	-1227
	Сопот	65	35	30	113	58	55	-48	-23	-25
2014	България	67585	34735	32850	108952	56630	52322	-41367	-21895	-19472
	Пловдив	6636	3409	3227	9563	4961	4602	-2927	-1552	-1375
	Сопот	78	41	37	109	58	51	-31	-17	-14
2015	България	65950	34069	31881	110117	57040	53077	-44167	-22971	-21196
	Пловдив	6668	3463	3205	9943	5166	4777	-3275	-1703	-1572
	Сопот	84	47	37	119	56	63	-35	-9	-26
2016	България	64984	33375	31609	107580	56122	51458	-42596	-22747	-19849
	Пловдив	6363	3277	3086	9824	5060	4764	-3461	-1783	-1678
	Сопот	78	45	33	123	71	52	-45	-26	-19
2017	България	63955	32787	31168	109791	56781	53010	-45836	-23994	-21842
	Пловдив	6410	3260	3150	9885	5104	4781	-3475	-1844	-1631
	Сопот	91	44	47	135	78	57	-44	-34	-10

3.1.3. Гъстота и структура на населението. Тенденции на развитие.

Гъстота на населението.

Малката площ на територията на община Сопот определя по-голямата гъстота на населението й. Към 2017 г. тя е 165,1 д./кв.км. или 2,6 пъти по-голяма от средната за страната. От общия брой жители в общината 89,1% живеят в общинския център – гр.Сопот. По брой на населението община Сопот се нарежда на 13 място от общо 18 общини в Пловдивска област.

Таблица 8. Площ, гъстота на населението и населени места към 31.12.2016 г. по статистически зони, статистически райони и по области и общини

Район, област, община	Площ	Гъстота на населението	Населени места	Градове	Села	Кметства
	(кв. км)	(души на кв.км)	(бр.)	(бр.)	(бр.)	
България	110371,8	64,3	5256	257	4999	3188
ЮЦР	22306	63,9	1298	54	1244	923
Област Пловдив	5977,5	112,3	212	18	194	161
Община Асеновград	663	93,1	29	1	28	17
Община Брезово	465,4	14,4	16	1	15	13
Община Калояново	349,7	31,4	15	-	15	14
Община Карлово	1044,3	47,2	27	4	23	24
Община Кричим	54,6	148	1	1	-	0
Община Куклен	147,6	42,9	6	1	5	2
Община Лъки	280,9	9,4	11	1	10	2
Община Марица	342,7	91,8	19	-	19	19
Община Перушица	48,7	99,6	1	1	-	0
Община Пловдив	102	3367,9	1	1	-	0
Община Първомай	533,5	45,4	17	1	16	15
Община Раковски	264	97,1	7	1	6	6
Община Родопи	524,1	58,9	21	-	21	14
Община Садово	192,6	76,7	12	1	11	11

Община Сопот	56,3	165,1	2	1	1	1
Община Стамболийски	61,3	325,9	5	1	4	4
Община Съединение	298	33,2	10	1	9	9
Община Хисаря	548,7	20,7	12	1	11	10

Полова структура. Значението на половата структура на населението се определя от различията и особеностите на мъжете и жените като страни в естественото възпроизводство, тяхното място и роля в семейството, участието им в трудовия процес, техният социален статус и др. Половата структура се определя главно от особеностите в динамиката на раждаемостта и смъртността на населението. Статистическите данни показват, че съотношението между мъжете и жените в община Сопот се доближава до средното за страната и област Пловдив. По-ниският дял на мъжкото население е характерно за страната като цяло. То е резултат е по-голямата смъртност при мъжете и по-малката им средна продължителност на живот.

Таблица 9. Полова структура на населението.

	2015					2016					2017				
	Общо	Мъже	%	Жени	%	Общо	Мъже	%	Жени	%	Общо	Мъже	%	Жени	%
Общо за страната	7 153 784	3 477 177	49%	3 676 607	51%	7 101 859	3 449 978	49%	3 651 881	51%	7 050 034	3 422 409	49%	3 627 625	51%
Пловдив	673 283	324 213	48%	349 070	52%	671 573	323 157	48%	348 416	52%	669 796	322 158	48%	347 638	52%
Сопот	9 376	4 521	48%	4 855	52%	9 302	4 473	48%	4 829	52%	9 245	4 430	48%	4 815	52%

Възrastова структура. Възрастната структура на населението показва неговото разпределение на различни по обхват възрастни групи. Един от най-разпространените методи за оценка на тези възможности е типологията на шведския демограф и статистик Зундберг. Той определя 3 типа възрастна структура на населението в зависимост от отношенията между поколенията на децата, родителите и прародителите. Прилагането на тази типология показва, че населението на община Сопот има регресивен тип възрастна структура. Това означава, че поколението на прародителите (населението на 50 и повече навършени години) превишава значително като брой и относителен дял поколението на децата (население от 0-14 навършени години). Тези негативни тенденции в община Сопот са по-ясно изразени от колкото на национално и областно ниво.

Таблица 10. Възrastова структура на населението по Зундберг²⁰

		2016							2017						
		Общо	0-14	%	14-49	%	50+	%	Общо	0-14	%	14-49	%	50+	%
Общо за страната		7101859	1001019	14%	3176136	45%	2924704	41%	7050034	1004376	14%	2581431	37%	2915330	41%
Пловдив		671573	96530	14%	302984	45%	272059	41%	669796	97340	15%	249312	37%	271714	41%
Со пот	Общо	9302	1211	13%	3983	43%	4108	44%	9245	1222	13%	3225	35%	4089	44%
	Сопот	8284	1068	13%	3513	42%	3703	45%	8237	1080	13%	2844	35%	3680	45%
	Анево	1018	143	14%	470	46%	405	40%	1008	142	14%	381	38%	409	41%

Съпоставянето на данните от предходни години показва, че населението на община Сопот застарява. На настоящия етап население от под трудоспособна възраст има по-малък относителен дял от този в страната и област Пловдив. Процесът на застаряване ще продължава да има негативно отражение върху сегашното и бъдещото състояние на естественото възпроизводство. В тази насока община Сопот не се различава от общите тенденции в демографското развитие на България. Известно изключение прави населението на с. Анево. При него дялът на подтрудоспособното население е по-висок, а на надтрудоспособното население – по-нисък. Основен фактор за това са по-големите дялове население от турската и ромската етнически групи и техните репродуктивни особености.

Таблица 11. Подробна възрастна структура на населението на Сопот към 31.12.2017 г.

ОБЩИНА СОПОТ		2016 г.		2017 г.	
Възраст		В брой	В %	В брой	В %
0 - 4		399	4,29	395	4,27
5 - 9		414	4,45	433	4,66
10 - 14		398	4,28	394	4,26
15 - 19		395	4,25	406	4,39
20 - 24		395	4,25	356	3,85
25 - 29		531	5,52	517	5,59
30 - 34		581	6,25	580	6,27
35 - 39		644	6,92	623	6,74
40 - 44		724	7,78	709	7,67
45 - 49		713	7,68	743	8,04
50 - 54		711	7,64	671	7,26
55 - 59		771	8,29	747	8,08
60 - 64		698	7,50	700	7,57
65 - 69		708	7,61	720	7,79
70 - 74		497	5,34	495	5,35
75 - 79		338	3,64	354	3,83
80+		385	4,14	402	4,35
Общо:		9302	100	9245	100

²⁰ Източник: НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=80

Трудоспособност.

Промените във възрастовата структура имат определящо значение за формирането на трудоспособния контингент от населението. Той включва лицата от началната до пределната трудова възраст според нашето трудово законодателство. На настоящия етап община Сопот притежава по-голям дял население в трудоспособна възраст в сравнение със средните стойности за страната. Това заедно с доброто образователно равнище на трудоспособното население, създава известно предимство на общината по отношение на наличните човешки ресурси. В границите на Пловдивска област Сопот е сред общините със сравнително по-благоприятно отношение между населението под трудоспособна, трудоспособна и над трудоспособна възраст.

Тенденции на развитие.

Очертава се тенденция на относително запазване на процентното съотношение между трите възрастови категории. За сравнение през 2010 г. населението в под трудоспособна възраст е 13,7 %, а през 2017 г. е 14,1 %, т.е. се отчита общо увеличение с 0,4 %. От друга страна населението в над трудоспособна възраст през 2010 г. е 19,9 %, а през 2017 г. вече е 25,2 %, т.е. се отчита застаряване с над 5,3 %. При процента на населението в трудоспособна възраст се отчита намаление в периода от 7 години от 66,4 % през 2010 г. до 60,6 % през 2017 г. Процентното съотношение между трите възрастови категории е близко до това на национално ниво.

Таблица 12. Население под, във и над трудоспособна възраст.²¹

		2015		2016		2017	
Общо за страната	Общо население	7153784		7101859		7050034	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
	Под трудоспособна възраст	1063930	15%	1062705	15%	1065993	15%
	В трудоспособна възраст	4349105	61%	4304436	61%	4248503	60%
Над трудоспособна възраст	1740749	24%	1734718	24%	1735538	25%	
Пловдив	Общо население	673283		671573		669796	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
	Под трудоспособна възраст	101798	15%	102364	15%	103094	15%
	В трудоспособна възраст	410050	61%	408486	61%	405760	61%
Над трудоспособна възраст	161435	24%	160723	24%	160942	24%	
Сопот	Общо население	9376		9302		9245	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
	Под трудоспособна възраст	1290	14%	1296	14%	1306	14%
	В трудоспособна възраст	5784	62%	5678	61%	5608	61%
Над трудоспособна възраст	2302	25%	2328	25%	2331	25%	

Коефициент на възрастова зависимост.

Друг важен показател даващ представа за състоянието на човешките ресурси е коефициентът на възрастова зависимост на населението. Той показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти - %.

²¹ Източник: НСИ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=80

Таблица 13. Отношение на населението на възраст под 15 и над 65 и повече години към населението на възраст от 15 до 64 год. /Коефициент на възрастова зависимост/

Статистически райони, области и общини	2014	2015	2016
Сопот	46,3	48,8	50,9
България	51,2	52,4	53,4
Южен централен район	51,1	52,4	53,3
Област Пловдив	51,5	52,7	53,5

Тенденции на развитие.

Въпреки, че коефициентът на възрастова зависимост на населението в община Сопот е по-нисък от средния за страната, което е положителен фактор, ясно се забелязва тенденцията на по-ускорени темпове на увеличение за последните три години в сравнение със страната и региона.

3.2. СТРУКТУРА НА ЗАЕТОСТТА.

(Пазар на труда, в т.ч. отрасли, сектори, проблеми).

Равнището на безработица е важен показател за цялостното развитие на всяка една административно-териториална единица. През 2016 г. броят на регистрираните безработни в община Сопот е 167 души, като равнището на безработица е най-ниското за област Пловдив – 3,4 %, при средни стойности от 5,8 % за област Пловдив и 8 % на национално ниво. Само за 2 г. броя на регистрираните безработни е намалял двойно, което се дължи на възстановяването на дейността на структуроопределящите за общината предприятия – „ВМЗ – Сопот“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД. През 2017 г.

През 2017 г. средномесечното равнище на безработица в община Сопот е 2,6%, като в Бюро по труда – Карлово, филиал Сопот са били регистрирани 128 търсещи работа. Броят на безработните лица е намалял с 39 човека за сравнение 2016 – 167 души. Значителна част от регистрираните безработни лица са със средно специално образование – 63 души. Най-уязвимите групи на пазара на труда са лицата над 55 години, като регистрираните безработни за 2017 година са 38 души.

Таблица 14. Регистрирани безработни лица в бюрата по труда и равнище на безработица 2014 - 2016 година (брой)

Статистически райони Области Общини	2014				2015				2016			
	Общо	от тях:		Равнище на безработица - %	Общо	от тях:		Равнище на безработица - %	Общо	от тях:		Равнище на безработица - %
		на възраст до 29 г. вкл.	с регистрация повече от 1 г.			на възраст до 29 г. вкл.	с регистрация повече от 1 г.			на възраст до 29 г. вкл.	с регистрация повече от 1 г.	
България	351051	58771	143424	10,7	328921	49886	139130	10,0	261015	37667	99098	8,0
ЮЦР	76875	12645	35036	12,0	70778	10463	32335	11,0	54361	7835	20119	8,5
Пловдив	27281	5 516	11290	9,0	23809	4301	9994	7,9	17588	3165	5427	5,8
Сопот	344	55	139	6,9	203	24	74	4,1	167	24	32	3,4

Таблица 15. Регистрирани безработни лица в община Сопот през 2016 и 2017 г. (брой) и средно годишно равнище на безработица в %

Община Сопот	2016 г.	2017 г.	Средно годишно равнище на безработица	
			2017	
Регистрирани безработни лица /мъже и жени/	167	128	Република България	7,2%
До 19 години	1	0		
От 20 до 24 години	7	6		
От 25 до 29 години	15	12		
От 30 до 34 години	25	18		
От 35 до 39 години	14	15		
От 40 до 44 години	15	10		
От 45 до 49 години	16	15	Област Пловдив	5,6%
От 50 до 54 години	24	14		
Над 55 години	50	38		
Специалисти	40	26		
Без специалност и професия	58	45	Община Сопот	2,6%
С висше образование	27	18		
Със средно специално и проф. образ.	80	63		
Със средно общо образование	8	14		
С основно и по ниско образование	32	34		
Лица с намалена работоспособност	19	16		
Продължително безработни лица	32	24		

Отраслова структура.

Над 84 % от наетите лица по трудово и служебно правоотношение в общината са в сектор “Преработвателна промишленост“, което още веднъж подчертава ролята на “Вазовски Машиностроителни заводи” ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД за икономиката в община Сопот.

Таблица 16. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по сектори и общини (среден списъчен брой)

Статистически райони, области и общини	2014			2015		
	Общо	Обществен сектор	Частен сектор	Общо	Обществен сектор	Частен сектор
България	2 240 544	545 768	1 694 776	2 254 768	536 846	1 717 922
ЮЦР	379 639			384 209		
Област Пловдив	207 057	45 466	161 591	208 990	45 156	163 834
Сопот	5 229	364	4865	5 492	408	5084

Таблица 17. Наети лица по трудово и служебно правоотношение по общини и икономически дейности (среден годишен брой)

Икономически дейности	България	ЮЦР	Област Пловдив	Общини Сопот	България	ЮЦР	Област Пловдив	Общини Сопот
	2014 година				2015 година			
	Общо							
Общо	2 240 544	379 639	207 057	5 229	2 254 768	384 209	208 990	5 492
Селско, горско и рибно стопанство	70 855	13 256	5 037	10	70 915	13 698	5 269	10
Добивна промишленост	23 709	4 322	787	..	24 617	4 311	765	-
Преработваща промишленост	502 723	126 217	69 153	4 361	512 315	127 744	70 142	4 618

Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	31 195	4 310	2 736	-	30 248	4 050	2 553	-
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	34 030	5 070	2 147	..	34 940	5 484	2 249	..
Строителство	130 526	18 682	10 271	3	130 533	19 324	10 393	9
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	375 814	57 249	33 376	263	373 770	57 366	32 742	231
Транспорт, складиране и пощи	138 243	22 190	13 259	81	141 537	22 608	13 414	81
Хотелиерство и ресторантьорство	110 832	17 669	10 197	80	110 503	18 123	10 360	57
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	73 146	3 783	2 707	-	79 227	4 307	3 263	-
Финансови и застрахователни дейности	56 625	3 355	2 070	..	55 615	3 301	1 998	..
Операции с недвижими имоти	23 396	2 764	1 789	..	22 824	2 777	1 890	..
Професионални дейности и научни изследвания	72 172	6 186	4 458	9	74 422	6 520	4 707	10
Административни и спомагателни дейности	112 702	11 191	7 076	33	108 233	10 497	6 768	..
Държавно управление	113 081	17 813	7 780	..	112 113	17 668	7 667	..
Образование	166 148	31 545	15 457	264	165 534	31 801	15 871	243
Хуманно здравеопазване и социална работа	136 837	24 715	13 558	58	136 959	24 739	13 594	55
Култура, спорт и развлечения	32 178	4 524	2 274	..	33 874	4 974	2 473	4
Други дейности	36 332	4 798	2 925	10	36 589	4 917	2 872	13

Коефициент на икономическа активност.

Друг важен показател даващ информация за динамиката и развитието на пазара на труда е коефициентът на икономическа активност на населението. Ниските нива на безработица водят до значително добри показатели на коефициента на икономическа активност на населението в община Сопот. Той представлява съотношението между икономически активните лица (работната сила) и населението на същата възраст. През към 31.12.2015 г. коефициентът на икономическа активност на населението в община Сопот е 95% (95% от лицата в трудоспособна възраст са наети на работа), при показатели на национално ниво от 69,3%, а на областно от 68,8%.

Проблеми.

Въпреки добрите показатели, тревожен е факта, че 84% от трудоспособното население е ангажирано в „Преработвателната промишленост“. Като се има на предвид, че броят на работещите във „ВМЗ – Сопот“ ЕАД варира през годините между 4 и 5 хил. души, всяко едно сътресение в работата на двете структуроопределящи предприятия „ВМЗ – Сопот“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД, би довело до силни негативни последствия за пазара на труда на територията на общината. Никъде другаде на територията на Страната няма толкова силно изразена зависимост

към конкретен сектор или предприятие, което извежда на преден план силна нужда от диверсификация на местната икономика.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Налице е трайна тенденция за намаляване на населението на община Сопот, като за периода 2003 - 2017 г. (от създаването си до момента) населението е намаляло с 1509 души или с 14,03 %, като основно населението е наляло в общинския център – гр. Сопот.
- Коефициентът на възрастова зависимост на населението в община Сопот е по-нисък от средния за страната, но през последните три години темпът на увеличение е по-висок от средния за страната.
- 84% от работещото население е концентрирано в сектора на „преработвателната промишленост“, което прави пазара на труда силно зависим от две структуроопределящи предприятия на територията на община Сопот - „ВМЗ – Сопот“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД;
- Коефициентът на икономическа активност на населението на община Сопот е значително по-висок от средните показатели за Страната и област Пловдив.
- Нивото на безработица в община Сопот е ниско. Този показател е значително по-нисък от средното за страната и област Пловдив;
- Образователната структура на местното население е по-неблагоприятна от средните стойности за страната. С начално или по-ниско образование са 16,2% от населението. Преобладава населението със средно образование, което в голяма степен кореспондира с индустриалния профил на икономиката. Висшистите са 12,1% при 19,6% на национално ниво.

3.3. ИКОНОМИКА.

3.3.1. Отраслова структура.

По данни на НСИ към 31.12.2015. общият брой на функциониращите на територията на община Сопот предприятия е 307²², разпределени в различни отрасли на икономиката. Най-голям е броят на предприятията с икономическа дейност в сферата на „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ – 137, следва ни от предприятията от сектор „Преработваща промишленост“ – 41.

От гледна точка на нетните приходи от продажби (НПП) 41 те предприятия от промишления сектор, представляващи 13% от действащите стопански субекти, формират над 88% от нетните приходи в икономиката на община Сопот. Което говори за силна концентрация и зависимост на местната икономика от конкретен сектор. За сравнение в област Пловдив 34% НПП

²² В анализа са включени само действащите стопански субекти, които са отчетели икономическа дейност.

се формират от промишления сектор, 38% от сектор търговия и ремонт на автомобили, а останалата част е сравнително пропорционално разпределена между всички останали икономически отрасли.

Таблица 18. Отраслова структура на икономиката на община Сопот към 31.12.2015 г.

Икономически дейности	2014				2015			
	Бр. единици	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Брой единици	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби
	брой	хиляди левове			брой	хиляди левове		
Община Сопот	309	250 038	287 486	275 222	307	323 732	358 802	326 563
Селско, горско и рибно стопанство	11	565	961	587	9
Добивна промишленост	-	-	-	-
Преработваща промишленост	38	232 056	243 472	234 852	41	305 794	319 707	289 613
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване
Строителство	9	1 259	1 295	313	10	1 171	1 326	1 294
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	144	6 729	30 143	29 485	137	6 625	25 057	24 704
Транспорт, складиране и пощи	16	6 888	7 089	6 166	16	7 598	7 910	7 084
Хотелиерство и ресторантьорство	33	713	1 246	1 225	34	633	1 226	1 213
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	-	-	-	-	-	-	-
Операции с недвижими имоти	3
Професионални дейности и научни изследвания	6	128	137	136	7	229	288	267
Административни и спомагателни дейности	5	..	365	..	4
Образование
Хуманно здравеопазване и социална работа	18	955	1 513	888	16	933	1 573	933
Култура, спорт и развлечения	3	79	81	79	5	80	87	87
Други дейности	19	189	206	183	20	232	237	236

От гледна точка на класифицирането на действащите предприятия на микро, малки средни или големи, пропорционалното им разпределение е сходно с това на национално ниво и на ниво област Пловдив. 93,5% са микро предприятия с до 9 наети лица; 5,2% са малки предприятия с от 10 до 49 наети лица; 0,7% са средни предприятия с от 50 до 249 наети лица и 0,7% са големите предприятия с над 250 наети лица.

Таблица: 19 Предприятия на територията на община Сопот към 31.12.2015 г. (микро, малки, средни и големи)

	Брой предприятия	
	2014 г.	2015 г.
Общо за община СОПОТ	309	307
Микро до 9 заети	285	287
Малки от 10 до 49	19	16
Средни от 50 до 249	3	2
Големи над 250	2	2

Въпреки сравнително сходната пропорционална структура между видовете предприятия в община Сопот и тази на национално и областно ниво, съществува огромен дисбаланс между формираните приходи от продажби от различните стопански субекти, което още веднъж илюстрира силната зависимост на местната икономика от двете структуроопределящи предприятия и най-вече „ВМЗ – Сопот“ ЕАД.

През 2015 г. над 84% от НПП в община Сопот са реализирани от двете големи предприятия на територията „ВМЗ – Сопот“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД със значително по-голям относителен дял на ВМЗ. За сравнение на ниво ЮЦРП и област Пловдив е налице пропорционално разпределение между четирите типа предприятия.

Таблица 20 Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия по групи предприятия според броя на заетите в област Пловдив по общини

Общини / Групи предприятия	2014				2015			
	Бр. единици	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	НПП в %	Бр. единици	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	НПП в %
	брой	хиляди левове		%	брой	хиляди левове		%
Южен централен район	66 893	31 889 384	29 411 678	100%	68 206	34 791 755	32 115 306	100%
Микро до 9 заети	61 708	8 040 841	7 344 293	25%	62 839	8 874 175	7 979 357	25%
Малки от 10 до 49	4 244	8 063 899	7 546 007	26%	4 410	8 605 250	8 054 934	25%
Средни от 50 до 249	814	8 401 613	7 773 391	26%	833	9 243 766	8 623 941	27%
Големи над 250	127	7 383 031	6 747 987	23%	124	8 068 564	7 457 074	23%
Област Пловдив	35 434	21 134 529	19 491 878	100%	36 126	23 312 584	21 577 050	100%
Микро до 9 заети	32 577	5 037 327	4 593 433	24%	33 186	5 740 779	5 172 660	24%
Малки от 10 до 49	2 323	5 283 696	4 941 217	25%	2 401	5 569 780	5 224 941	24%
Средни от 50 до 249	458	5 918 440	5 487 115	28%	464	6 539 367	6 136 589	28%
Големи над 250	76	4 895 066	4 470 113	23%	75	5 462 658	5 042 860	23%
Сопот	309	287 486	275 222	100%	307	358 802	326 563	100%
Микро до 9 заети	285	25 899	23 739	9%	287	23 972	23 333	7%
Малки от 10 до 49	19	21 897	20 248	7%	16	20 091	18 487	6%
Средни от 50 до 249	3	10 402	9 958	4%	2	9 837	8 953	3%
Големи над 250	2	229 288	221 277	80%	2	303 017	275 790	84%

3.3.2. Селско и горско стопанство (Първичен сектор)

Аграрният сектор е свързан с развитието на интензивни производства: зеленчукопроизводство (включително и на ранни зеленчуци); овощарство; лозарство; зърнени и технически култури. По отношение на основните икономически показатели аграрния сектор в Община Сопот в момента отстъпва от средните показатели за Област Пловдив.

Земеделските територии съставляват 40,74% (2 295,18 ха), което е под средния процентен дял на земеделските територии за ЮЦРП²³. Земеделските имоти са раздробени, като средната големина на обработваемите парцели е 0,35 ха. Преобладаващите земеделски земи са от осма категория (36,8 % от всички земеделски земи), следвана от шеста (31,3 %) в южната част и девета (19,0 %) в северната.

Процентът на необработваемите земеделски територии е сравнително висок 18,98% (1 069,28 ха). Това до голяма степен е обусловено от факта, че едва 6% от подходящите за земеделие територии на община Сопот са поливни. За сравнение – над 40% от обработваемата земя в Пловдивска област е заета от поливни площи. Община Сопот разполага с достатъчен воден ресурс за обезпечаване на обработваемата земя, въпреки това хидромелиоративният фонд е силно амортизиран, нуждаещ се от сериозни инвестиции за ремонт и поддръжка.

Отглеждат се зърнени култури: ечемик, пшеница, царевица. Добивите от тях обаче са много по-ниски от средните за страната. Добри възможности има за интензивни производства и по-специално за зеленчукопроизводство (включително оранжерийното – на ранни зеленчуци).

Трайните насаждения заемат 3,5% от територията на общината. Те са представени от лозя и овощия (вишни, череши, сливи, орехи). Малка част от земите са заети с ливади и с етерично-маслени култури (лавандула, мента и рози).

Макар че селскостопанската земя е ограничена по площ, поради специфичните климатични условия в региона е благоприятствано отглеждането на етерично-маслени култури (розови насаждения, лавандула и др.) Тенденцията в последните години е за разширяване на площите с лавандула и маслодайна роза в цялата Розова долина. Поради своята специфика и ограничения капацитет на вътрешния пазар да оползотвори продуктите на тези производства, за развитието на този дял от селското стопанство е изключително важно осигуряването на добри външни пазари.

Таблица 21 Брой на земеделските стопанства в област Пловдив и по общини към 2016 г.

Общини	Общ брой земеделски стопанства	Брой земеделски стопанства с ИЗП	ИЗП /дка/	Средна ИЗП /дка/	Брой земеделски стопанства без ИЗП
Общо за страната	370 222	357 074	36 169 647,30	101,29	13 148
Общо за областта	30 445	29 380	2 011 837,5	68,5	1 065
Асеновград	2 741	2 614	183 599,9	70,2	127
Брезово	1 011	981	155 486,5	158,5	30
Калояново	1 729	1 665	179 626,6	107,9	64
Карлово	3 944	3 825	224 463,8	58,7	119
Лъки	336	325	8 191,6	25,2	11
Марица	3 000	2 883	193 142,4	67,0	117
Пловдив	278	257	12 090,6	47,0	21

²³ По данни от Регионалния план за развитие на Южен централен район за планиране 2014 – 2020, земеделските територии съставляват 48,1% от поземленият ресурс на ЮЦРП.

Първомай	3 515	3 344	232 280,0	69,5	171
Раковски	2 208	2 137	206 036,4	96,4	71
Родопи	3 789	3 720	117 312,1	31,5	69
Садово	1 977	1 950	113 907,3	58,4	27
Съединение	1 510	1 495	208 812,2	139,7	15
Хисаря	1 656	1 611	138 526,8	86,0	45
Кричим	277	246	2 971,2	12,1	31
Перушица	587	583	5 318,9	9,1	4
Стамболийски	952	880	8 808,1	10,0	72
Куклен	623	599	8 621,2	14,4	24
Сопот	331	266	12 641,9	47,7	65

Животновъдството е с второстепенно значение в аграрния сектор – отглеждат се говеда, овце, кози, коне и пчели. Отглежданите животни са в частния сектор и, с малки изключения, са предназначени основно за задоволяване на личните нужди. Животинските ферми съставляват 0,06% (3,49 ха) от територията на община Сопот, включващи 65 ферми²⁴.

Таблица 22. Регистрирани животновъдни обекти на територията на община Сопот към 2018 г.

Населено място	ВИД ЖИВОТНИ	бр. животни/пчелни семейства	бр. обекти/регистрирани лица
гр. Сопот	говеда	1260	25
с. Анево		185	9
Община Сопот		1445	34
гр. Сопот	овце	1707	10
с. Анево		592	4
Община Сопот		2299	14
гр. Сопот	кози	140	3
с. Анево		21	1
Община Сопот		161	4
гр. Сопот	пчелина	12	1
с. Анево		0	0
Община Сопот		12	1
гр. Сопот	коне	178	10
с. Анево		39	3
Община Сопот		217	13
Общ брой животновъдни обекти на територията на община Сопот към 2018 г			66

Горския фонд в Община Сопот заема 46,90% (2 641,89 ха) от територията ѝ. Горските насаждения обаче нямат голямо стопанско значение за общината. Залесяването се е утвърдило като едно от основните горскостопански мероприятия за подобряване продуктивността и устойчивостта на горите, ограничаване на ерозионните процеси и за съхраняване на най-ценните горски генетични ресурси. Горския фонд на Община Сопот се стопанисва от подразделение на Държавно лесничество „Карлово“.

3.3.3. Промисленост и строителство (Вторичен сектор)

²⁴ Към 2018 г. на територията на община Сопот функционират 65 животновъдни обекта: 34 за говеда; 14 за овце; 4 за кози; и 13 за коне.

Източник: БАБХ http://www.babh.government.bg/bg/Object/site_register/view/5, <http://www.babh.government.bg/bg/Page/spravka-37-3/index/spravka-37-3>

Промишлеността на Община Сопот е с моноотраслов характер: водещо е производството на машини и оборудване. Сопот е сред традиционно оформилите се промишлени центрове в Пловдивска област.

Промишленият сектор формира над 88% от нетните приходи от продажби на територията на общината и дава заетост на над 84% от трудоспособното население. Отрасялът включва 41 предприятия, сред които „ВМЗ – Сопот“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД, а останалите в по-голямата част от дейността си са свързани или зависещи от двете структуроопределящи предприятия за местната икономика.

Най-голямото и структуроопределящо предприятие е “ВМЗ” ЕАД, специализирано в производството на военна и гражданска продукция (сред които: машини за хранително-вкусовата промишленост, авиационна и селскостопанска техника, нестандартни машини и съоръжения, големи номенклатури газови уреди и съдове за втечен газ, инструментална екипировка, абразивни и диамантени инструменти и др.). То е 100% държавна собственост и е сред стоте най-големи компании в България. Производственият капацитет на “ВМЗ” ЕАД е изключително голям. Фирмата има две действащи производствени звена – в Сопот и в с. Иганово (Община Карлово) и други 2 производствени площадки, извън експлоатация (в с. Церетелево, и с. Медово); Има пет площадки за складови бази (в с. Иганово, с. Кърнаре, с. Христо Даново, с. Горни Домлян, гр. Клисуря) и площадка на изпитателен полигон в с. Анево. Общата площ на терените с производствени площадки е 5 608 дка. Освен тях “ВМЗ” ЕАД притежава и терени, върху които са изградени обекти със социално предназначение, от които тези в град Сопот са с обща площ 115 495 кв.м.

В сферата на машиностроенето в Община Сопот е дейността и на фирмите „Боннер” ООД (производство на машини за хранително-вкусовата промишленост), “СМАРТ-ВМЗ” и “SKF Берингс– България”, собственост на най-големият производител в света на лагери, машинни части и автоматични технологии – шведската фирма SKF.

Анализът на данните показва, че сред останалите подотрасли най-голям е дялът на фирмите от сферата на леката и хранително-вкусовата промишленост, търговията и услугите. В общината работят 5 шивашки, 3 обувни, 2 месодобивни и месопрееработващи предприятия, 2 предприятия за производство на хляб и на хляб и сладкарски изделия. Шивашките и обувните фирми разширяват своето производство.

Дялът на строителния сектор е сравнително нисък. През 2015 г. функционират 10 стопански субекта с предмет на дейност „Строителство“, които формират 0,4% от НПП в община Сопот.

Таблица 23. Промишленост и строителство.

Икономически дейности	2014			2015		
	Бр. единици	Нетни приходи от продажби	НПП %	Бр. единици	Нетни приходи от продажби	НПП%
	брой	хиляди левове	%	брой	хиляди левове	%
Област Пловдив	35 434	19 491 878	100%	36 126	21 577 050	100%
Преработваща промишленост	3 854	6 676 563	34%	3 951	7 229 000	33,50%
Строителство	1 692	910 421	4,67%	1 723	1 398 699	6,48%
Община Сопот	309	275 222	100%	307	326 563	100%
Преработваща промишленост	38	234 852	85%	41	289 613	88,69%
Строителство	9	313	0,11%	10	1 294	0,40%

3.3.4. Търговия и услуги (Третичен сектор)

Третичният икономически сектор е съвкупността от отрасли и дейности с голямо социално значение. В него се извършват услуги, задоволяващи потребностите на хората. Третичният сектор се развива успоредно с нарастването на националното богатство и жизнения стандарт на населението.

В община Сопот най-голям относителен дял от третичния сектор заемат „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“. С такива дейности са ангажирани 137 стопански субекта и формират 7,56% от НПП. Следват фирмите занимаващи се с транспорт и складова дейност, формиращи 2,17 % от НПП.

Таблица 24.Третичен сектор на икономиката на община Сопот.

Икономически дейности	2014			2015		
	Бр. единици	НПП	НПП%	Бр. единици	НПП	НПП%
	брой	Хил. лв.	%	брой	Хил. лв.	%
Област Пловдив	35 434	19 491 878	100%	36 126	21 577 050	100%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	14 138	7 728 281	39,65%	14 092	8 162 009	37,83%
Транспорт, складиране и пощи	1 396	1 075 457	5,52%	1 480	1 235 770	5,73%
Хотелиерство и ресторантьорство	2 296	314 265	1,61%	2 245	347 746	1,61%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	720	146 171	0,75%	796	205 052	0,95%
Професионални дейности и научни изследвания	3 396	229 036	1,18%	3 561	275 976	1,28%
Култура, спорт и развлечения	362	108 996	0,56%	404	143 848	0,67%
Други дейности	1 864	39 375	0,20%	1 969	44 659	0,21%
Община Сопот	309	275 222	100%	307	326 563	100%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	144	29 485	10,71%	137	24 704	7,56%
Транспорт, складиране и пощи	16	6 166	2,24%	16	7 084	2,17%
Хотелиерство и ресторантьорство	33	1 225	0,45%	34	1 213	0,37%
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	-	-		-	-	
Професионални дейности и научни изследвания	6	136	0,05%	7	267	0,08%
Култура, спорт и развлечения	3	79	0,03%	5	87	0,03%
Други дейности	19	183	0,07%	20	236	0,07%

Туризм. На територията на община Сопот дейностите хотелиерство и ресторантьорство, формират 0,37 % от НПП за 2015 г. и са сред предпоставките за развитие на туризма

Сред стопанските отрасли, различни от промишлеността, туризмът има най-добри перспективи за развитие и ще придобива все по-голямо значение за икономиката на общината като източник на приходи и генератор на алтернативна трудова заетост.

Годишно гр. Сопот се посещава от около 35 000 организирани туристи, на които в момента се предлагат изключително ограничен брой туристически продукти – посещение на къщата-музей на Иван Вазов и свързани с неговия живот и творчество места в града и околностите, посещение на някои от културно-историческите обекти, свързани с периода на Възраждането – изчерпват в общи линии възможностите за културен и познавателен туризъм в момента. В това отношение може да се

направи много като се разнообрази спектъра на предлаганите туристически услуги, включително в посока на предлагане на поклоннически туризъм и пакетни оферти.

Ресторантьорство (заведения за хранене и развлечения). По данни от Националния туристически регистър²⁵ на територията на община Сопот са регистрирани общо 24 заведения за хранене и развлечения с общ капацитет от 1 150 места. Три от тях са разположени в с. Анево и са с общ капацитет от 120 места, а останалите 21 с общ капацитет от 1 030 места са в град Сопот или в местности от територията на общината.

Хотелиерство (места за настаняване). По данни от Националния туристически регистър²⁶ на територията на община Сопот са регистрирани 20 места за настаняване, които включват хотели, мотел, къщи за гости, самостоятелни стаи и пансион с хотелска част.

Таблица 25. Места за настаняване на територията на община Сопот.

<i>Име на обект</i>	<i>Капацитет</i>	<i>бр. легла</i>	<i>Населено място</i>
Релакс	3	5	гр. Сопот ул. Мир №1
„Бай Начо“	2	4	гр. Сопот, ул. Трайчо Костов №6
Стаи за гости	2	4	гр. Сопот, ул. Трайчо Костов №2
Пансион	5	20	гр. Сопот, бул. Иван Вазов №1
„При Ваня“	1	3	гр. Сопот, ул. "Вельо Войвода" №1
Вила „Рай“	1	2	гр. Сопот, Местност "Бозалан"
Трагата	7	18	гр. Сопот , местността "Трагата"
Олимп (мотел)	14	28	ул. Гоце Делчев № 2а, гр. Сопот
Самостоятелни стаи	2	2	гр. Сопот , ул. Трайчо Костов №10
Самостоятелни стаи	1	1	гр. Сопот, ул. Вельо Войвода №40, ап.2
Хотел Щерев	34 двойни стаи и 6 студия	76	гр. Сопот, бул. Иван Вазов №38
Хотел Щерев	18 места	18	с. Анево
Самостоятелни стаи	2	2	гр. Сопот, ул. Дякон Викенти №22
Кребс	4	11	гр. Сопот, ул. Йордан Войвода №3
Самостоятелни стаи	3	6	гр. Сопот, ул. Васил Левски №13
Самостоятелни стаи	4	7	гр. Сопот, ул. Борова гора №21
Самостоятелни стаи	3	6	гр. Сопот, ул. Васил Левски №9
Детелина	5	10	ул. Александър Стамболийски №2
Тилчовата къща	6	11	с. Анево
Маривели	3	7	гр. Сопот

Към 31.12.2016 г. категоризираните средства за подслон с над 10 легла на територията на община Сопот са общо 10. Анализът на икономическите показатели сочи значителен ръст на

²⁵ **Източник:** Национален туристически регистър „Заведения за хранене и развлечения на територията на община Сопот“: <https://ntr.tourism.government.bg/CategoryzationAll.nsf/zhr.xsp>

²⁶ **Източник:** Национален туристически регистър „Места за настаняване на територията на община Сопот“: <https://ntr.tourism.government.bg/CategoryzationAll.nsf/mn.xsp>

услугите свързани с предоставянето на места за подслон и пренощуване. За период от 4 г. от 2012 до 2016 г. средствата за подслон и легловата база с капацитет над 10 легла са се увеличили значително, а от тук и броят на реализираните нощувки.

Таблица 26. Категоризирани средства за подслон с над 10 легла община Сопот към 2012-2016г.

Категоризирани средства за подслон с над 10 легла.	Мерна единица	2012	2016
<i>Места за настаняване</i>	брой	4	7
Легла	брой	123	211
Легла-денонощия	брой	42 798	66 410
Стаи	брой	38	95
Реализирани нощувки	брой	...	10 038
Пренощували лица	брой	...	4 527
Приходи от нощувки	лева	...	271 326
<i>Хотели в т.ч. мотели</i>		1	4
Легла	брой	37	132
Легла-денонощия	брой	11 322	41 654
Стаи	брой	15	65
Реализирани нощувки	брой	...	5 519
Пренощували лица	брой	...	2 911
Приходи от нощувки	лева	...	179 390

Останалите подотрасли на третичния сектор са много слабо представени и формират под 0,2% от НПП.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- Налице е ясен дисбаланс в отрасловата структура на икономиката на община Сопот. От общо 307 предприятия, 41 са промишлени и формират над 88% процента от НПП, осигурявайки над 84% от заетостта в района. От тях 2 са големи предприятия с над 250 наети лица и формират над 84% от НПП, като основа е ролята на „ВМЗ – Сопот“ ЕАД, което в различни периоди дава заетост на между 3 500 и 5 000 души;
- В по – голямата си част останалите предприятия се явяват обслужващи за двата големи стопански субекта и тяхната дейност е силно зависима от дейностите и поръчките, които им възлагат те;
- По- голямата част от останалите стопански субекти час са микро и малки фирми, поради което не притежават потенциал да компенсират безработицата и свиването на местната икономика при сътресения в „ВМЗ – Сопот“ ЕАД;
- Сред секторите с по-голям потенциал за развитие е туризмът, тъй като все още не се използва ефективно наличният природен и културно-исторически потенциал.

4. ФУНКЦИОНАЛНА ПОДСИСТЕМА „ОБИТАВАНЕ”. СЪСТОЯНИЕ И РЕСУРСИ

4.1. КОЛИЧЕСТВО И ВЪЗРАСТ НА ЖИЛИЩНИЯ ФОНД

По данни на НСИ към 31.12.2016 г. броят на жилищата на територията на община Сопот е 5 303, а броят на сградите възлиза на 2 164. Строителството е било най-активно в периода 1970 – 1989 г. Приблизително 55,6% от жилищния фонд на община Сопот е изграден в периода 1970 – 1989 г. при 40,9% и 42% за същия период в Страната и област Пловдив.

Таблица 27. Жилища и жилищни сгради по период на построяване²⁷.

Статистически зони	Общо	Период на построяване								Непоказано	
		до 1949	1950 - 1959	1960 - 1969	1970 - 1979	1980 - 1989	1990 - 1999	2000 - 2010	2011 - 2016		
За страната											
Сгради	2 075 168	453 831	367 280	421 267	303 263	275 328	132 400	107 359	14 423	17	
Жилища	3 947 462	497 827	429 479	666 166	804 807	810 624	301 898	372 696	60 313	3 652	
Област Пловдив											
Сгради	151 254	25 736	25 923	35 137	23 163	19 006	11 068	9 880	1 337	4	
Жилища	323 647	29 932	32 241	63 202	71 004	65 187	28 033	28 733	5 078	237	
Община Сопот											
Сгради	2 164	184	281	459	496	498	149	89	8		
Жилища	5 303	440	371	940	1 221	1 725	459	137	10		

Анализът на статистическите данни показва, че средната възраст на жилищния и сграден фонд на територията на община Сопот е по-висока от средната за Страната и област Пловдив. Над 50% от жилищата на територията са на възраст между 40 и 30 г., като изградените и въведени в експлоатация от 2000 до 2016 г. са едва 137 или 2,77%. За сравнение в периода 2000 – 2016 г. новоизградените и въведените в експлоатация жилища в страната съставляват 11%, а за област Пловдив 10,4% от съществуващия фонд.

Таблица 28. Въведени в експлоатация сгради и жилища 2010 – 2016 г.²⁸

Статистически зони	Сгради - брой							Жилища - брой						
	Общо (нови и разширени)													
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
България	2350	2949	2399	2199	2452	2263	2161	15771	13953	9970	9250	9993	7806	9342
Южен централен	313	388	405	402	453	489	479	1920	1900	1605	1377	1499	1669	1738
Обл. Пловдив	127	150	199	215	242	269	262	768	878	775	697	893	969	866
Общ. Сопот	2	3	2	1	1	-	1	3	5	2	1	1	-	1

²⁷ Източник: НСИ.

Забележка: представена е информация за новопостроени сгради и жилища. Не са премахнати сгради и жилища, които в последствие са били разрушени.

²⁸ Източник: НСИ „Регионите, областите и общините в Република България“ 2010 – 2016 г.

<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

Таблица 29. Полезна жилищна площ на въведените в експлоатация сгради и жилища.

Статистически зони	Полезна площ - м ²											
	общо				жилищна				обслужваща			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
България	778355	848191	722747	785634	493267	537696	444173	499639	285088	310495	278574	285995
Обл. Пловдив	63387	89378	98898	99357	43299	57760	60035	67274	20088	31618	38863	32083
Асеновград	4056	3775	4265	3963	3187	2063	3025	2999	869	1712	1240	964
Брезово	72	56	276	115	46	42	200	83	26	14	76	32
Калояново	419	360	386	207	302	283	303	149	117	77	83	58
Карлово	3029	1752	1130	1324	1681	845	581	598	1348	907	549	726
Кричим	-	493	-	-	-	270	-	-	-	223	-	-
Куклен	857	1035	1960	9785	705	913	1363	9268	152	122	597	517
Лъки	80	-	-	96	77	-	-	63	3	-	-	33
Марица	3700	2415	3562	5432	2508	1690	2252	4544	1192	725	1310	888
Перущица	33	-	-	-	23	-	-	-	10	-	-	-
Пловдив	32120	46546	54999	51285	20320	27734	31996	30492	11800	18812	23003	20793
Първомай	-	151	247	215	-	109	227	135	-	42	20	80
Раковски	-	190	824	1669	-	160	668	1337	-	30	156	332
Родопи	16330	26443	22176	22451	12422	19350	14280	15520	3908	7093	7896	6931
Садово	212	466	377	678	182	301	248	528	30	165	129	150
Сопот	156	156	-	110	95	95	-	64	61	61	-	46
Стамболийски	538	302	75	-	438	240	50	-	100	62	25	-
Съединение	124	473	393	324	72	268	316	234	52	205	77	90
Хисаря	1661	4765	8228	1703	1241	3397	4526	1260	420	1368	3702	443

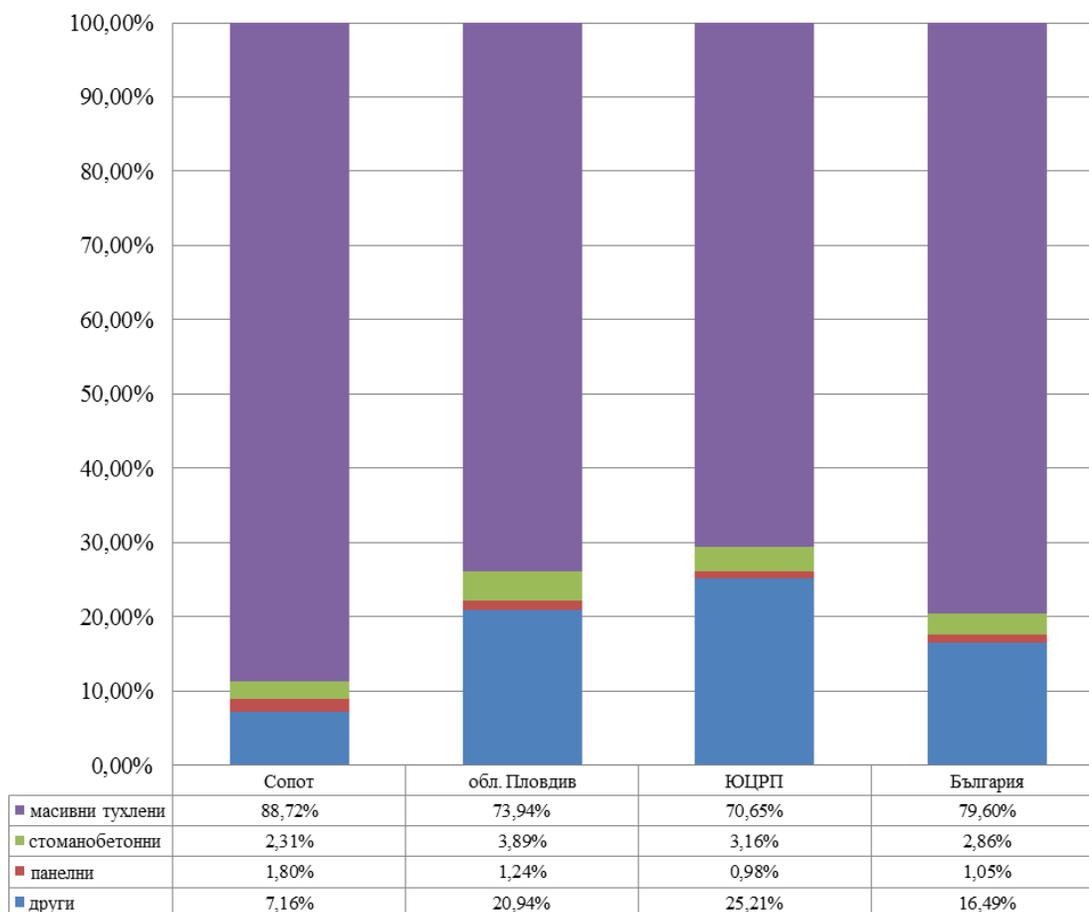
4.2. КОНСТРУКТИВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ЕТАЖНОСТ НА ЖИЛИЩНИТЕ СГРАДИ²⁹

По данни на НСИ към 31.12.2016 г. на територията на община Сопот съществуват 2 164 жилищни сгради. За целите на изследването е възприета методологията на НСИ, при която жилищни сгради састройките, които по първоначално изграждане или чрез преустройство са предназначени за постоянно обитаване от едно или повече домакинства. В обхвата на наблюдението са включени обитаваните и необитаваните жилищни сгради, летните кухни (когато са самостоятелни постройки), общежитията, пансионите, манастирите и домовете за стари хора, в които живеят колективни домакинства.

От гледна точка на материалите на външните стени на територията на община Сопот най-голям е дялът на масивните тухлени жилищни сгради 1 920 (88,72%). Следват жилищните сгради попадащи в категория „други“ 155 (7,16%). Стоманобетонните жилищни сгради са 50 (2,31%), следвани от панелните 39 (1,80%).

²⁹ **Източник:** НСИ „Регионите, областите и общините в Република България“ 2010 – 2016 г.
<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

Жилищни сгради според материалите на външните стени към 31.12.2016 г.

Панелни жилищни сгради.

По данни на НСИ към 31.12.2016 г. най-малък % от жилищния сграден фонд на община Сопот е зает от панелни жилищни сгради 39 (1,89% от общия сграден фонд), което е обусловено от факта, че строителството в общината е предимно нискоетажно с благоприятно териториалното разпределение на жилищните ресурси. Въпреки това % на панелните жилищни сгради община Сопот е над средните за Страната, ЮЦР и област Пловдив.

Въпреки, че са малко на брой, панелните жилищни сгради на територията на община Сопот се нуждаят от цялостно конструктивно обследване, обследване за енергийната ефективност и подмяна на инсталациите.

Таблица 30. Панелни жилищни сгради към 31.12.2016 г.

Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата - ПАНЕЛНИ			
Статистически зони	Жилищни сгради общо бр.	Панелни жилищни сгради бр.	% на панелните жилищни сгради спрямо общия бр. жилищни сгради
	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.
България	2 073 445	21 735	1,05%
Южен централен	395 915	3 881	0,98%
Пловдив	151 090	1 872	1,24%
Асеновград	14 997	94	0,63%

Брезово	6 988	51	0,73%
Калояново	7 008	32	0,46%
Карлово	17 411	139	0,80%
Кричим	2 371	16	0,67%
Куклен	3 774	71	1,88%
Лъки	1 278	11	0,86%
Марица	11 935	86	0,72%
Перушица	2 003	7	0,35%
Пловдив	19 260	928	4,82%
Първомай	10 919	38	0,35%
Раковски	8 995	57	0,63%
Родопи	17 133	184	1,07%
Садово	6 051	27	0,45%
Сопот	2 164	39	1,80%
Стамболийски	5 796	40	0,69%
Съединение	5 379	12	0,22%
Хисаря	7 628	40	0,52%

Стоманобетонните жилищни сгради (едроплощен кофраж), при които носещият скелет, подовите конструкции и стените са изградени от стоманобетон представляват 2,31% от сградения фонд на община Сопот и включват общо 50 жилищни сгради. % на стоманобетонни сгради в община Сопот е под средния за страната (2,86%), ЮЦРП (3,16%) и област Пловдив (3,89%).

Таблица 31. Стоманобетонни жилищни сгради към 31.12.2016 г.

Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата - СТОМАНОБЕТОННИ			
Статистически зони	Жилищни сгради общо бр.	Стоманобетонни жилищни сгради бр.	% на стоманобетонните жилищни сгради спрямо общия бр. жилищни сгради
	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.
България	2 073 445	59 290	2,86%
Южен централен	395 915	12 510	3,16%
Пловдив	151 090	5 875	3,89%
Асеновград	14 997	476	3,17%
Брезово	6 988	89	1,27%
Калояново	7 008	92	1,31%
Карлово	17 411	344	1,98%
Кричим	2 371	43	1,81%
Куклен	3 774	166	4,40%
Лъки	1 278	33	2,58%
Марица	11 935	463	3,88%
Перушица	2 003	33	1,65%
Пловдив	19 260	1 984	10,30%
Първомай	10 919	245	2,24%
Раковски	8 995	359	3,99%

Родопи	17 133	968	5,65%
Садово	6 051	120	1,98%
Сопот	2 164	50	2,31%
Стамболийски	5 796	150	2,59%
Съединение	5 379	85	1,58%
Хисаря	7 628	175	2,29%

Тухлените масивни жилищни сгради са тези, на които носещите стени са от тухлена зидария, а поясите, гредите и подовата конструкция са изградени от стоманобетон, но нямат стоманобетонни колони. Същите съставляват 88,72% (1 920) от жилищния сграден фонд на община Сопот, което е над средните показатели за страната, ЮЦРП и област Пловдив.

Таблица 32. Тухлени жилищни сгради към 31.12.2016 г.

Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата - ТУХЛЕНИ			
Статистически зони	Жилищни сгради общо бр.	Тухлени жилищни сгради бр.	% на тухлените жилищни сгради спрямо общия бр. жилищни сгради
	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.
България	2 073 445	1 650 530	79,60%
Южен централен	395 915	279 709	70,65%
Пловдив	151 090	111 711	73,94%
Асеновград	14 997	12 399	82,68%
Брезово	6 988	3 721	53,25%
Калояново	7 008	3 180	45,38%
Карлово	17 411	14 523	83,41%
Кричим	2 371	2 164	91,27%
Куклен	3 774	2 856	75,68%
Лъки	1 278	400	31,30%
Марица	11 935	9 454	79,21%
Перушица	2 003	1 871	93,41%
Пловдив	19 260	15 361	79,76%
Първомай	10 919	7 397	67,74%
Раковски	8 995	7 131	79,28%
Родопи	17 133	13 354	77,94%
Садово	6 051	4 270	70,57%
Сопот	2 164	1 920	88,72%
Стамболийски	5 796	5 142	88,72%
Съединение	5 379	3 654	67,93%
Хисаря	7 628	2 914	38,20%

Други жилищни сгради.

В тази категория попадат жилищните сгради построени от камък, кирпич (сурови тухли), дърво и други материали. Същите съставляват 7,16% (155 ж.с.) от жилищните сгради на община Сопот.

Таблица 33. „Други“ жилищни сгради към 31.12.2016 г.

Жилищни сгради по материал на външните стени на сградата – „ДРУГИ“			
Статистически зони	Жилищни сгради общо бр.	„Други“ жилищни сгради бр.	% на „други“ жилищни сгради спрямо общия бр. жилищни сгради
	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.	31.12.2016 г.
България	2 073 445	341 890	16,49%
Южен централен	395 915	99 815	25,21%
Пловдив	151 090	31 632	20,94%
Асеновград	14 997	2 028	13,52%
Брезово	6 988	3 127	44,75%
Калояново	7 008	3 704	52,85%
Карлово	17 411	2 405	13,81%
Кричим	2 371	148	6,24%
Куклен	3 774	681	18,04%
Лъки	1 278	834	65,26%
Марица	11 935	1 932	16,19%
Перущица	2 003	92	4,59%
Пловдив	19 260	987	5,12%
Първомай	10 919	3 239	29,66%
Раковски	8 995	1 448	16,10%
Родопи	17 133	2 627	15,33%
Садово	6 051	1 634	27,00%
Сопот	2 164	155	7,16%
Стамболийски	5 796	464	8,01%
Съединение	5 379	1 628	30,27%
Хисаря	7 628	4 499	58,98%

Етажност на жилищния фонд.

Строителството в Община Сопот е в устройствени зони с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност, като кота корниз е до 10 м. Застрояването е в унисон с природната среда. Структурните елементи на населените места и отделните райони, са в унисон помежду си и градоустройственото решение предполага адаптивност на селищната структура с характерния релеф.

4.3. ОСНОВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИЛИЩАТА (БРОЙ, СТАИ, ПОЛЕЗНА ПЛОЩ).³⁰

При анализа на основните характеристики на жилищата на територията на община Сопот е възприета методологията на НСИ, според която жилището е обособено и самостоятелно от гледна точка на конструкцията място, което по първоначално изграждане или след преустройство е пригодено за живеене, състои се от едно или няколко помещения (жилищни или спомагателни) и има един или повече самостоятелни изхода на общодостъпна част (стълбище, двор или направо на улицата), независимо от това дали има изградена кухня.

³⁰ Източник: НСИ „Регионите, областите и общините в Република България“ 2010 – 2016 г.
<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

За жилище се приема и всяко единично помещение (стая), което не е свързано с други помещения, има самостоятелен изход на общодостъпна част (стълбище, двор или направо на улицата) и служи едновременно за кухня и за живеене или само за живеене.

Брой жилища.

По данни на НСИ към 31.12.2016 г. общият брой на жилищата на територията на община Сопот възлиза на 5 303. В съответствие с методиката на НСИ в броя на жилищата са включени обитаваните и необитаваните годни за живеене жилища: общежития; пансионни; манастири; домове за стари хора, в които живеят колективни домакинства: летни кухни, когато са отделни самостоятелни постройките, и жилища в нежилищни сгради (административни, стопански и други като училища, болници, хотели и казарми), в които постоянно живеят домакинства. Жилище, разположено на два или три етажа в една жилищна сграда, в което живее едно домакинство е прието за едно жилище. Ако в такава сграда на всеки етаж живее отделно домакинство, всеки етаж е приет за отделно жилище. В сградите от хотелски тип (коридорна система) стаите, в които живеят отделни домакинства, са приети за самостоятелни жилища. В сгради, в които живеят колективни домакинства (пансионни, специализирани домове, манастири, затвори и др.), всички стаи, в които са настанени лица, влизащи в състава на колективното домакинство, и всички спомагателни помещения, ползвани от тези лица, образуват едно жилище.

Брой жилища спрямо броя стаи.

От гледна точка на броят стаи най-голям относителен дял имат двустайните жилища които съставляват 35% (1848 ж.) от жилищата в община Сопот, следвани от тристайните жилища 28% (1494 ж.), едностайните жилища 18% (938 ж.) и четиристайните жилища 12% (640 ж.). Жилищата с пет, шест и повече стаи представляват общо 7% от жилищния фонд (383 ж.).

При групиране на жилищата според броя на стаите за стаи са взети и холовете с директно осветление, без вестибюлите, кухните и стаите с площ, по-малка от 4 кв. метра. В случаите, когато в жилището има две кухни или лятна кухня, втората кухня или лятната кухня е отнесена към броя на стаите.

Таблица 34. Жилища по брой на стаите към 31.12.2016 г.

Статистически зони	Общо	Жилища по брой на стаите											
		едно-стайни		дву-стайни		три-стайни		четири-стайни		пет-стайни		с шест и повече стаи	
		2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	
България	3943989	354200	9%	1289994	33%	1313402	33%	618052	16%	194747	5%	173594	4%
Южен централен	715371	49356	7%	207443	29%	240947	34%	130522	18%	40219	6%	46884	7%
Пловдив	323357	24962	8%	96805	30%	113318	35%	56031	17%	15813	5%	16428	5%
Асеновград	29107	1329	5%	6579	23%	9616	33%	8312	29%	1915	7%	1356	5%
Брезово	6844	238	3%	1935	28%	2237	33%	1666	24%	403	6%	365	5%
Калояново	7042	124	2%	1705	24%	2352	33%	1644	23%	558	8%	659	9%
Карлово	25746	1612	6%	7263	28%	8447	33%	5303	21%	1542	6%	1579	6%
Кричим	3279	386	12%	835	25%	1121	34%	584	18%	186	6%	167	5%
Куклен	4332	289	7%	1276	29%	1261	29%	793	18%	332	8%	381	9%
Лъки	2436	881	36%	936	38%	329	14%	162	7%	53	2%	75	3%

Марица	12863	641	5%	2760	21%	3899	30%	2274	18%	1398	11%	1891	15%
Перущица	2312	184	8%	527	23%	661	29%	478	21%	249	11%	213	9%
Пловдив	152876	15096	10%	54858	36%	58819	38%	20143	13%	2624	2%	1336	1%
Първомай	12597	262	2%	2629	21%	4884	39%	2648	21%	1028	8%	1146	9%
Раковски	9533	570	6%	1452	15%	2683	28%	1605	17%	1011	11%	2212	23%
Родопи	19041	802	4%	4280	22%	5915	31%	3883	20%	1987	10%	2174	11%
Садово	6533	306	5%	1475	23%	1835	28%	1305	20%	792	12%	820	13%
Сопот	5303	938	18%	1848	35%	1494	28%	640	12%	179	3%	204	4%
Стамболийски	8301	587	7%	2053	25%	2950	36%	1589	19%	533	6%	589	7%
Съединение	5561	195	4%	1595	29%	1748	31%	899	16%	456	8%	668	12%
Хисаря	9651	522	5%	2799	29%	3067	32%	2103	22%	567	6%	593	6%

Полезна площ на жилищата.

Общата полезна площ на жилищата на територията на община Сопот е 377 901 кв.м. Полезната площ на жилището представлява сума от жилищната, спомагателната и площта на кухните.

Жилищната площ възлиза на 290 004 кв.м., като в нея се включва площта на стаите за живеене, спалните, нишите за спане, столовите, стаите за дневно престояване, ползвани стаи като работни кабинети и библиотеки на научни работници, гостните, холовете.

Таблица 35. Полезни площи на жилищата към 31.12.2016 г

(Квадратни метри)

Статистически зони	Полезна площ			
	общо	жилищна	спомагателна	площ на кухните
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016
България	288 690 003	218 881 315	42 703 465	27 105 223
Южен централен	55 134 253	42 670 063	8 016 423	4 447 767
Област Пловдив	24 584 628	19 116 448	3 528 734	1 939 446
Асеновград	2 364 841	1 912 385	309 700	142 756
Брезово	446 315	328 644	80 135	37 536
Калояново	527 212	411 895	82 248	33 069
Карлово	1 915 933	1 512 843	266 572	136 518
Кричим	223 905	184 693	27 585	11 627
Куклен	324 878	263 800	39 418	21 660
Лъки	144 249	99 203	23 601	21 445
Марица	1 087 006	867 499	144 571	74 936
Перущица	170 444	136 260	21 954	12 230
Пловдив	11 301 287	8 596 566	1 695 406	1 009 315
Първомай	978 979	776 603	128 332	74 044
Раковски	878 671	688 726	115 019	74 926
Родопи	1 605 300	1 267 486	229 754	108 060
Садово	502 697	391 912	73 616	37 169
Сопот	377 901	290 004	53 657	34 240
Стамболийски	638 480	508 856	83 399	46 225
Съединение	445 753	354 385	64 729	26 639
Хисаря	650 777	524 688	89 038	37 051

Спомагателната площ на жилищата в община Сопот възлиза на 53 657 кв.м. в нея се включва площта на спомагателните помещения, стаите и кухните с площ, по-малка от 4 кв.м, вестибюлите с портал и друга преграда, коридорите, антретата, баните, тоалетните, килерите, дрешниците, другите спомагателни помещения (сушилни, перални, балкони и лоджии) независимо от големината на площта им.

Състава на площта на кухните е 34 240 кв.м. в нея е включена площта само на кухните над 4 кв.м.

4.4. ЖИЛИЩНА ОСИГУРЕНОСТ.³¹

Жилищната осигуреност се характеризира с показателите брой жилища на 1 000 души население и среден брой лица на едно жилище. Тези индикатори показват осигуреността на населението от гледна точка на жилищния фонд, неговата достатъчност или нужда от нов.

Таблица 36. Жилищна осигуреност към 31.12.2016 г.

Статистически зони	Жилища на 1000 души от населението	Среден брой лица на едно жилище
	2016	2016
България	555,35	1,8
Южен централен	501,64	1,99
Пловдив	481,49	2,08
Асеновград	471,36	2,12
Брезово	1023,17	0,98
Калояново	640,53	1,56
Карлово	521,83	1,92
Кричим	405,97	2,46
Куклен	684,68	1,46
Лъки	923,43	1,08
Марица	408,73	2,45
Перушица	476,6	2,1
Пловдив	445,15	2,25
Първомай	520,6	1,92
Раковски	371,7	2,69
Родопи	616,59	1,62
Садово	442,23	2,26
Сопот	570,09	1,75
Стамболийски	415,74	2,41
Съединение	561,6	1,78
Хисаря	850,76	1,18

По данни от НСИ към 31.12.2016 г. на 1000 жители в община Сопот се падат средно 570,09 жилища при средно 1,75 лица на едно жилище. За сравнение на национално ниво са 555,35 жилища

³¹ **Източник:** НСИ „Регионите, областите и общините в Република България“ 2010 – 2016 г.
<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

при 1,8 лица на едно жилище, на ниво ЮЦРП 501,64 при 1,99 лица на жилище, на ниво област Пловдив 481, 49 при 2,08 лица на жилище. Данните показват, че показателят на община Сопот е в синхрон с общата тенденция в Страната и региона.

От гледна точка на обитаемостта община Сопот се характеризира с висок процент на необитаеми жилищни сгради. От общо 2164 жилищни сгради 229 са необитаеми (10,6%).

4.5. ЖИЛИЩА ПО ФОРМА НА СОБСТВЕНОСТ³².

По форма на собственост 96,13% от жилищата в община Сопот са собственост на частни физически лица, а 1,13% на частни юридически лица. Налице е сходство по тези показатели със средните стойности на национално, регионално и областно ниво.

Жилищата държавна и/или общинска собственост са 2,73%, което е над средните стойности на национално, регионално и областно ниво. Впечатление прави, че по този показател на ниво област Пловдив единствено община Пловдив е с по-висок % на жилища общинска и или държавна собственост (3,79%).

Таблица 37. Жилища по форма на собственост към 31.12.2016 г.

Статистически зони	Жилища по форма на собственост						
	общо	държавни и общински		частни на юридически лица		частни на физически лица	
	31.12.2016	31.12.2016		31.12.2016		31.12.2016	
България	3 943 989	92 553	2,35%	62 275	1,58%	3 789 161	96,07%
Южен централен	715 371	13 290	1,86%	6 738	0,94%	695 343	97,20%
Пловдив	323 357	7 291	2,25%	2 945	0,91%	313 121	96,83%
Асеновград	29 107	344	1,18%	174	0,60%	28 589	98,22%
Брезово	6 844	33	0,48%	24	0,35%	6 787	99,17%
Калояново	7 042	15	0,21%	9	0,13%	7 018	99,66%
Карлово	25 746	449	1,74%	103	0,40%	25 194	97,86%
Кричим	3 279	3	0,09%	10	0,30%	3 266	99,60%
Куклен	4 332	21	0,48%	25	0,58%	4 286	98,94%
Лъки	2 436	17	0,70%	104	4,27%	2 315	95,03%
Марица	12 863	150	1,17%	52	0,40%	12 661	98,43%
Перушица	2 312	9	0,39%	5	0,22%	2 298	99,39%
Пловдив	152 876	5 789	3,79%	2 083	1,36%	145 004	94,85%
Първомай	12 597	32	0,25%	23	0,18%	12 542	99,56%
Раковски	9 533	42	0,44%	69	0,72%	9 422	98,84%
Родопи	19 041	55	0,29%	58	0,30%	18 928	99,41%
Садово	6 533	85	1,30%	34	0,52%	6 414	98,18%
Сопот	5 303	145	2,73%	60	1,13%	5 098	96,13%
Стамболийски	8 301	25	0,30%	20	0,24%	8 256	99,46%
Съединение	5 561	28	0,50%	31	0,56%	5 502	98,94%
Хисаря	9 651	49	0,51%	61	0,63%	9 541	98,86%

³² Източник: НСИ „Регионите, областите и общините в Република България“ 2010 – 2016 г.
<http://www.nsi.bg/bg/content/797/%3F-%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0>

Изводи и обобщения:

- Броят на жилищата на територията на община Сопот е 5 303, а броят на сградите възлиза на 2 164;
- Преобладаващата част от сградния и жилищния фонд е остарял и амортизиран;
- Преобладаващата част от жилищата са енергийно неефективни, като успоредно с това основната форма на отопление през студените месеци е твърдо гориво;
- От гледна точка на конструктивните характеристики на сградния фонд най-висок е дялът на масивните тухлени сгради 88,72%;
- По форма на собственост 96,13% от жилищата са на частни физически лица;
- Едностайните, двустайните и тристайните жилища представляват 81% от жилищата в община Сопот;
- Висок е процентът на необитаемите жилищни сгради 10,6%.

5. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ.

5.1. ЛЕЧЕБНИ И ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ.

Единствената функционираща публична структура на медицинско обслужване на територията на община Сопот е Специализираната болница за долекуване и продължително лечение “Д-р Иван Раев-Сопот” ЕООД. Болницата предлага обслужване на лица с хронични заболявания и на лица, нуждаещи се от рехабилитация и продължително възстановяване на здравето, при които лечебния ефект не може да се постигне в домашни условия. Легловата база е съставена от 70 легла, разпределени в три специализирани отделения: вътрешно, неврологично и рехабилитационно, в които се приемат хронично болни. В болничното заведение към 2017 г. работят 9 специалисти с висше медицинско образование и 24 специалисти по здравни грижи.

Извънболничното медицинско обслужване се осъществява от частни общопрактикуващи лекари и лекари по дентална медицина. Част от частно-практикуващите специалисти са обединени в Медицински център „Сопот” ЕООД, в който работят 9 специалисти с висше медицинско образование и 10 души среден медицински персонал.

В рамките на община Сопот няма звено за бърза и неотложна медицинска помощ. Общината се обслужва се от звеното в Карлово (филиал на ЦСМП–Пловдив) и от частна бърза помощ, която има договор с общопрактикуващите лекари.

На територията на община Сопот функционират 1 детска ясла Детски ясли „Мечо Пух“ разположена в сградата на ЦДГ „Роза“ гр. Сопот. Местата към 31.12.2017 г. по данни на НСИ са 36, а записаните деца 26. Статистическата справка от 2013 до 2017 г. показва, че броят на местата в детските ясли изцяло покрива регистрираната потребност на територията на общината.

Таблица 38. Лечебни и здравни заведения в община Сопот

Лечебни и здравни заведения в община Сопот	2013	2014	2015	2016	2017
Болнични заведения - общо	1	1	1	1	1
легла	50	70	70	70	70
многопрофилни болници	0	0	0	0	0
легла	0	0	0	0	0
специализирани болници	1	1	1	1	1
легла	50	70	70	70	70
Детски ясли – общо	1	1	1	1	1
Брой места	36	36	36	36	36
Брой деца	26	26	26	26	26
Обхват на децата в детски ясли в %	20,3%	20,5%	22,0%	13,9%	17,1%

5.2. СТРУКТУРА НА МЕДИЦИНСКИЯ ПЕРСОНАЛ.

Към 31.12.2016 г. здравните услуги на територията на община Сопот се предоставят от общо 20 лекари, 5 лекари по дентална медицина и 35 медицински специалисти по здравни грижи. Броят на лекарите и лекарите по дентална медицина е недостатъчен. На един лекар се пада 465 души от населението на община Сопот, а на един лекар по дентална медицина 1860. Тези показатели са

значително по-високи от средните за Страната (един лекар на 240 души / един лекар по дентална медицина на 887 души), ЮЦРП (един лекар на 252 души / един лекар по дентална медицина на 727 души) и област Пловдив (един лекар на 202 души / един лекар по дентална медицина на 562 души).

Към 2017 г. е регистрирано известно намаляване на числеността на медицинския персонал. Лицата с висше медицинско образование са 18, като 9 от тях работят в е Специализираната болница за долекуване и продължително лечение “Д-р Иван Раев-Сопот” ЕООД и 9 са общопрактикуващи лекари с частна медицинска практика. Броят на лекарите по дентална медицина се е увеличил с един в сравнение с 2016 г.

Таблица 39. Структура на медицинския персонал.

Община Сопот	2013	2014	2015	2016	2017
Лекари	22	21	19	20	18
лекари по дентална медицина	6	5	5	5	6
Медицински специалисти по здравни грижи	35	31	33	35	34

Таблица 40. Население на един лекар/лекар по дентална медицина.

Статистически зони	Население на един лекар				Население на един лекар по дентална медицина			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Общо за страната	250	250	246	240	1000	1027	952	887
Южен централен	271	266	262	252	804	843	770	727
Пловдив	220	212	208	202	630	651	603	562
Асеновград	420	435	426	396	701	746	750	702
Брезово	1748	2283	2264	2230	874	1712	849	836
Калояново	2296	2268	2247	1832	1043	2836	936	916
Карлово	448	429	443	444	1503	1534	1316	1233
Кричим	1032	1170	1162	1154	1032	819	904	734
Куклен	2115	1267	1276	1265	1586	1267	1063	1055
Лъки	1395	1370	1341	1319	1395	1370	1341	1319
Марица	2134	1978	2267	2248	865	1376	814	699
Перущица	1653	1644	1639	1617	827	822	820	693
Пловдив	132	129	126	123	458	448	439	414
Първомай	369	371	372	356	1255	1655	1170	1152
Раковски	704	699	716	801	1532	1361	1171	1115
Родопи	1763	749	649	657	835	1310	842	735
Садово	2175	2149	2490	2110	1171	1671	1245	985
Сопот	436	453	493	465	1599	1902	1875	1860
Стамболийски	726	843	803	908	1271	1445	1182	1331
Съединение	1020	1118	1258	1238	928	1438	1118	762
Хисаря	628	688	680	567	994	975	964	945

5.3. СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ.

От 2007 г. в община Сопот с финансовата подкрепа на програма "PHARE" е създаден „Център за обществена подкрепа“, който от 2008 г. става част от предлаганите от общината социални услуги с делегиран държавен бюджет. Центърът е с месечен капацитет от 30 потребители и предоставя социални услуги по следните програми: „семейна подкрепа“; „родители“; „директна работа с деца“; „да се върнем в клас“; „социални умения“; „логопед“; „първична превенция“ (групова работа в училище). От съществуването на ЦОП Сопот 682 потребители са ползвали социални услуги под различни форми. На този етап социалните услуги предоставяни от ЦОП Сопот, се ползват от потребители на общините Сопот и Карлово.

„Комплекс социални услуги гр. Сопот“ обединява социалните услуги: „Дневен център за деца с увреждания“ с капацитет 20 места, „Дневен център за възрастни хора с увреждания“ с капацитет 20 места и „Домашен социален патронаж“ с възможност да обслужва 70 нуждаещи се.

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- На територията на община Сопот съществува само една публична структура на медицинско обслужване Специализираната болница за долекуване и продължително лечение “Д-р Иван Раев-Сопот” ЕООД. Потребностите на населението се задоволяват от медицинските заведения на община Карлово;
- Броят на пациентите на един лекар и лекар по дентална медицина е значително по-висок от средните показатели за Страната, ЮЦРП и област Пловдив;
- На територията на община Сопот функционира добре структурирана система за социални услуги, задоволяваща потребностите на местното население.

6. ОБРАЗОВАНИЕ.

Инфраструктурата на образованието в община Сопот включва детски градини, общообразователни училища, и професионални гимназии. Всички обекти на територията на общината са разположени в гр. Сопот.

6.1. ДЕТСКИ ГРАДИНИ.

В системата на общинското образование са обхванати 3 целодневни детски градини, които са разположени в гр. Сопот и обхващат 336 деца през учебната 2016/2017 г. мрежата на ЦДГ е сравнително оптимална и задоволява потребностите на местното население, като на 100 деца се падат 92 места, при средни показатели за Страната и ЮЦРП – 106, а за област Пловдив 97.

Община Сопот	Детски градини бр.	Населено място	Наименование	Бр. учители	Бр. места	Бр. групи	Бр. записани деца
2013/2014	3	гр. Сопот	ДГ "Приказен свят" ДГ "Роза" ДГ "Слънчево детство"	31	330	15	345
2014/2015				32	330	15	340
2015/2016				32	330	15	332
2016/2017				31	330	15	334
2017/2018				29	308	14	336

Таблица 41. Места на 100 деца в детска градина.					(брой)
	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Общо за страната	102	102	105	106	106
Южен централен	98	100	102	105	106
Пловдив	89	90	90	94	97
Асеновград	92	94	101	101	97
Брезово	120	121	131	134	138
Калояново	123	122	126	125	129
Карлово	86	86	88	89	87
Кричим	97	100	118	116	107
Куклен	77	84	84	93	92
Льки	233	203	247	221	252
Марица	82	89	93	98	100
Перущица	75	79	88	106	113
Пловдив	84	84	80	84	91
Първомай	88	88	92	104	104
Раковски	89	87	91	93	89
Родопи	98	98	105	113	116
Садово	109	107	118	121	121
Сопот	96	97	99	99	92
Стамболийски	101	105	108	113	97
Съединение	82	89	100	121	110
Хисаря	163	163	177	163	183

6.2. НАЧАЛНО И СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ.

На територията на община Сопот функционират две общообразователни училища (НУ “Неделя Петкова” и СОУ „Иван Вазов“) и една професионална гимназия (ПГ “Генерал Владимир Заимов”). И трите учебни заведения са разположени в гр. Сопот. Състоянието на материално-техническата база на образователните заведения е сравнително добро.

Таблица 42. Учебни институции на територията на община Сопот

Учебна година	Общо	Общообразователни		Професионална гимназия	Населено място
		Начално училище	Средно училище		
2013/2014	3	1	1	1	гр. Сопот
2014/2015	3	1	1	1	
2015/2016	3	1	1	1	
2016/2017	3	1	1	1	
2017/2018	3	1	1	1	

През последните години се наблюдава негативната тенденция за намаляване на броя на учащите, което е продиктувано основно от негативните демографски процеси протичащи на територията на община Сопот. Общата численост на учащите през учебната 2017/2018 г. е 1372. Въпреки общата тенденция за намаляване на населението съответно и на учениците през последните години се идентифицира лек ръст на децата в начален курс на образование.

Таблица 43. Ученици на територията на община Сопот.

Учебна година	Общо	I - IV клас	V - VIII клас	IX - XIII клас	Професионална гимназия
2013/2014	1567	401	294	92	780
2014/2015	1508	400	278	76	754
2015/2016	1395	390	285	76	644
2016/2017	1377	415	282	94	586
2017/2018	1372	426	220	87	639

ИЗВОДИ И ОБОБЩЕНИЯ:

- На територията на община Сопот функционират общо 6 образователни институции (3 целодневни детски градини, едно начално училище, едно средно общообразователно училище и една професионална гимназия). Всички образователни заведения са разположени в гр. Сопот;
- Структурата на образователните институции е сравнително оптимална и задоволява наличните образователни потребности на местното население;
- Налице е негативна тенденция за намаляване на броя на учащите, което е продиктувано основно от протичащите демографски процеси.

7. ЕКОЛОГИЯ.

7.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

Извършваните периодични замервания на качеството на атмосферния въздух по отношение на нивата на прах, фини прахови частици, серен двуокис, азотен двуокис, тежки метали и някои други специфични замърсители **не показват превишаване на допустимите норми на стойностите по измеримите показатели.**

На територията на общината няма налични крупни замърсители на въздуха, а така също и на източници на озоноразрушаващи вещества. И двете големи машиностроителни предприятия на територията на община Сопот („ВМЗ“ АД и "SKF Берингс-България" ЕООД) са подложени на периодичен мониторинг от страна на РИОСВ – Пловдив. Резултатите от мониторинговите доклади не показват превишавания на пределно допустимите норми на изпускат отпадъчни газове с концентрация на вредните вещества във въздуха.

Сред основните фактори оказващи негативно въздействие върху качеството на атмосферния въздух на територията на община Сопот са:

- значителния поток от транспортни средства по главния път София – Бургас (I-6);
- запрашване в резултат на транспортната дейност през летния сезон при отсъствието на редовно миене на основните пътни артерии в общината;
- масовото използване на твърди горива от населението през отоплителния сезон, което води до повишаване концентрацията на сероводород, серен диоксид и фини прахови частици от горивни процеси.

7.2. КАЧЕСТВО НА ПОЧВЕНИЯ СЛОЙ

Състоянието на почвите на територията на община Сопот **е добро, като не са идентифицирани сериозни замърсявания, които да надвишават пределните стойности.**

Основните източници на замърсяване и фактори оказващи негативно въздействие върху качество на почвената повърхност са:

- промишлеността;
- транспорта;
- отпадъците;
- химическите средства, "пренесени" чрез праха и аерозолите по въздушен път;
- инфилтрацията на замърсени с вредности води;
- селскостопански обработки, строителни и др. дейности в самите населени места.

Всички изследвания до сега показват, че около 80% от замърсяването на селскостопанските площи се осъществява по въздуха, а останалите 20% - със замърсените поливни води, т.е. както при почвата, така и при растенията, замърсяването е комплексно.

Замърсяването на почвите с нефтопродукти има локален характер и той може да се очаква в териториите около изградените по главното шосе на Общината газо и бензиностанции, паркинги, алеи и др.

Наличните на територията на община Сопот регламентирани и нерегламентирани сметища крият рискове за качеството на почвения слой. Поради характера на компонентите на почвите замърсителите от отпадъчните води от сметищата се акумулират в тях и носят рискове от нарушаване на екологичното равновесие в повърхностните, а понякога и в по - дълбоките почвени слоеве.

7.3. КАЧЕСТВО НА ВОДИТЕ

Община Сопот е разположена почти в средата на Стремската долина между реките Леевица и Манастирска, които са и основните водоизточници. Съгласно Заповед Но РД – 272/03.05.2000 год. на МОСВ всички неупоменати към отделните поречия притоци се характеризират след първото населено място до вливане в първия воден обект като II категория. Реките Манастирска и Леевица отговарят на II категория - "добра за водоползване" или "годна за селскостопански нужди" (поливане, водопой и т.н.).

С висока чистота и добри питейни качества са и подпочвените води по речните тераси. Те, заедно с речните води от горните течения на планинските потоци, се използват като ресурс за питейно и битово водоснабдяване на населените места от община Сопот. Използваният дебит на тези води гарантира нормалните потребности на населението от питейни води. Капацитетът на водите с високи питейни качества, който стои като резерв за бъдещите потребности, е незначителен.

Река Леевица, се използва за водоснабдяване на "ВМЗ" ЕАД. Предприятието има разрешение за ползване на 30 % от оттока. Независимо от това периодично се установява, че през по-голямата част от годината (8-9 месеца) на практика се изземва целият отток на реката и това създава проблем за биоразнообразието след водохващането. Река Леевица охранява язовир, който се използва за напояване, развъждане на риба и развлекателни дейности (водни спортове). Ограничаването на оттока води до спадане на нивото на водата в язовира, което създава проблеми за екосистемата.

Река Манастирска е приемник на отпадъчните води от "ВМЗ" ЕАД, "SKF Берингс-България" ЕАД³³ и на битово-фекални отпадъчни води от населението община Сопот.

На територията на „ВМЗ“ ЕАД е налична пречиствателна станция за отпадъчни производствени води на предприятието. Промислените отпадъчни води се подлагат на собствен мониторинг, а също и на мониторинг от страна на РИОСВ Пловдив. Анализът на отпадните води, след ПСПОВ показва, че случаите на замърсяване над пределно допустимите концентрации са редки и се дължат по-скоро на временни неизправности³⁴.

По отношение на битово-фекалните води анализът от извършената комплексна проверка от страна на РИОСВ – Пловдив през 2018 г.³⁵ показва, че битово-фекалните води на „ВМЗ“ ЕАД, както

³³ На обекта се формират основно води с битово- фекален характер, които се отвеждат в площадковата канализационна мрежа на ВМЗ ЕАД гр. Сопот, съгласно рамков договор от 15.03.2002 г., според който в Раздел II /Общи разпоредби/, чл.2, т.01/iv/. ВМЗ ЕАД е длъжен да осигурява отвеждане на отпадни води от границата на площадка Сопот.

Източник: Доклад за извършена проверка на „СКФ БЕРИНГС БЪЛГАРИЯ“ ЕАД - гр. София, назначена със Заповед № РД-116/12.05.2017 г. на Директора на РИОСВ – Пловдив, на 30.05.2017 г.

http://plovdiv.riosv.com/main.php?module=documents&object=category&action=list&doc_cat_id=4

³⁴ С Наказателно постановление № 38/09.08.2017 г. на „ВМЗ“ Сопот е наложена санкция в размер на 4 000 лв. превишаване на допустимите емисионни норми в нарушение на Закона за водите.

Източник: http://plovdiv.riosv.com/main.php?module=info&object=info&action=view&inf_id=224

³⁵ **Източник:** Доклад за извършена проверка на „ВМЗ“ Сопот назначена със Заповед № РД-24/09.02.2018 г. и Заповед № РД-90/11.04.2018 г. на Директора на РИОСВ-Пловдив на 24.04.2018 г.

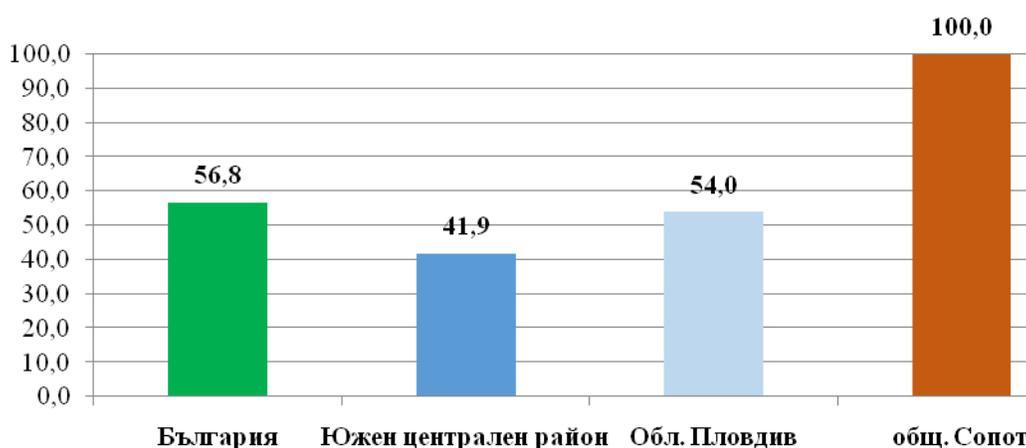
http://plovdiv.riosv.com/main.php?module=documents&object=category&action=list&doc_cat_id=4

и тези на „СКФ Берингс България“ ЕООД, непречистени се заустват в р. Манастирска. Изготвено е предписание за предприемане на действия за включване на битово фекалните води в канализацията и ГПСОВ-Сопот или за самостоятелно пречистване на същите в собствено пречиствателно съоръжение.

През 2010 год. в Община Сопот е въведена в експлоатация новоизградена селищна пречиствателна станция за отпадни води (СПСОВ). Средствата са осигурени по линия на Оперативна програма „Околна среда“ 2007 – 2013 г.. След реализирането на инвестицията е осигурена 100% свързаност на населението на община Сопот до СПСОВ.

На национално ниво, регионално и областно ниво свързаността на населението със СПСОВ е: 56,8% за страната като цяло; 41,9% за ЮЦРП; 54% за област Пловдив. За района на област Пловдив единствено друга община със 100% свързаност на населението със СПСОВ е Пловдив.

Диаграма : Относителен дял на населението, свързано със СПСОВ в %³⁶

Пречиствателната станция е предназначена за пречистване на отпадъчните води на гр. Сопот и с. Анево. Проектният капацитет е $Q_{ср}=4\ 500\text{м}^3/\text{д}$ и $Q_{\text{max}}=5\ 625\text{м}^3/\text{д}$. Към ПСОВ се довежда и част от дъждовните води. Количествата им над 200л/сек се отвеждат в реката чрез изграден на довеждащия тръбопровод дъждопреливник и дъждопреливен канал.

На площадката на ПСОВ е монтиран БКТП 400кVA, включващ трансформатор 400кVA, разпределителна уредба средно напрежение до 20кV и уредба НН до 0,4кV. Резервно електрозахранване се осигурява от дизелов ел. генератор модел HDW 285 T5 с номинална мощност 285кVA. Технологичната схема на ПСОВ включва съоръжения за механично и биологично пречистване, съоръжение за отделяне на азот и фосфор, както и съоръжения за отделяне на утайките.

С изграждането на пречиствателна станция, която пречиства битовите отпадъчни води на гр. Сопот и с. Анево степента на замърсяването на р. Манастирска, чиито води се използват за напояване на земеделски земи е сведена до допустими рамки, които позволяват естествени самопречиствателни процеси.

³⁶ По данни на НСИ към 2016 г.

Рискове от неконтролирано замърсяване на повърхностните и подземни води представляват неекологосъобразното извършване на стопански дейности основно свързана със животновъдство, както и естествените потоци от отпадни води от регламентирани и нерегламентирани сметища. Липсата на изолация на сметищата и естествения поток от отпадни води, формирани в тялото на депонираните отпадъци създават предпоставка за проникване на отпадъчни води в прилежащите терени и за замърсяване на подземните водни хоризонти

Изводи и обобщения:

- Извършваните периодични замервания на качеството на атмосферния въздух по отношение на нивата на прах, фини прахови частици, серен двуокис, азотен двуокис, тежки метали и някои други специфични замърсители не показват превишаване на допустимите норми на стойностите по измеримите показатели.
- Състоянието на почвите на територията на община Сопот е добро, като не са идентифицирани сериозни замърсявания, които да надвишават пределните стойности;
- Основните рискове за качеството на почвения слой са свързани с повърхностно замърсяване в зоните с нерегламентирани сметища;
- Капацитетът на водите с високи питейни качества, който стои като резерв за бъдещите потребности, е незначителен;
- Реките Манастирска и Леевица отговарят на II категория - "добра за водоползване" или "годна за селскостопански нужди" (поливане, водопой и т.н.);
- Изградена е селищна пречиствателна станция за отпадни води (СПСОВ), към която е осигурена свързаност на 100% от населението;
- Отпадните води на двете големи предприятия на територията на община Сопот „ВМЗ“ ЕАД и „СКФ Берингс България“ ЕООД са подлагани на постоянен мониторинг и контрол, като на територията на „ВМЗ“ ЕАД съществува изградена пречиствателна станция. Случаите на замърсяване над пределно допустимите концентрации са редки и се дължат по-скоро на временни неизправности;

8. КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

8.1.ИСТОРИЯ. ЕТАПИ НА РАЗВИТИЕ

ПРАИСТОРИЯ

Разположен под южните склонове на Стара планина, между реките Манастирска и Леевица, китното планинско градче Сопот има интересна история и богато културно-историческо наследство.

Обитавана е от дълбока древност. Като населено място Сопот е възникнал преди около 3 хилядолетия. В района на града и землището му са открити останки от поселищен живот от времето на старожелязната епоха.

По време на Одринското царство съществуват най-малко 3 селища в землището на града. Свидетелства за това са откритите в района на гара Сопот находки от монети на тракийските владетели Севт II и Севт III, а също и на Филип II Македонски, Александър Велики, Филип III Аридей и Лизимах

РИМСКА ЕПОХА

Под днешния център на града са открити руини от римско време. Такива има и в м. „Кайряка“ – това са останките от т.нар. крепост „Триъгълника“ (наречена така поради формата във вид на равностранен триъгълник). Пак от онова време е откритият римски некропол, който се намира в чертите на града. Намерените в некропола монети и артефакти го датират във II-V век сл. Христа. Подбалканският римски път „достигащ до Анхиало / Ахтопол/ „минавал на север от сегашния град и е важен фактор за икономическото развитие на тогавашния римски град.

След нашествията на готите поселиението се премества на изток в местността „Света Троица“, където са открити монети и предмети от времето на императорите Зенон и Анастасий.. Има открити останки от манастир и църква. Животът тук продължава до IX-X в след което градът и манастирът се местят

Част от населението остава в предишното селище в м. „Св. Троица“, друга част пък се заселва в подножието на Анево кале, трета на сегашното място. Така се образуват 3-те основни квартала на средновековния град Копсис, който според византийските хроники е бил столица на владенията на братята Смилец - Радослав Смилец и Войсил. Смилец дори успява да се възкачи на престола на българските царе и управлява през 1292 – 1298 г. Името Копсис, с което е споменат градът във византийските хроники, е точното гръцко съответствие на старославянското „Сопот“.

Според документите Сопот е основан /през XIV в. Наименованието му според Константин Иречек произхожда от старославянската дума сопохъ / извор, изкуствен улей/ .Защо е кръстен така – и сега из града могат да се видят 27 свободно-течащи чешми и множество вади с вода.

СРЕДНОВЕКОВИЕ

При нашествието на османците в края на XIV век те наричат града Узун шехир (т.е. Дълъг град), тъй като трите му квартала са се разпростирали на разстояние от около 10 км. Градът оказва упорита съпротива на османските турци при нашествието им по нашите земи, заради което е разрушен до основи. Името му, макар и изопачено на „Гъпоса“ според турските езикови норми и закони, остава като название на административната единица „нахия“ (околия) дори до

Освобождението. Въпреки че е разорен, градът и населението му не вдъхват доверие у завоевателя и по тази причина, като нахийски център, турците основават в началото на XV век съседно Карлово, като построяват и запазената и до днес в центъра му Куршум джамия. На тази джамия е посветено землището на Карлово за издръжка (т.е. вакъфирано) с „Вакъфнамето на Али Карлъзаде“ за речената джамия в 1479 г. Там за пръв път се споменава и Сопот под другото си име – Акче клисе (т.е. Бяла черква), с което име градът е записван във всички османски регистри до Освобождението, и с което е описан в романа „Под игото“ на Иван Вазов. Въпреки всичко българското население продължава да употребява името Сопот, както се вижда от запазени записи из църковни книги, най-ранната от които е от 1585 г. Сопот е известен промишлен, търговски и културен град в турската империя.

Спор за мерата между Карлово и Сопот започва още с основаването на Карлово. Той достига връх през 1633 г., когато лично султан Мурад IV издава ферман и изпраща служебни лица от Цариград и Стара Загора, за да определят границата между Сопот и Карлово. Спорът е решен в полза на вакъфа, т.е. Карлово. През 1665 г. е основан девическият манастир „Въведение Богородично“ от схимонахиня Сусана. Той е бил застроен в близост до Хилендарския метох, изгорен от кърджалиите през 1794 г., но оставил названието „метох“, което се пренесло върху девическия манастир, без той самият да е метох. Тук, в този хилендарски метох, е идвал отец Паисий и впоследствие донесъл своята „История славянобългарская“, която е преписвана многократно, и от която са известни 2 по-късни преписа от 1828 г. и 1845 г. под името „Сопотски преправки на Отецпаисиевата история“. От средата на XVI век има данни за килийно училище при църквата „Св. Богородица“. Пак там е имало и скрипторий за преписване на книги. Освен църковни книги се преписвали и т. нар. „дамаскини“ (книги-сборници със смесено съдържание от църковни поучения и жития до откровено апокрифни текстове като такива за гадаене по гръмотевици и потрепване на различни части от човешкото тяло). Сопотската дамаскинарска школа просъществувала до първата половина на XIX век. Досега са известни 5 дамаскинарски сборника, произхождащи от Сопот за периода XVI-XIX век. Това дава всички основания да се приеме съществуването на Сопотска книжовна школа в посочения период.

ВЪЗРАЖДАНЕ

През 1794, 1800 и 1807 г. Сопот е нападан и разсипан от кърджалийските орди на Хасан Окюзджиоглу, Стоян Инджето и накрая от Емин ага Балталъ, като особено съсипващо било последното нападение на Емин ага от 1807 г., което прокудило голяма част от населението по други селища като: Карлово, Етрополе, Тетевен, Севлиево, а също и по Влашко (Брашов, Галац, Букурещ и др.).

СЛЕД ОСВОБОЖДЕНИЕТО

В следващите няколко десетилетия Сопот успява да се съвземе и въздигне икономически като развива над 30 занаята, основно: басмаджийство (кърпи за глава), астарджийство (платнарство) и гайтанджийство. Освен тях немаловажни са и стъklarството и ножарството. Поради развитата си домашна индустрия (манифактура) по това време започнали да наричат града Герджик (т.е. хубав) Сопот и Кючук Малкият) Манчестър заради произвежданите и изнасяни гайтани, аба, и вълнени чорапи чак до Босна и Херцеговина на запад, и из Анадола на изток.

Това позволило на Сопотската община да създаде третото в страната ни новобългарско училище през 1836 г.

През 1845 – 1846 г. в Сопот е построена една от най-големите възрожденски църкви по българските земи, шедьовър на брациговската строителна школа – църквата „Св. св. апостоли Петър и Павел“ (Долната църква). През 1850 г. е създадено и девическо училище, което през 1874 г. прераства в четирикласно. През 1870 г. е създадено и читалище с библиотека „Иван Вазов“

Сопот е бил важно средище в дейността на Васил Левски. На 7 декември 1858 г. приема монашеството и името Игнатий в Сопотския манастир „Св. Спас“ под мантията на йеромонах Кирил. В Сопотския мъжки манастир Левски създава първия монашески революционен комитет още през 1869 г. с председател игумена отец Рафаил, приятел на Апостола. През 1869 г. е създаден и Сопотски революционен комитет. При посещенията си в този край Апостолът винаги е предпочитал да пребивава и да се среща с майка си в Сопот, а не в родното си Карлово. Герджик Сопот погива в пламъците на Руско-турската война. Градът е опожарен (1877 г.), а населението му избито или прогонено. От около петхилядното население към оня момент над 900 души са избити и измрели от глад, болести и неволи само за 6 месеца до повторното освобождаване на града на 1 януари 1878 г. (стар стил). Временното руско управление отпуска около 5000 златни рубли на сопотската община за възстановяването ѝ. Средствата са използвани за възстановяването на: Мъжкия манастир „Св. Спас“, църквата „Св. Петър и Павел“ (Долната църква), Девическото училище и конака (общинското управление). На населението била раздадена помощ от една златна рубла на човек (тогава в Сопот останали не повече от 1500 жители). За църквата „Св. Богородица“ (Горната църква) и Мъжкото класно училище парите не достигнали и те останали в руини. Започнал един от най-трудните периоди за оцеляването на Сопот. Поминъкът на града бил съсипан допълнително, освен от турското разорение и от вноса на европейска фабрична прежда за замиращата търговия с гайтани.

През 1883 г. тук избухва първият в новата история на България социален бунт – бунтът на сопотските предачки срещу вноса на фабричната прежда. До началото на 1890-те години населението на града прогресивно намалява, за да стигне до около 1000 жители. През 1892 г. с цел повдигане на статуса и насърчение на жителите му Министерският съвет на Княжество България с нарочен рескрипт потвърждава статута на град за общината на Сопот, въпреки че той е имал този си статут още от турско време. Малко или много това изиграва положителна роля за града и той лека-полека започва да се съвзема. Гражданите на Сопот се преориентират от производството на гайтани към по-доходното и печелившо тъкане и производство на килими и материали за тях (вълна, прежди, бои и т.н.) Откриват се и 2 работилници (фабрики) за килими.

От началото на XX в. Сопот започва да се съвзема и до Балканските и Първата световна война почти удвоява населението си. В годините на войните градът дава около 100 жертви. Отново следват трудни следвоенни години и борба за оцеляване. При немалкото съдействие на братята генерали Георги и Владимир Вазови през 1935 г., след посещение на цар Борис III в града по повод откриване на къщата-музей „Иван Вазов“, е огледан и одобрен теренът за построяване на Държавната военна фабрика. Нейното строителство започва през 1936 г. и през 1939 г. официално е открита. Това дава небивал тласък в развитието на Сопот и района. По време на Втората световна война на 26 юни 1944 г. градът и Държавната военна фабрика са бомбандирани от британско-

американска военновъздушна ескадра, без да са дадени жертви и без да са нанесени сериозни поражения или щети, както на града, така и на фабриката.

Градът е родно място на патриарха на българската литература Иван Вазов и през периода 1950-1965 г. Сопот е преименуван на Вазовград, след което отново е върнато историческото му име Сопот.

Разположен на пътя, свързващ София с Черно море и Пловдив Троян и Плевен, Сопот е буден подбалкански град, център на българската духовност и книжнина.

8.2. НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Изходни данни за НКЦ на територията на община Сопот- писма, документи

Писмо от НИИ НКН към МК с изх.№ОП-7/68 от 16.05.2017г. с приложения – Списък на НКЦ, Заповед РД-9Р-43 от 24 август 2015г. на МК за Римска пътна станция, Протокол от 30.06.2010г. за НКЦ -Ахиево кале, с.Анево.

Писмо от НАМ – изх.№ОП-7172/02.06.2017

Писмо от Регионален исторически музей - Пловдив изх.№ 128/ 29.05.2017

8.2.1. Принадлежност на недвижимите културни ценности /НКЦ/ към определен исторически период: / праисторически, антични, средновековни, възрожденски, от ново и от най-ново време/

ПРАИСТОРИЯ

В чертите на град Сопот и землището му са открити останки от поселищен живот още от времето на старожелязната епоха.

По времето на Одринското царство съществуват три поселища в землището на града. В района на гара Сопот са открити находки от монети от тракийските владетели Севт II и Севт III, и от Филип II македонски, Александър Велики, Филип III Аридей и Лизимах. монетите са бронзови и сребърни и са от едър номинал- тетрадрахми

АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТИ И КОМПЛЕКСИ

В автоматизираната информационна система „Археологическа карта на България” на територията на община Сопот, досега е регистриран само един археологически обект – „Ахиевото кале” с номер №АКБ-2100420, който притежава статут на недвижима културна ценност с национално значение съгласно чл.146, ал.3 от ЗКН.

АНТИЧНОСТ

„Римска пътна станция и укрепено селище”

- Местоположение – местност „Хисарлъка” /Асарлъка/, с. Анево., община Сопот, област Пловдив
- Предоставен статут на НКЦ с ДВ бр.78 от 2015г.
- Класификация – единична, археологическа НКЦ

- Категория - местно значене
- Със заповед №РД93-43/24.08.2015г. на министъра на културата са определени: границите на НКЦ , три охранителни зони със съответните граници и предписания. Охранителните зони осигуряват – зона за наблюдение, зона за охрана на панорамата,обслужваща зона.
- Определя категория на НКЦ – местно значение .

/Пълна информация за имотите , включени в териториалния обхват на НКЦ и охранителните зони е в Заповед №РД9Р-43 от 24.08.2015 на МК , приложена към документацията/

Пътната станция над с. Анево е една от най-големите и солидно укрепени пътни станции на Подбалканския римски път- „Субратице – Туида- Кабиле – Ангиало”.Западната крайна точка на този път е mansion Sub Radice /при с. Христо Даново/, където Подбалканският път се пресичал с „Via Trajana” – един от трите трансконтинентални пътища на римската империя , построен по времето на император Траян. Той идвал от Панония /Унгария/ , прекосявал Дакия /Юго-западна Румъния/, прекосявал Дунава при Улпия Ескус, провинция Мизия , Стара планина при Троян , Филипополис , Родопите , и се насочвал към Тракийско море /Бяло море или Егейско море/, където се свързвал с Виа Егнасия , идваща от средна и южна Италия и стигаща до Константинопол

Една от най-важните институции в Римската империя била държавната поща.Освен столицата , всяка провинция имала изградена пощенска система , която била под прякото ръководство на губернатора. По протежението на пътищата, на определени разстояния се разполагали странноприемници и пощенски станции, където имало храна и свежи коне, както и карти /vademecum/ на пътищата в империята.

В местността „Асарлъка” се е намирало голямо късноантично селище, датирано от времето на император Юстиниан I /527-565/.То е охранявало пътя.Селището е било оградено с двойна крепостна стена - протейхизма. Част от трасето на римския подбалкански път днес може да се види на около 120м. северно от селището в местността „Асарлъка”.

СРЕДНОВЕКОВИЕ

Средновековна крепост „Ахиевото кале” и „Манастирски комплекс и некропол”

- Категория - национално значение
- Местоположение - територии от „Централен Балкан”

1.Средновековна крепост „Ахиевото кале”

- Местоположение – на 2.95 км. северно от центъра на с. Анево и на 3.7 км северозападно от Сопот, на 850 м. надморска височина.Построена е на висок стръмен скат на южните склонове на Стара планина, между проходите Козница / на запад/ и Стражата / на изток/
- Обявен за паметник на културата с ДВ бр.41/1965г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Регистриран в Археологическата карта на България №АКБ-2100420

С протокол от 30.06.2010 , в изпълнение на заповед РД-9- К-0122/22.06-2010г. на министъра на културата са определени за:

Средновековна крепост „Ахиево кале”:

- Териториален обхват –територии от „Централен Балкан” с Идентификационни номера: 129/195/1; част от 128/194/б и част от 125/194/2 ,всичко по КВС на с. Анево.
- Граници на НКЦ
- Предписания за опазване на територията на НКЦ- Определена като територия за археологическо проучване, консервация и реставрация. Забрана на всякакъв вид строителство с изключение на консервационно-реставрационни работи или за осигуряване на достъп на посетители, след съгласуване в НИНКН

Извън границите на НКЦ, се спазват режимите на НП „Централен Балкан”, определени с плана за управлението му.

В сегашния си вид, крепостта е издигната в средата на XII в. През 20 те години на XIV в. е била столица на местния владетел Войсил.Укреплението се е разполагало на различни нива , като на най-горното се е намирала Цитаделата, която е била пригодена за самостоятелна отбрана и е ограждала площ от 5 дка. Вътре в цитаделата и в подградието са разкрити множество сгради и основите на четири църкви / две в цитаделата и две в поградието/ Едната е изградена в V-VI в. , като после върху нея е изградена средновековната. Крепостта функционира до края на XIV в.

за „Манастирски комплекс и некропол”

- Териториален обхват – - в подножието на възвишението, върху което се намира цитаделата ,ПИ №0480.120.012 по КВС на с. Анево
- Площ – 5.733 дка / частна собственост/
- Граници на на НКЦ - съвпадат с границите на ПИ №0480.120.012
- Датиран – XII -XIV в. , но са разкрити останки още от ранновизантийската епоха
- Охранителни зони, режими -Предписания за опазване на територията на охранителните зони: забрана за смяна предназначението на земята; забрана на строителни дейности с изключение на минимално необходимата туристическа инфраструктура; всички инвестиционни намерения се съгласуват с НИНКН; Предписания към МЗХ за отмяна решенията за смяна статута за ПИ с №120.013 и №000.798 по КВС на с. Анево.

/Пълна информация за имотите , включени в териториалния обхват на НКЦ и охранителната зона е в протокола от 30.06.2010 на МК , приложен към документацията/

Средновековна крепост „Сопотско кале”

- Местоположение – на 2.95 км. северно от центъра на с. Анево и на 3.7 км северозападно от Сопот, на 850 м. надморска височина.Построена е на висок стръмен скат на южните склонове на Стара планина, между проходите Козница / на запад/ и Стражата / на изток/
- Обявен за паметник на културата с ДВ бр.41/1965г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Категория - национално значение

Средновековна крепост

- Местоположение – на около 4 км. североизточно от гр. Сопот, в местността „Св.Троица”
- Обявен за паметник на културата с ДВ бр.41/1965г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Категория – местно значение
- Архитектурно-строителен паметник от античността и средновековието.

По време на римското владичество в местността Кайряка на североизток от днешния град била построена т.нар. Триъгълна крепост, в близост до останките на която бил разкрит наскоро и могилен некропол. По време на готските нашествия населението на Триъгълната крепост и на Хисарлъка се преместило да живее малко по на изток в местността Св. Троица, където, освен останки от стар град, са открити следи и от крепост /Сопотско кале/, както и от манастир /който се наричал Св. Троица и който вероятно бил предшественик на днешния мъжки сопотски манастир Св. Спас/. През 9-10 в. от местността Св. Троица градът и манастирът се преместили отново, като този път заели приблизително сегашните си места.

Метохът на женския манастир в града /скривалището на В.Левски/; манастир „Въведение Богородично” /метоха, църквата, чешмата и др. ; църква „Въведение Богородично” /

Местоположение – в централната част на град Сопот, в непосредствена близост до енорийската църква „Св. Св. Апостоли Петър и Павел” и девическото училище /Радиното училище / УПИ –I- църква и манастир , кв. 28

- Категория - национално значение

1. Метохът на женския манастир в града /скривалището на В.Левски/;

- Вид – народна старина
- Обявен за народна старина с ДВ бр.221/1927г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Датиран – късно Средновековие – XVIIв.
- Единична културна ценност

2. Манастир „Въведение Богородично” /метоха, църквата, чешмата и др./

- Обявен за НКЦ с ДВ бр.851/1964г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Вид – архитектурно –строителен
- Единична културна ценност
- Датиран – късно Средновековие – XVIIв.Най-разпространената хипотеза е , че манастирът е основан от схимонахиня Сусана през 1665г.,когато около старата църква-днешният съборен храм”въведение Богородично”,построена още през XV в. като самостоятелен параклис , във от селището, били построени сгради за живеене

Към манастира е открито килийно училище- едно от най-ранните девически училища по българските земи. Освен с обучение , монахините се занимавали и с книжовна дейност – има запазени ръкописни книги –дамаскини, писани в тукашните книжовни ателиета.

В южната килия на втория етаж на манастира се е помещавало основното училище. На първия етаж на манастира се е намирала килията на игуменката Христина. От нейната килия е бил и входът за скривалището на Васил Левски. През 1877 г. манастира и града са опожарени. От манастира оцеляват : храма, скривалището на Васил Левски, чешмата (1852 г.), част от килиите и старата лозница, която се счита за една от най-старите в България и е на възраст над 350 г.

3. Църквата „Въведение Богородично”

- Обявена за НКЦ със списък от 03.11.1973./1964г. Притежава статут на НКЦ по смисъла на чл.146 от ЗКН:
- Вид НКЦ - художествен

Датирана –Манастирският храм “Въведение Богородично” е построен през XV в. на мястото на стар параклис.

ВЪЗРАЖДАНЕ

Старото училище Известно още като девическото /Радиното/ училище

- Местоположение – в центъра на гр. Сопот / УПИ I- църква и манастир, кв.28/
- Категория - местно значение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Девическото /Радиното/ училище е построено през 1850г.то е едно от първите девически училища в България. Опожарено е през 1877г. по време на Руско-турската война заедно с църквата „Св.св. Петър и Павел”, а през 1879г. е възстановено. До 1917г. се е ползвало като килимарско училище.Описано е в романа „Под игото „ на патриарха на българската литература – Иван Вазов.От името на Рада Госпожина – една от главните героини в книгата, идва и наименованието Радиното училище.С малки изменение , училището е запазено в първоначалния си вид и в момента действа като музей с експозиция на просветното дело в Сопот и с пресъздаден интериор на класна стая. В него се намира и постоянна графична изложба „Вазовият Сопот” на Бинка Вазова – племенница на народния поет

Църквата „Св. св. Апостоли Петър и Павел”

- Местоположение – в центъра на гр. Сопот, в подножието на историческия хълм – „Трапето” - / УПИ I- църква и манастир, кв.28/
- Категория - местно значение
- Обявена за архитектурно-строителен паметник с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Обявена за художествен паметник със списък от 03.11.1973г..
- Вид – единичен паметник ,

Възрожденската църква „Св. св. Апостоли Петър и Павел”, която е енорийски храм, е в непосредствена близост до сопотския девически манастир /метоха/.със своя внушителен вид , тя е една от най – представителните сгради на църковното строителство по българските земи.

В средата на XIX в., след издаването на Гюлханския хатишериф /1839г./ , който дава свобода на религиите, и благодарение на икономическото замогване и културно развитие , както и нарасналото национално самочувствие на българското население започва развитие на църковното строителство. Храмът,„Св. св. Апостоли Петър и Павел”, е изграден през 1846г. представител е на късния бароков стил на Брациговската архитектурна школа

Мястото за новата църква не е случайно – до девическия манастир и под старата църква „Св.Богородица”, наричана Бялата църква и дала името на селището-. При завземането му, османците го наричали Акче клисе, заради величествената бяла църква. Същата е изгорена 1877г. и не е възстановена.

Метохът на женския манастир в града ,манастирът „Въведение Богородично” /метоха, църквата, чешмата и др. ; църквата „Въведение Богородично” ,Църквата „Св. св. Апостоли Петър и Павел” и Старото училище са в един имот , един квартал и въпреки , че са строени в различни времена , те оформят ансамбъл от изключителна важност за културната , историческа идентичност на града. Дворът с чешмирите и каменните плочи, чешмата, лозницата, сградите наоколо носят възрожденския дух на Подбалкана. Комплексът е добре запазен и поддържан, църквата е действаща, паметникът живее.

Манастирът „Св. Спас” и Църквата Възнесение господне”

Други имена: Сопотски манастир „Възнесение господне” , Сопотски мъжки манастир

- Местоположение – на около 1 км. северно от гр. Сопот в подножието на Стара планина в местността „Манастирски лозя”, имот с дентификатор 259.274
- Категория - местно значение
- Манастира е обявен за НКЦ от вид архитектурно-строителен с ДВ бр. 85 от 1964г. , а църквата за НКЦ от художествен вид със списък от 03.11.1973г.

Сегашният манастир възниква на мястото на предишен манастир, който е престанал да съществува през 11-12 в. и който се предполага, че е имал статут на царски манастир и е бил даряван с права и грамоти от цар Смилец, пазени в манастира до 1870г., когато са предадени на Найден Геров да ги публикува.

През османското владичество манастира е разрушаван и възстановяван неколкократно. През 19в. в него е имало певческа школа и килийно училище. През 1828г. в манастира игумен Партений прави препис на „История Славянабългарская”. На 7 декември 1858г. тук е ръкоположен за дякон Васил Иванов Кунчев /Васил Левски/ и приел името Игнатий.

По време на Руско-турската война манастира е опожарен. Оцеляват само олтара на църквата. През 1879 манастира и църквата са възстановени в сегашния си вид. От старата украса на олтара са запазени част от стенописи, дело на зографа Георги Данчев. Днешните стенописи датират от 80-те години XIX в. и са дело на пловдивски художници.

Манастира е описан в романа „Под игото” от Иван Вазов

В архитектурно отношение Сопотският манастир „Св. Спас”представлява комплекс от съборна църква и жилищни и стопански сгради.

Манастирската църква „Възнесение господне” е еднокорабна с купол и една абсида. В манастира има две жилищни сгради- стара, възстановена след опожаряването на манастира и нова в която живеят монахините. Църквата е единична художествена НКЦ без категория.

Белокаменната чешма в манастира с изсечения в мрамора двуглав орел, символ на народната вяра в освободителната мисия на Русия,

Параklис в местността „Горните гробища”

- Местоположение –в северния край на гр.Сопот, на историческия хълм Трапето Над енорийската църква „Св. св. Апостоли Петър и Павел”, имот с идентификатор 501.88
- Категория - местно значение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.

- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Параклисът е издигнат върху основите на средновековната църква „Св.Богородица”, известна още като Горната църква или „Бялата черква”, дала турското име на града – „Акче Клисе” /Бяла черква/ с което селището е записано в османските документи. През периода на турското робство тя е многократно разрушавана и изграждана. Опожарена от турците през 1877 г. тя не е възстановена повече. При градежа на параклиса са използвани материали от църквата . По останките може да се предположи, че е била с внушителни размери.

ЖИЛИЩНИ СГРАДИ ОТ ВЪЗРОЖДЕНСКИ ПЕРИОД И СЛЕД ОСВОБОЖДЕНИЕТО

Жилищните сгради от Възраждането носят характерните особености на подбалканската къща от Възраждането: дървения покрив с еднолучни керемиди, дълбока стреха, малки дървени прозорци, двор потънал в зеленина , чемшири по край пътеките от калдъръм, лозница.

По голямата част от тях са разположени в южната част на квартал 14, кв.15, кв.28, по улиците „Ставри Костов” и „Стара планина” и създават улични ансамбли с характерна атмосфера.

В Сопот са регистрирани като НКЦ -.....бр. жилищни сгради. Регистрацията им е по различен начин :

С ДВ бр. 85 от 1964 г. са обявени за паметници на културата **10** жилищни сгради. От тях

Единични, архитектурно-строителни НКЦ от местно значение -5: Фратювата къща, Стойковата къща, Кирковата къща, Загубановата къща и Къщата на Ганчо Шошев.

Единични, архитектурно-строителни НКЦ от категория за сведение-2: Капановата къща и Манчовата къща.

Съборени са-2: Къщата на Милка Ненова / за сведение/ - съборена за пазарище и Къщата на Ганчо Поп Николов / от местно значение /също е съборена

Къща-музей „Иван Вазов”

- Местоположение –центъра на гр.Сопот, на площад „Иван Вазов”
- Категория - национално значение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Къщата носи атмосферата на възрожденската епоха със своя неповторим колорит. Музейната експозиция разказва за живота и творчеството на патриарха на българската литература Иван Вазов.

Със списък от 1972г. са регистрирани 32 жилищни сгради , от които:

Единични НКЦ без категория -24 : Къщата на Веселина Вълков/Василчината къща / , Къщата на Петър Анд. Иванов /Печевата къща/, Къщата на Борис Вълков, Къщата на Никола Клаков, Къщата на Николина Йовчева /Йовковата къща/, Драгановата къща, къща на Атанас Хр. Кънчев, Къща на наследници на Бабунов, Къщата на Илия Качев, Каровата къща, Къщата на Христо Дингилев, Стара къща на Никола Р. Белизирев, Къща на наследници на Димитър Чучев, Манчевата къща, Къща на наследници на Тумбалеви, Къща на Петър Христов, Къща на Гина Чоралиева, Стара

къща / плевня/ на наследници на Иван Ц.Манчев, Къщата на Кула Бъдина /Бъдината къща/, Чавдаровата къща, Къща на наследниците на Кръстю Гьоков, Къща на наследниците на Тана Павлова, Къща на Петър Г. Караджов /Караджовата къща/, Капановата къща.

Единични НКЦ от предварителна категория „за сведение” е-1: Къща на Петко Недялков

От регистрираните с този списък са съборени 5: Къща на Ягода Н. Тотева, Къща на наследниците на Иван Катаров, , Къща на Никола Минчев, Къща на Ганю Хр. Илиев, Къща на наследници на Иван Чавдаров.

Свалена са-2 : Къщата на Крум Кечев, Къща на Тота Хр. Итева

Къща на П. Нончев - обявена за единична НКЦ от местно значение с Писмо №58 от 08.01.1976г.

Къща народния лечител Иван Раев - обявена за единична НКЦ от местно значение с Писмо №1578 от 02.12.1976г

Коковата фурна

- Местоположение – на кръстовището на улиците „Поп Еньо войвода „Баба Неделя” и бул. „Иван Вазов”
- Категория - местно значение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Воденица

- Местоположение – местност „Дългата могила”
- Категория - местно значение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

ЧЕШМИТЕ НА СОПОТ.

Характерна особеност на града са големият брой чешми и вади . В града има 27 свободно течащи чешми -в дворовете , по площадите , по улиците. От тях тръгват изкуствени вади , които са навсякъде из града и с които се свързва името му – „сопот” – поток , изкуствен улей

Манчовата чешма

- Местоположение – на кръстовището на улиците „Ставри Костов , и Баба Неделя”, кв.34 – южната част
- Категория - за сведение
- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Чешма пред старото училище

- Местоположение – на площад „Възраждане”, пред старото училище и църквата „Св.св. апостоли Петър и Павел”
- Категория - местно значение

- Обявено за НКЦ с ДВ бр. 85 от 1964г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Капановата чешма

- Местоположение – на площадчето между квартали 14 , 13, и 15
- Категория - местно значение
- Обявено за НКЦ със списък от 1972г.
- Вид – единичен , архитектурно-строителен паметник

Араповски мост – неправилно фигурира в списъка . намира се в гр. Карлово

8.2.2 Категория и териториално разположение на НКЦ

Категория на НКЦ съгласно културната и научната й стойност и обществената й значимост / световно значение , национално значение , местно значение,ансамбловое значение , за сведение/

- Национално значение -3 бр.
 - Ахиевото кале и манастирски комплекс и некропол
 - Метохът на женския манастир в града /скривалището на В.Левски/; манастир „Въведение Богородично” /метоха, църквата, чешмата и др. ; църква „Въведение Богородично”
 - Къща-музей „Иван Вазов”
- Местно значение – 19 бр. от които 7 жил.сгради ,2 чешми , 1 воденица , 1 фурна , 5-църкви и манастири, 3 крепости и пътна станция
 - За сведение - 4 бр.
 - Без категория – 24 бр.
 - Свалени – 2 бр. жилищни сгради
 - Съборени – 7 бр. жил.сгради
 - Грешно поставен в списъка на община Сопот – 1

Таблица 44. Териториално разположение на обектите на НКЦ по населени места

Териториална единица	Брой НКЦ	особености
Община Сопот	59	
гр. Сопот със землището	57	От тях: Свалени НКЦ - 2 Разрушени НКЦ - 7
с. Анево със землището	2	

8.2.3. Анализ

Анализ на предходно устройствено инвестиционно планиране с оглед НКЦ

Няма изготвени устройствени схеми и планове за защитени територии за опазване на недвижимото културно наследство и специфични правила към тях.

Последните години за „НКЦ – „Ахиевото кале „ и НКЦ „ Римска пътна станция” са определени територии и охранителни зони , както и правила и изисквания към последващи разработки:

Ахиево кале - С Протокол от 30.06.2010г. са определени : териториален обхват , граници на НКЦ , охранителни зони и предписания за опазване.

Римската пътна станция- Със заповед №РД93-43/24.08.2015г. на министъра на културата са определени: границите на НКЦ , три охранителни зони със съответните граници и предписания и категория – местно значение на НКЦ

Нама планове за опазване и управление на НКЦ. За обектите – НКЦ в град Сопот е валидно изискването за съгласуване на инвестиционните и градоустройствени проекти с НИНКН / НИПК/.

Анализ на местата и зоните на въздействие на природни и антропогенни фактори, които представляват риск за увреждане на НКЦ и или на експозиционната им среда.

Природните фактори , които представляват риск за увреждане на НКЦ и на експозиционната им среда са предимно свързани с геоложки рискове. Основен риск в това отношение е сеизмичността , определена в териториалните проучвания.

Територията на община Сопот попада в VIII степен на сеизмичност по дванадесет балната таблица на Меркали. Характерни за тази степен са разрушителни трусове , налагащи обезопасяване на строителството съгласно изискванията на Правилника за строителство в земетръсни зони.

Възможни са земетресения с регионално въздействие , които биха могли да причинят и вторични явления, деформации и допълнителни разрушения на обектите, които представляват недвижими културни ценности.

Наличните НКЦ не са застрашени от екстензивно развиващи се процеси на урбанизация. По-сериозно влияние в това отношение оказват други съпътстващи процеси на демографска и икономическа криза и липса на документи, свързани с прилагането на специални закони или стратегически планове за развитие. Липсват пълни археологически и архитектурни заснемания и проучвания , на базата на които да се реализират мерки за консервация , реставрация и експониране на НКЦ , както и тяхното социализиране като значим елемент на културния туризъм .

Недвижимите културни ценности не са експонирани , труднооткриваеми са и липсва достъп до отдалечените археологически обекти.

Изложена на въздействието на природните влияния НКЦ „ Ахиевото кале” прогресивно се руши и с времето е загубила много от качествата си , информацията и въздействието си.

Липсва методика за финансиране и политика за опазване , съхранение , консервация и реставрация и експониране на НКЦ.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА НЕДВИЖИМИТЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ /НКЦ /НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА СОПОТ:

- На територията на община Сопот има декларираны 59 НКЦ / без Араповски мост , който е в гр.Карлово /.От тях 2 са официално свалени, 7 са разрушени.
- Списъците с недвижими културни ценности не са актуализирани от 1982г. През 1992 две

от сградите са свалени. Наложително е да се извърши актуализация , като се преоценят качествата на НКЦ и се вземе пред вид реалното им състояние.

- Тази статистика говори за отношение към културното наследство и за трайна тенденция на неправилно съхранение и опазване.
- При декларирането им, както и при предоставянето им на статут на НКЦ не са били определени режими на опазване с посочен териториален обхват и предписания , в следствие на което при не малка част от НКЦ настъпват необратими разрушения.
- Недвижимите културни ценности не са експонирани, труднооткриваеми са и липсва достъп до отдалечените археологически обекти.

„Ахиево кале” – НКЦ от национално значение.

Сегашното състояние на „Ахиевото кале” е незавидно. В сравнение с 1968г. когато е бил обявен за паметник на културата, е загубил много от информацията и стойността си. Последните години са разкрити градежи от манастирската църква, които ясно се четат и представляват интерес . За „Ахиевото кале и средновековен манастир и некропол” – НКЦ от национално значение, в следствие с протокол от 30.06.2010г. са определени : териториален обхват , граници на НКЦ , охранителни зони и предписания за опазване.

Римската пътна станция е трудно откриваема, обрасла с растителност.Със заповед №РД93-43/24.08.2015г. на министъра на културата са определени: границите на НКЦ , три охранителни зони със съответните граници и предписания и категория – местно значение на НКЦ

Сградите от Възраждането . Една част от сградите са съхранени. Те се намират в няколко съседни квартала, на които предават Възрожденска атмосфера, за която допринасят и запазените улични чешми, предимно в площадните пространства.

За съжаление има 7 съборени сгради. Един от унищожените паметници е възрожденския уличен ансамбъл зад къщата на Иван Вазов , на чието място през 80-90 години на двадесети век са изникнали съвременни сгради – поща , офис сгради .

- Липсва методика за финансиране и политика за опазване , съхранение , консервация и реставрация и експониране на НКЦ.

8.3. ИСТОРИЧЕСКИ ОБЕКТИ

Възпоменателни знаци.

Възпоменателните знаци са от войните от 1885г., 1912-1913г., 1915-1918г., 1944-1945г. С писмо №4349 от 04.02.1992г. на НИПК всички възпоменателни знаци , издигнати по случай участието на България във войните са декларирани като исторически паметници на културата.

Военни паметници

На територията на община Сопот няма военни паметници

8.4. НЕМАТЕРИАЛНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Традиции, обичаи, обреди, празненства и вярвания

Основните културни мероприятия на територията на община Сопот са свързани с отбелязването на националните и традиционни християнски празници. В териториалния обхват на общината се честват и празниците с местно значение, които изразяват идентичността на община Сопот, а именно отбелязване на деня на освобождението на Сопот от руската армия, празника на розата, традиционния събор на плодородието в село Анево, Празника на общината – 5 септември, и подобаващо отбелязване на патронните празници на училищата в общината и др.

- **Вазовите празници** се организират всяка година от края на юни до 9 юли в Сопот. Провеждат се тематични вечери, празници на поезията, срещи с писатели и поети, литературни четения и изложби. На рождената дата на народния поет, 9 юли, се връчва Вазовата награда за литературно творчество.
- **Фестивалът на старата градска песен „С мечти и блянове крилати”** се организира традиционно в края на юни, началото на юли, като понякога се провежда като част от Вазовите празници.
- **Празникът на виното и любовта** е ежегоден събитие в началото на февруари в местността Манастирска поляна. Старопланинският събор е под мотото "Да стоплим сърцата с вино и любов". По традиция на празника се избират най – добро бяло и червено вино от местен винопроизводител. Връчва се награда за най-вкусно домашно приготвено мезе. Излъчва се победител в конкурса за най-хубав "Вазовски мустак". В програмата на събора е и национален литературен конкурс, посветен на виното и любовта;
- **18 януари** - Всяка година на празника „Св. Атанасий“ в двора на църквата „Свети Петър и Павел“ се прави и раздава курбан от общината за здраве и благополучие на жителите на общината.
- **Майските дни на културата** се провеждат ежегодно дни преди 24 май и се отличават с богата културна програма.
- **Традиционният събор „Каракачаните – бит, душевност, култура, занаяти”** се провежда през последния уикенд на май на Манастирска поляна и представлява най - големия събор на Каракачаните в България. Курбанът се прави за здраве и просперитет на целия етнос, чиито представители в района са над 1500 души. Те са наследници на каракачаните, които в периода 1958-60г. са били принудени да се откажат от номадския живот и да се заселят за постоянно, след като стадата им биват одържавени.
- **Освобождението на Сопот.** Отбелязва се в Западен парк
- **Есенният салон на изкуствата и занаятите** в община Сопот трае три дни и завършва на 5-ти септември с празника на общината.
- **"Огнени искри"** е традиционен фестивал на ромската култура и обичаи, който се провежда в средата на месец септември.
- **"Празникът на плодородието"**, който е и празник на с. Анево се провежда в края на септември (27.09) в селото с двудневен събор.

- **Ден на народните будители** - Националният празник се отбелязва в община Сопот с "открит урок по родолюбие".
- **Сирни заговезни** – в с. Анево група самодейци кукери обикаля за да изгони злите духове а след това по здрач в местността Асърлъка се пали голям огън.
- **"Занаятчийски еснаф"** (осн. 2005 г.) Сдружение на местните занаятчи: гравьори, ункрустатори, тъкачи и др.

Национална схема на културни маршрути в Р България. Източник: Карта: БНК на ИКОМОС, колектив с ръководител проф. д.а.н. арх. Т. Кръстев, 1999 г., Голямата награда на Делегацията на Европейския съюз в България, 2002 г.

9. ОТДИХ И ТУРИЗЪМ

Места за отдих на населението и гостите на община Сопот са обекти на културата и обекти на открито – те са основно част от зелената система и спорта.

Община Сопот притежава отлични условия за отдих и туризъм. Наличието на силен туристически ресурс в лицето на исторически, културни и природни забележителности като Къща музей „Иван Вазов, Радиното училище, Девическият метох, Дядо Стояновата воденица, манастир „Св. Спас“, Параклис „Въведение Богородично“ и Ахиевото кале; природни ресурси – като Стара планина и възможностите за практикуване на парапланеризъм дават сериозни основания за превръщане на град Сопот като предпочитана дестинация.

9.1. ОБЕКТИ НА КУЛТУРАТА

МУЗЕЙНА МРЕЖА

Къщата-музей на Иван Вазов

- Къща музей „Иван Вазов“ е паметник на културата от национално значение част от Стоте национални туристически обекта на Българския туристически съюз. В нея е роден най-големия български поет и писател Иван Вазов, наричан Патриарх на българската литература. Построена е през 18в от пращадото на писателя По време на Освободителната война родната къща на Иван Вазов е унищожена. През 1935 година тя е открита като музей благодарение на Цар Борис III, който държи реч пред възстановената родна къща на поета, реже лентата и я обявява за открита. Къщата отразява възрожденската епоха със своя неповторим колорит.

Вътрешната уредба на дома е направена под ръководството на директора на Етнографския музей в София Ст. Л. Костов и въз основа на сведения на Вазовите братя и Вѐла Вазова - Фетваджиева. Като източник за възстановка на интериора е ползвано и Вазовото творчество, особено романът му „Под игото“. В една от стаите на къщата по идея на Ст. Л. Костов, Етнографският музей в София възстановява Бръснарницата на Хаджи Ахил с Вазовите колоритни герои от разказа „Хаджи Ахил“ и повестта му „Чичовци“.

През 1964г. къщата музей „Иван Вазов“ в Сопот е обявена за паметник на културата от национално значение. По случай 120-годишнината от рождението на народния поет, на 8 юли 1970г. е открита експозиция за жизнения му и творчески път в построената до родния му дом сграда.

Къща музей „Иван Вазов“ стопанисва 3 културно-исторически обекти – *Девическо /Радино/ училище, Етнографски и занаятчийски център и Дядова Стоянова воденица.*

- *Девическо /Радино/ училище* Построено е през 1851 година. То е едно от първите девически училища в България. Едно от помещенията пресъздава класна стая от времето на Възраждането. В друга стая е поместена постоянна изложба от графики на Бинка Вазова – племенница на народния поет, с изгледи от стария Сопот.

- **Етнографски и занаятчийски център „Сопотски еснаф“.** Разположен е в две възрожденски къщи в центъра на Сопот. Стопанисва се от къща музей „Иван Вазов“ и Сдружението на сопотските майстори и ценители на художествените занаяти. Посетителите могат да разгледат четири тематични етнографски сбирки, както и да наблюдават работата на местните занаятчии – гравирание, инкрустиране, тъкачество и др. Особено оригинална е уредбата на гостна стая – градски бит от края на XIX век. Обектът се намира на ул. „Йордан Войвода“ No4 на 3 мин. от Девическото (Радино) училище.
- **Дядо Стояновата воденица.** Намира се до пътя, водещ към началната станция на седалковия лифт, в северозападния край на града. Историческата воденица от Вазовия роман „Под игото“ е действаща и показва интериор от типичната воденица караджейка. В нея е стаята на дядо Стоян със съхранения си интериор, както и работното помещение. В близост до Воденицата е и маркираният любим камък, на който е присядал народният поет Иван Вазов.

- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ИВАН ВАЗОВ“-действащо читалище.към него има 1 мъжка вокална група , 2 женски вокални групи , 3 детски вокални групи , танцови ансамбли , драматични школи.

Към НЧ „Иван Вазов-1871“- Сопот функционират:

- Мъжка вокална група „Сопот“ – 12 изяви, от тях 8 на национално ниво, 5 първи награди от фестивали за стара градска песен;
- Женска фолклорна група „Незабравка“ – 7 изяви, от тях 3 на национално ниво, 2 отличия;
- Младежки драматичен театър „Матей Икономов“ – 13 изяви, от тях 5 на национално ниво, 3 награди;
- Младежки танцов състав ”Копсис” – 6 изяви, от тях 3 на национално ниво, 3 отличия;
- Танцов клуб за възрастни – 3 местни изяви;
- Новосформирана женска група за класически песни и евъргрийни . За 2017г. нямат изяви, тъй като се сформира през месец октомври;
- Две рок – групи (тийнейджърска и детска);
- Школа по китара и барабани;

Към читалището функционира библиотека с 27 600 библиотечни единици.

- МЛАДЕЖКИ ДРАМАТИЧЕН ТЕАТЪР „МАТЕЙ ИКОНОМОВ” гр. Сопот

9.2 ПРИРОДНИ И ДРУГИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ:

Сопотски седалков лифт

Лифтът се състои от две части - I-ва и II-ра станция са първа част, а втора част са III-та и IV-та станция. Първата започва от покрайнините на град Сопот. Времето за пътуване е 22 минути, а на

втората 15 минути. Втората част стига до хижа Незабравка, а първата до местността Почивалото. От горната станция на лифта лесно и бързо се стига до хижа Незабравка.

Сопотски водопад

Сопотският водопад е висок около 15 м като образува два големи пада на водата. При водопада има изградена малка беседка с пейки и покрив, както и обособено място за огнище. Изходна точка за водопада е манастира Възнесение господне, който се намира от дясно на началната станция на сопотския лифт. В района е много подходящо за пикник, като на много места има обособени огнища. Цялата разходка от манастира до водопада и обратно ще ви отнеме около 1 ч спокойно ходене пеш.

Хижа Незабравка

Тя се намира в Стара планина на 1650 метра надморска височина. Разполага с леглова база от 80 места в стаи с две и три легла. Има добри условия за летни лагери за учаци се със занимание по скаутство и парапланеризъм. До хижата се стига пеш за около 3-4 часа от Сопот. От хижа „Незабравка“ започват разнообразни туристически маршрути към връх Левски, хижа „Амбарица“ и хижа „Дерменка“.

Хижа Добрила

Тя се намира извън административните граници на общината, в Стара планина, в седловината между връх Добрила и връх Левски. До нея може да се стигне лесно с лифт от град Сопот. Хижата разполага с 50 места. Хижата е модернизирена и обзаведена луксозно.

Национален парк Централен Балкан

Националният парк Централен Балкан е разположен в централните и най-високи части на Стара планина. Той защитава растителни и животински видове, горски масиви и исторически паметници. Общата му площ е 72 021 хектара. В границите на парка влизат 9 природни резервата. Най-интересните обекти за туристите в парка са водопадът Райско пръскало, Пеещите скали, Северният Джендем, Южният Джендем и др.

Местност „Почивалото“

В местността има условия за парапланеризъм и междинна станция (на 1389 м надм.в.) на възената линия до хижа Незабравка в Стара Планина.

Ежегодно в град Сопот на територията на Европейския център за екстремни спортове и медитация Shambala се провеждат национални, международни и световни състезания по парапланеризъм.

ТУРИСТИЧЕСКИ МАРШРУТИ

На територията на Община Сопот има изграден туристически маршрут *"По стъпките на Вазов и неговите герои"*, който има за цел да запознае посетителите с историческото, културно и духовно наследство на град Сопот. Маршрутът преминава през забележителностите на града - Къща музей "Иван Вазов", Етнографски и занаятчийски център „Сопотски еснаф“ Девическо училище, Църква "Св. Св. Петър и Павел" - Девически метох, Дядова Стоянова воденица и Манастир "Св. Спас". Маршрутът е подходящ за всяка възрастова група, индивидуални или организирани посетители.

АТРАКЦИИ

Популярни туристически атракции в Община Сопот:

- Възрожденски методи на обучение – писане с калем на пясък и на черна дъска, както и писане с перо и мастило на лист. Атракцията е разположена в Девическо /Радино/ училище.
- Ретро фото и кафе, разположено в Етнографски и занаятчийски център „Сопотски еснаф“, където посетителите се потопяват в магичната атмосфера отпреди 100 го-дини, отпивайки глътка ароматно кафе на пясък.
- Ковашка работилница „Тих труд“
- Грънчарска работилница „Чисти ръце“
- Мемориален комплекс „Аз съм българче“

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРАКТИКУВАНЕ НА ЕКСТРЕМНИ СПОРТОВЕ

Община Сопот е предпочитана дестинация за тези спортове. Специфичните климатични дадености на региона дават благоприятни възможности за развиване на екстремни въздушни спортове (делта- и парапланеризъм) от склоновете на Стара планина и свързания с тях туризъм.

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ И ХРАНЕНЕ

На територията на община Сопот са регистрирани общо 24 заведения за хранене и развлечения с общ капацитет от 1 150 места. Три от тях са разположени в с. Анево и са с общ капацитет от 120 места, а останалите 21 с общ капацитет от 1 030 места са в град Сопот или в землището.

Легловата база³⁷ на територията на община Сопот се осигурява от 20 места за настаняване, които включват хотели, мотел, къщи за гости, самостоятелни стаи и пансион с хотелска част.

9.3. ВЛИЯНИЕ В ОБЩОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Към настоящия момент приходите от туризъм формират едва 0,37% от нетните приходи от продажби в община Сопот. Въпреки това сред стопанските отрасли, различни от промишлеността, туризмът има най-добри перспективи за развитие и ще придобива все по-голямо значение за икономиката на общината като източник на приходи и генератор на алтернативна трудова заетост.

Наличието на много природни забележителности и културно- историческо наследство, както и удобното местоположение в центъра на страната са предпоставка за бъдещо развитие на туризма, чийто потенциал все още не е напълно оползотворен поради липса на добра туристическа инфраструктура, както и на умения за предлагане на завършен и комплексен туристически продукт.

³⁷ **Забележка:** Подробен списък на обектите е представен в т. 3.3.4

10. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА. СЪСТОЯНИЕ И РЕСУРСИ.

10.1. ТРАНСПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА.

10.1.1 Пътна инфраструктура - класификация и състояние

Транспортната обслуженост на община Сопот в регионален, национален и международен план се обезпечава от един от главните транспортни направления на пътната и железопътната инфраструктура, преминаващи през територията ѝ.

Транспортната инфраструктура в община Сопот е добре развита като е голям относителният дял на пътищата от висок клас. В териториалния обхват на община Сопот преминава участък от първокласен шосеен **път I-6 София–Карлово–Бургас**, който е част от **международния път E871** /и част от трансевропейски транспортен коридор №8 Дурас–Скопие–София–Бургас/Варна/. Транспортните услуги са добре развити като Общината има редовни автобусни линии до град Карлово и останалите селища от Стремската долина, както и с Пловдив и София . През летните месеци се осигуряват и връзки с общините Троян и Плевен.

Пътническият транспорт се осигурява от частни фирми, които имат добре развит и поддържан автопарк. Автобусните спирки са устроени в централните части на гр. Сопот и кв.Анево.

Уличната мрежа на общината се състои от събирателни и обслужващи улици и основната която е част от път I-6..

Дължината на Републиканската пътна мрежа на територията на община Сопот е:

- Път I-6: „София - Карлово - Бургас, от км 245+878 до км 252+976, с дължина 7,098 км .

Път I-6 преминава през кв.”Анево” от км 247+831 до км 249+212, а през гр.Сопот от км 250+160 до 252+ 197.

Състоянието на пътната настилка по данни на Годишника за 2016г. е лошо.

Ширината на настилката извън населените места е 9м и два банкета по 1,50м. В населените места Анево и Сопот е с променлива ширина от 8,00 до 10,00м според регулацията.

10.1.2. Железопътна инфраструктура

В пространствената структура на общината преминава подбалканската железопътна линия София–Карлово–Варна/Бургас, която е част от 3-та Главна национална ж.п. линия, която осъществява връзка между Западна и Южна със Източна и Североизточна България. По своята същност тя се явява част от трансевропейския транспортен коридор VIII /железопътна инфраструктура/. Железопътната линия е електрифицирана и това осигурява добра достъпност до общинския център и населените места в общината, както и бърз и лесен достъп до съседните общини в областта и до столичния агломерационен ареал.

Железопътната гара на гр.Сопот е разположена в южната част на града. ЖП спирка Анево също е разположена южно от квартала. Поради ограниченията, наложени от БДЖ повечето влакове, които се движат по направлението София–Бургас и Бургас–София не спират на жп гара Сопот и жп

спирка Анево. Най-близката жп гара е тази в град Карлово, от където до Сопот и с. Анево има осигурен редовен автобусен транспорт.

10.2.2. ВОДОСНАБДЯВАНЕ

10.2.1. Състояние на водопроводната мрежа

Община Сопот включва две населени места – гр.Сопот и с.Анево. Всяко от тях се водоснабдява самостоятелно и независимо един от друг.

Град Сопот се водоснабдява с питейна вода от водоснабдителна група „Сопот“. От нея се водоснабдяват и селата Христо Даново и Иганово, които не са към Община Сопот. Външната водоснабдителна система на гр. Сопот /водовземане, ПС, преносни водопроводи/ до 2015г се е обслужвала от външен оператор - ВМЗ - Сопот ЕАД. Това предприятие е продавало водата на оператора „ВиК" ЕООД гр. Пловдив.

През 2015г всички мрежи и съоръжения за предадени на оператора и към настоящият момент той ги обслужва заедно с напорните водоеми и вътрешната водопроводна мрежа на града.

Село Анево се захранва от четири броя собствени каптажи.

10.2.1.1. Водоизточници и външни довеждащи водопроводи

Град Сопот се водоснабдява от няколко водоизточника:

- основното водоснабдяване е осъществено от водохващане р. Манастирска и водохващане „Леевица“. След водохващането от р.Манастирска, водата преминава през утаител и се разделя в две посоки. Едната отива към съществуващите водоеми на гр. Сопот $V=300\text{m}^3$ и $V=2000\text{m}^3$, а другата към водоем $V=450\text{m}^3$ на ВМЗ – Сопот.

Водите от р. Леевица се използват изцяло за нуждите на ВМЗ – Сопот.

- допълнително водоснабдяване на гр. Сопот е направено от изворите „Пръскалото“ под водопада и „Коджа дере“ над с. Христо Даново. От тях по два гравитачни водопроводи, водата се довежда до водоема на ВМЗ – Сопот $V=2000\text{m}^3$ и от там до водоемите на града. От този водопровод са направени отклонения към водоемите на селата Христо Даново и Иганово.

Общият сумарен дебит на двата водоизточника е $Q=131$ л/сек. От тях $Q=8$ л/сек. се отделят за с.Христо Даново, а останалите са за ВМЗ и гр. Сопот.

- пет броя шахтови кладенци и ВПС Столетово пращат водата по тласкател до Водоем с обем $V=100\text{m}^3$, след което по гравитачен водопровод до ПС „Московец“, от който тръгва тласкател – стоманен водопровод $\varnothing 700$ до НВ „Бозалан“ с обем $V=2000\text{m}^3$. От НВ следва тласкател –стоманен водопровод $\varnothing 500$ до НВ „Лозето“ с обем $V=1000\text{m}^3$ гОт него гравитчано водата отива в посредством новопроектиран GRP $\varnothing 500$ до НВ „Градски“ с обем $V=2000\text{m}^3$. От този водоизточник за гр. Сопот се подават $Q=80$ л/сек.

Таблица 45: Описание на помпените агрегати (ПА) на ПС Столетово и ПС Московец

Кладенец	тип на ПА	Параметри	
		Q [l/sec]	H [m]
ПС Столетово			
ШК 1	CR90-3-2	25	50
ШК 2	CR90-3-2	25	50
ШК 3	CR90-3-2	25	50
ШК 4	CR90-3-2	25	50
ШК 5	CR64-2	15	50
ПС Московец			
ПА 1	CR120-7	40	130
ПА 2	70M32x5	70	160
ПА 3	70M32x5	70	160
ПА 4	70M32x5	70	160

Село Анево се водоснабдява от три броя каптажи, които имат малък дебит. Водата се подава в съществуващ водоем $V=160\text{м}^3$. Изграден е още един каптаж на извор „Ловната чешма“ с дебит около $Q=12$ л/сек. От него чрез водопровод $E \text{ } \varnothing 150$ водата също се подава в съществуващият водоем $V=160\text{м}^3$.

Външните довеждащи водопроводи от водоизточниците до водоемите на гр.Сопот и на с.Анево са изпълнени от етернитови и манесманови тръби с обща дължина около $L=33,966$ км. които са амортизирани.

10.2.1.2.Водоеми

Град Сопот се захранва от два водоема с характерни коти:

НВ "Градски" 1 $V=300\text{м}^3$ (2x150) :

Кота терен = 559.38м

Кота вл.тр. = 560.65м

Кота хр.тр. = 558.00м

НВ "Градски" 2 $V=2000\text{м}^3$ (2x1000)

Кота терен = 559.38м

Кота вл.тр = 560.65м

Кота хр.тр.= 557.04м

Хлорирането на водата се осъществява във водоема $V=2000\text{м}^3$. Тук се съхранява и противопожарния обем от $V_{п}= 108\text{м}^3$ за гр. Сопот.

Село Анево се захранва от един водоем $V=160\text{м}^3$ с характерни коти:

Кота терен = 521,50м

Кота вл.тр. = 522,47м

Кота хр.тр. =519,00м

10.2.1.3. Вътрешни водопроводни мрежи

Водопроводните мрежи на гр. Сопот и с. Анево са изградени на 100% . Вътрешните разпределителни мрежи на двете населени места, както и сградните отклонения към тях, са рехабилитирани и изпълнени изцяло от полиетиленови тръби, съответно за с. Анево през 2012г, а за гр.Сопот през 2015г. Мрежите са зонирани. Дебита и напора в мрежите са достатъчни за задоволяване на питейно – битовите нужди на населението от гр. Сопот и с. Анево.

Общата дължина на вътрешната разпределителна мрежа на гр.Сопот е L=24 868м , изпълнена от тръби PE-HD за налягане P=10атм. с диаметри от Ø90 до Ø355.

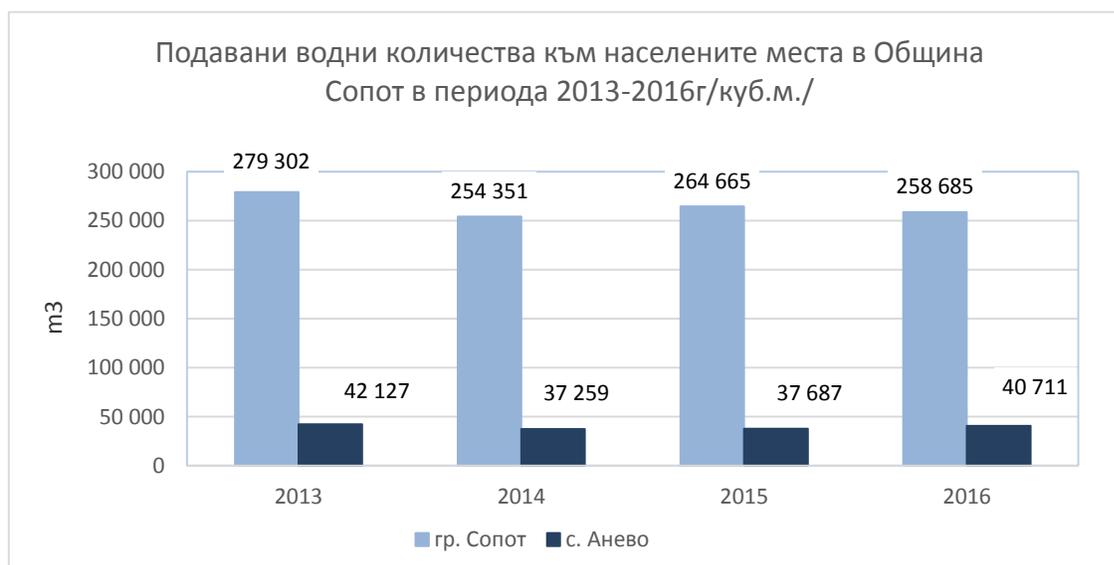
Общата дължина на вътрешната разпределителна мрежа на с.Анево е L=7 799м изпълнена от тръби PE-HD с диаметри от Ø63 до Ø160.

Таблица 46: Водопроводна мрежа и източници на водоснабдяване в Община Сопот

Населено място	Водопроводна мрежа			Сградни отклонения		СК бр.	ПК бр.	Вододеми		Водоизточници						Помпни станции бр.
	общо м.л.	външен м.л.	вътрешен м.л.	брой	дълж. м.л.			бр.	м3	каптажи бр.	дренажи бр.	речно охващане	Кладенци			
													тр. кл. бр.	ш. кл. бр.	ш. тр. бр.	
гр. Сопот	54664	29796	24868	1747	12229	343	125	2	300	2		2		5		
с.Анево	11969	4170	7799	408	2856	91	45	1	60	4						

Таблица 47: Подавани водни количества към населените места

Подадени водни количества /м3/год/	2013	2014	2015	2016
гр. Сопот	279302	254351	264665	258685
с. Анево	42127	37259	37687	40711

10.2.2. Проблеми на състоянието на водоснабдителната система

- През последните години са направени значителни инвестиции за цялостна рехабилитация на вътрешните разпределителни водопроводни мрежи и съоръженията към тях на гр. Сопот и на с. Анево. Това е довело до значително намаляване загубите на вода и подобряване качеството на обслужване на населението.

- Външните довеждащи водопроводи от водоизточниците до водоемите на двете населени места са изградени от етернитови и стоманени водопроводи, положени преди 50 – 60 години. Те са амортизирани, констатирани са големи загуби по тях и е наложителна тяхната подмяна и рехабилитация.

- Съществуващите водоеми са достатъчни по обем за покриване на питейно-битовите и противопожарни нужди на населението. Като цяло в конструктивно отношение водоемите са в добро състояние – без видими течове от водните им камери. В по-лошо състояние са тръбите и арматурите в сухите им камери – корозия, а при някои от шахтите – и течове от салници на спирателни кранове или недобре уплътнени фланшови връзки.

- Техническото състояние на помпените агрегати в системата като цяло е добро. Необходима е подмяна на старите, неефективни и амортизирани от времето хоризонтални помпени агрегати в ПС „Московец“ с нови съвременни, с по-добри характеристики по отношение на коефициент на полезно действие и мощност на ел. двигателите.

10.3. КАНАЛИЗАЦИЯ

10.3.1. Състояние на канализационната мрежа и ПСОВ

10.3.1.1. Канализационна мрежа

Съществуващата канализационна мрежа на гр. Сопот и с. Анево по начина на изграждане и експлоатация е **смесена** – за битови и дъждовни отпадъчни води.

Вътрешните канализационни мрежи на двете населени места са рехабилитирани успоредно с рехабилитацията на водопроводната мрежа. Изградени са от полипропиленови и стъклопластони тръби. Събраните отпадни води от двете населени места са доведени до площадката на обща ПСОВ, изградена южно от гр. Сопот.

Таблица 48: Количества отпадъчни води на база фактурирана вода за гр. Сопот

Показател	м.ед	2016
Население в населеното място гр. Сопот	бр.	8284
Население в агломерацията	бр.	8284
Битови консуматори	м ³ /год	235 201
Небитови консуматори	м ³ /год	20 921
Общ дебит на отпадъчните води (битови+небитови)	м ³ /год	256 122

Канализацията на гр. Сопот през 2014 г. се рехабилитира и доизгражда. Покритието на населението с канализационна мрежа достига до 100%. Мрежата и колекторите са изпълнени на повече от 90% от полипропиленови и стъклопластови тръби, а останалите от бетонови. Поради липсата на водопремник в близост до населеното място, са изградени пет главни смесени колектори, които могат да съберат и отвеждат дъждовните води до единственият дъждопреливник на територията, който се зауства в открито дере. След дъждопреливната шахта, отвеждащия бетонен колектор е изграден с диаметри БØ500, БØ800 и Я120/80 с дължина L = 2882м , изграден през 1967г., отпадъчните води се отвеждат и заустват в ПСОВ – Сопот.

Таблица 49: Материали на тръбите в съществуващата канализационна мрежа на гр. Сопот

Диаметър	Вид на тръбите			
	Бетон/ стом.бетон /м/	РЕ/PP/PVC /м/	Стомана Чугун /м/	Общо /м/
DN 300	87,60	13 875,95		13 963,55
DN 400		3 228,65		3 228,65
DN 500		3 158,10		3 158,10
DN 600		2 043,50		2 043,50
DN 800	568,40	983,25		1 551,65
DN 1000	64,00	757,50		821,50
DN 1200		348,90		348,90
Я 120/80	860,90			860,90
Общо	1580,90	24 395,85		25 976,75

Таблица 50: Количества отпадъчни води на база фактурирана вода за с. Анево

Показател	м.ед	2016
Население в населеното място с. Анево	бр.	1018
Битови консуматори	м ³ /год	34 858
Небитови консуматори	м ³ /год	1 782
Общ дебит на отпадъчните води(битови+небитови)	м ³ /год	36 640

Канализацията на с. Анево през 2012 г. се рехабилитира и доизгражда. Покритието с канализационна мрежа на населението достига до 100%. Довеждащият колектор от с. Анево до площадката на ПСОВ е изпълнен от бетонови БØ600 и полиетиленови тръби РЕ Ø500 с дължина L = 1917м. Непосредствено преди преливника на ПСОВ той се включва в довеждащият колектор ЯØ1200/800 от гр. Сопот.

На територията на гр. Сопот са разположени едни от най-големите промишлени предприятия ВМЗ (Вазовски машиностроителни заводи) ЕАД Сопот. Събраните производствени води от предприятието постъпват в самостоятелна пречиствателна станция. Пречистените води са отведени в р.Манастирска.

10.3.1.2. Пречиствателна станция за отпадъчни води

ПСОВ Сопот е пусната в експлоатация през юли 2010г. Понастоящем пречиства отпадъчните води от целия град Сопот и село Анево.

Площадката на станцията се намира в Землище на Община Сопот, Местност „Кучур кория“, имот №000417.

Капацитета на вход ПСОВ е - 25 000 ЕЖ, с $Q=1137414 \text{ м}^3/\text{год}$.

Станцията пречиства отпадъчните води с елиминиране на азота и фосфора. Ефективността по пречистване на БПК5 е 90%, по ХПК-84,70%; по НВ-89.60% ; по общ азот-61,75% и по общ фосфор-40.9%.

Пречистените отпадъчни води заустват в река Манастирска, приток на р. Стряма, чувствителната зона, съгласно разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти № 33110107/14.12.2010г., издадено от Басейнова дирекция за управление на водите Източнобеломорски район с център Пловдив

• **Съоръжения по пътя на водата**

- груби решетки – 2 броя, механизирани и ръчна;
- интегрирано механично предварително пречистване
- биобасейн – 2 броя; разделен с прегради на три зони – денитрификация, денитрификация/нитрификация и нитрификация; с дънна аерация
- вторичен утайтел – 2 броя; радиален тип
- инсталация за химично отстраняване на
- устройство за дезинфекция на пречистената вода

• **Съоръжения по пътя на утайките**

- аеробен стабилизатор – 2 броя; радиален тип с дънна аерация
- линия за обезводняване на утайката
- линия за обеззаразяване на утайката
- площадка за временно съхранение на обезводнени утайки

Утайките са стабилизирани аеробно. Към момента обезводнените и стабилизирани утайки от Пречиствателната станция се складират на площадката за временно съхранение в ПСОВ. Площадката е бетонова, с площ 660 м^2 и е оборудвана с дренажен канал. Съгласно информация от експлоатационното дружество, предстои сключване на Договор за депониране на утайките с Регионалното депо за битови отпадъци в гр. Карлово.

На този етап ПСОВ – гр. Сопот функционира с една от двете линии за биологично пречистване на отпадъчните води

12.3.2. Проблеми на състоянието на канализационната система

- Не е изградена напълно канализационната мрежа на гр. Сопот.
- Нарушена е частично проводимостта на външния колектор Б Ø500 след Преливник №1. Предстои да бъде дадено експертно становище.
- Проблем за ПСОВ се явява сравнително чистата вода, която постъпва за пречистване.

Основно това явление се поражда от големия брой обществени чешми с водоизточници - местни извори, които заустват в смесената канализационна мрежа.

10.4. ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ

Плана за развитие на електропреносната мрежа на България е разработен в съответствие с изискванията на чл.87, ал.3 от Закона за енергетиката, на Правилата за управление на ЕЕС, на чл.22 от Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, както и изисквания на Европейската организация на операторите на електропреносни системи.

Електроенергийната система на Община Сопот и Анево е част от националната и се е развивала изцяло по програмите на националната електроенергетика и в следствие на ЕВН България АД.

Енергоснабдяването на потребителите на Община Сопот и Анево се осъществява от ЕВН Електроразпределение ЮГ - КЕЦ Карлово. В съгласие с тенденциите на фирмената /националната/ енергийна политика предстои планирането и предприемането на действия за повишаване на енергийната ефективност на всички косуматори.

10.4.1. Състояние на електроснабдителната мрежа

- Подстанции 110/20 kV - Електропроводи 110 kV

- Електрозахранването на П/ст Сопот е реализирано от електропроводи 110 kV. Тази схема е отлично решение от гледна точка на резервираност и сигурност. Подстанцията е собственост на ЕСО.

- Електропроводи 20kV

Около и в град Сопот са реализирани многобройни пръстени от електропроводи (въздушни и кабелни) 20kV с цел резервираност както на промишлените, така и на битовите потребители.

- Най-старите електропроводи 20kV са въздушни и са построени в началото на 20 век. Повечето от тях понастоящем са кабелирани, тъй като създават ограничения в урегулираните територии на града, но все още има макар и малко на брой, подлежащи на бъдеща кабелизация.
- Като цяло състоянието на електроразпределителната мрежа 20kV е добро, като поетапно ще се подменят старите кабели 20kV и се кабелират въздушните електро-проводи 20kV. Електроразпределителната мрежа 20kV в зоната има добра конфигурация и е разстелена

върху цялата територия, което позволява присъединяването на нови потребители на средно напрежение с минимални капиталовложения.

- Все още макар и малко на брой има трафопостове свързани към електроразпределителната мрежа 20kV, като „остров”. Това води до липса на резервираност и е необходимо тези трафопостове да се свържат в пръстен чрез изграждане на нови резервиращи електропроводи 20kV.

-Трансформаторни постове и възлови станции

Основен източник за електрозахранване на град Сопот и село Анево е П/ст СОПОТ, намираща се в индустриалната зона на града.

На територията на третираната зона има изградени много трафопостове представящи елементи от електроразпределителната мрежа 20kV, като в това число не влизат съществуващите вътрешнозаводски трафопостовете на големите промишлени предприятия, които работят в блок-схема с възловите си станции.

Действащите в момента трансформаторни мощности са монтирани в следните трансформаторни постове и възлови станции:

АНЕВО

- ТП Стоп.двор
- ТП Анево-1
- ТП Анево-2

СОПОТ

- ТП х.Незевровка
- ТП Лифта
- ТП Пайталка
- ТП ФЗУ
- ТП Пл.Д.
- ТП Блока Запад Сопот
- ТП Преходна будка
- **В/ст ШЛЗ**
- ТП ЗКР П/ст110/20кУ
- МТП Стадион Сопот
- ТП Техникум
- ТП СПТУ
- ТП Мл.дом
- ТП Детеска градина

- ТП Болница
- ТП Запад
- ТП ПОЩА
- ТП Заводски блок
- ТП -10
- ТП Хр.Маджаров
- **В/ст 1 Сопот**
- ТП ТКЗС Сопот
- ТП ПП Сопот
- ТП Пр.б.АПК
- ТП Сарая 6
- ТП Сарая 5
- ТП Сарая 4
- ТП Сарая 3
- ТП Сарая 2
- ТП Сарая 1
- ТП Културен дом
- ТП Металхим
- ТП Монтъорски. пункт
- ТП Банята
- **ВС 2 Сопот**
- ТП Училище
- ТП Оборотен.блок
- Т П Роза
- ТП кв.90 изток
- ТП Гробища

Общия им брой е 45, като трансформаторната мощност е около 18MW.

- Ел.мрежа 1kV

10.4.2. Проблеми на електроснабдителната система

Електрическите мрежи изградени в разглежданата зона са предимно въздушни.

Част от тях са с дълъг срок на експлоатация и състоянието им е влошено. Тези мрежи са с ограничени преносни възможности, като се има в предвид нарастналите товари. Освен това те пречат на новото строителство и частичната им реконструкция не е решение.

Голяма част от съществуващата ВМНН е вече изградена с усукани изолирани проводници и това значително подобрява качеството на електроснабдяване.

Като разпределителни пунктове на електрическата енергия в кабелните мрежи 1kV се използват метални кабелни кутии и метални шкафове. Металната им конструкция е предпоставка за корозия, поради което през последните години навлязоха и пластмасовите разпределителни касети.

Новоизграждащата се пътна мрежа към обособените имоти ще изисква и изграждане на подходящо улично осветление съответстващо на категорията на съответната комуникация.

Въвеждането на LED осветители за улично осветление и в бита значително намалява разходите за електроенергия и увеличава техния експлоатационен живот.

10.5. СЪОБЩЕНИЯ - СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ

Последните години, пазарът на кабелни услуги в региона се разраства бързо.

Основни доставчици на услуги в района са:

БТК – ВИВАКОМ

Телефонната подсистема на територията на община Сопот е със сравнително добри връзки. Микровъзел Далекосъобщения - Сопот е клон на РВД-Карлово и разполага с цифрова централа. Извършена е цифровизация на битовите абонати, както и на всички служебни и фирмени телефони. Сопот и Анево са включени в националната система за автоматично избиране. Телефонната централа е разположена в модерна триетажна сграда, в която се намира и Районната пощенска станция (РПС).

Връзката на микровъзела с националната мрежа е изпълнена с оптични кабели, изтеглени в тръбна мрежа между населените места.

Кабелната мрежа обслужваща абонатите в населените места, както и връзката между Сопот и Анево е изтеглена в кабелна тръбна мрежа.

Общия брой на шахтите в разглежданата територия е 102, при линейна дължина на тръбната мрежа – 6350м.

Освен класическата услуга "кабелна телевизия" операторите предлагат и високо-скоростен достъп до Интернет, достъп до Интернет с локално покритие - ЛАН, букет от цифрови програми, допълнителни платени програми и събития.

Като предстояща услуга се планирана "IP телефонията". Това е допълнението, което оформя пакетната оферта на "тройната услуга" - Телевизия, Интернет и Телефон от един доставчик.

Вече са факт техническата готовност и договорите за взаимна свързаност с ВИВАКОМ и мобилните оператори.

ЕДИН ОТ НАЙ-ВАЖНИТЕ ПРОБЛЕМИ НА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННИТЕ МРЕЖИ ДНЕС Е ДОСТЪПА НА АБОНАТИТЕ ДО УСЛУГИТЕ ПРЕДЛАГАНИ ОТ ТЯХ. АКТУАЛНОСТТА НА ТОЗИ ПРОБЛЕМ НАЙ-ВЕЧЕ СЕ ОПРЕДЕЛЯ ОТ БУРНОТО РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА НА ИНТЕРНЕТ-ДОСТЪПЪТ, КОЯТО ИЗИСКВА РЯЗКО УВЕЛИЧАВАНЕ ПРОПУСКАТЕЛНАТА СПОСОБНОСТ НА АБОНАТНАТА МРЕЖА.

М - ТЕЛ (А1)

Като втори основен оператор в района, фирмата разполага със следните активи:

- Кабелни линии изтеглени в тръбната мрежа на БТК - 3550м.
- Кабелни линии въздушно окачване по фасади и стълбовата линия на ЕВН 6890м
- Магистрални кабелни линии – RG 11 – 2650м.
- Линия с високочестотен кабел QR 540 – Анево – 200м.
- Оптични кабелни линии в населените места – 450м.

10.6. УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ

На територията на община Сопот е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо цялата територия на общината. Периодичността на извозване на отпадъците е един път седмично, поради характера на най-често използваните съдове за сметосъбиране (110 литрови кофи, контейнери тип “Бургас” с вместимост 4 куб.м, контейнери тип “Бобър” с вместимост 1,1 куб.м.). Основният метод на Община Сопот за обезвреждане на промишлените, строителните и твърдите битови отпадъци на нейна територия е тяхното депониране на регионалното депо в град Карлово.

Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа на населените места. Разделно събраните отпадъци от опаковки от контейнерите се транспортират до площадка за сортиране. Събраните отпадъци се сортират на отпадъци от опаковки и отпадъци, които не са опаковки. Сортирането се извършва, чрез сепарираща линия. Получения сортиран материал се поставя в балираща машина, която пресова материала и го опакова във вид подходящ за преработване. Некачествените примеси се поставят в специални контейнери и впоследствие се транспортират до депото в гр. Карлово за неопасни отпадъци.

На територията на община Сопот са налични регистрирани площадки за предаване на отпадъци, съгласно разпоредбите на чл. 37, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

Таблица 51. Регистрирани площадки за предаване на отпадъци³⁸.

Оператор на площадката	Решение №	Местонахождение:
ДОНАРЕКС" ЕООД	09-ДО-598-03 от 23.04.2015	гр. Сопот, общ. Сопот, "Стопански двор", имот № 131.40 в землището на града.
"БЕЛЕЗИРЕВ" ЕООД	09-ДО-823-02 от 18.12.2013	гр. Сопот, общ. Сопот, местност "Малкия друм", ПИ № 68080.131.046, ПИ № 68080.131.47, ПИ № 68080.131.48 по КК на гр. Сопот, обща площ: 3347 кв. м. гр. Сопот, община Сопот, местност „Малкия друм“, ПИ № 68080.27.901 по КК на гр. Сопот, обща площ: 18 000 кв.м.

На територията на общината до 2005 година действат общо 7 регламентирани и нерегламентирани сметища. Тяхната обща площ възлиза на около 94 дка, като са разположени на естествени терени – сухи дерета, ерозирани и нарушени терени:

Таблица 52. Нерегламентираните сметища до 2005 г.

Нерегламентирано сметище	Предприети мерки
Сопот – 1 (на западния бряг на язовир "Мурла" в местността "Малкият друм"). Около 70% от всички депонирани в него отпадъци са строителни. Замърсената площ е около 20 дка.	<p>С цел подобряване на екологичната обстановка, общинска администрация Сопот е предприела мерки за саниране на всички стари сметища. Санирането е извършено посредством:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ запръстяване със земни маси; ➤ залесяване на съответните територии с бързорастящи видове дървета.
Сопот – 2 (западно от Сопот непосредствено до пътя към туристически обект "Аневско кале" в местността "Арменица"). Депонирани са основно строителни отпадъци и земни маси (ок. 90%). Останалите отпадъци са битови от живеещото наблизко ромско население.	
Сопот – 3 (разположено в продължение на почти 1 км западно от оградата на „ВМЗ“ ЕАД в местността „Кучур кория“). Замърсени са неплодородни земи преди всичко със строителни и битови отпадъци. Освен до „ВМЗ“ ЕАД депото е в близост и до овощна градина. Замърсената площ е от около 20 дка, като обемът на отпадъците е над 2000 м ³ . В морфологичният състав на отпадъците преобладават строителни отпадъци и земни маси (70%); Налични са също битови отпадъци (10%); селскостопански отпадъци (10%); неопасни промишлени отпадъци (10%).	
Анево – 1 (намира се южно от селото в непосредствена близост до гробищния парк). Сметището се използва като основно за селото. Отпадъците в продължение на много години са депонирани чрез запълване на овраг в близост до земеделски земи. Замърсена е територия с площ около 8 дка, а обемът на депонираните отпадъци е около 4 000 м ³ . Морфологичният състав на отпадъците е: битови отпадъци (30%); селскостопански отпадъци (30%) и строителни отпадъци и земни маси (40%).	

³⁸ Източник: РИОСВ – Пловдив http://plovdiv.riosv.com/main.php?module=documents&object=category&action=list&doc_cat_id=2

<p>Анево – 2 (по бреговете на “Мечо дере” на самата регулация северно от селото). Представлява поредица от купчини изхвърлени битови и селскостопански отпадъци по протежение на стотина метра по брега на дерето. Замърсената площ е около 0,5 дка.</p>	
<p>Анево – 3 (намира се в непосредствена близост до разклона на шосето за с.Московец на източния бряг на Курудере). Депото е нерегламентирано, а замърсената площ е около 0,5 дка. Морфологичният състав на отпадъците е: битови отпадъци (40%); строителни отпадъци (30%); селскостопански отпадъци (30%).</p>	

Към настоящия момент, въпреки предприетите мерки по саниране на нерегламентираните сметища и въвеждането на организирано сметосъбиране и сметоизвозване, продължават практиките на безконтролно депониране на отпадъци на неразрешени за това места.

В близост до гр. Сопот съществуват, 2 зони в които нерегламентирано продължава изхвърлянето на твърди битови отпадъци (ТБО):

- **Сопот – 1** (на западния бряг на язовир “Мурла” в местността “Малкият друм”). Бившето депо е санирано чрез дейностите - разстилане, запръстяване и залесяване, поставени са и забранителни табели, но въпреки това е проблемен участък.
- **Сопот – 3** (разположено в продължение на почти 1 км западно от оградата на „ВМЗ” ЕАД в местността „Кучур кория“). Тук се изхвърлят нерегламентирано предимно строителните отпадъци и земна маса. Зоната е частично санирана чрез избутване на отпадъците към вдлъбнатите форми на терена, последвано от запръстяване.

На територията на село Анево нерегламентираните сметища са санирани и към настоящия момент няма проблемни зони.

Анализът на морфологията на отпадъците територията на Общината показва, че от 40% до 70% от депонираните отпадъци в някои депа са строителни. Големият обем на строителните отпадъци и земни маси, депонирани в депата за твърди битови отпадъци, предполага необходимостта от отреждане на терен за депо за строителни отпадъци.

Основните генератори на опасни отпадъци на територията на Община Сопот са фирмите „ВМЗ” ЕАД и „SKF Берингс – България” ЕАД. Всяка една от компаниите се грижи за съхраняването или предаването на опасните отпадъци, както следва:

„ВМЗ” ЕАД:

- оловни акумулатори – предават се за преработка в "Монбат" АД София и ЕТ "Лотос-Васил Савов"–Пазарджик;
- луминесцентни лампи и други отпадъци, съдържащи живак – предават се на охраняем склад на площадка Иганово;
- утайка от третиране на промишлени отпадни води от ПСОВ – предава се на "КЦМ" АД - Пловдив.

„SKF Берингс – България” ЕАД:

- луминесцентни лампи и други отпадъци, съдържащи живак – предават се на депо на площадка Кърнаре;
- керосин и минерални масла – предават се на склад на площадка Калофер.

ОБОБЩЕНИЯ:

- На територията на община Сопот е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващащо цялата територия на общината;
- Въведена е система за разделно събиране на отпадъци от опаковки чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа на населените места;
- С цел подобряване на екологичната обстановка, общинска администрация Сопот е предприела мерки за саниране на всички стари сметища;
- Проблемни са все още нерегламентираните сметища Сопот – 1 и 3, които въпреки че са санирани, продължава нерегламентираното им ползване за ТБО;
- Преобладаващият обем на строителните отпадъци и земни маси, депонирани в депата за твърди битови отпадъци, предполага необходимостта от отреждане на терен за депо за строителни отпадъци.

III. ПРОГНОЗА.

1. СОЦИАЛНО – ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ

1.1. ПРОГНОЗА ЗА ДЕМОГРАФСКОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ.

Развитието на населението се базира на естественото възпроизводство на населението (фертилни контингенти, очаквана фертилност, смъртност, средна продължителност на живота) и механичния прираст.

Прогнозата за демографското развитие на община Сопот за периода до 2035 г. е направена посредством екстраполационен метод – на база тенденции в развитието на населението за последните 20 г., тъй като се очаква темпът на намаляване на населението да се запази и в перспектива.

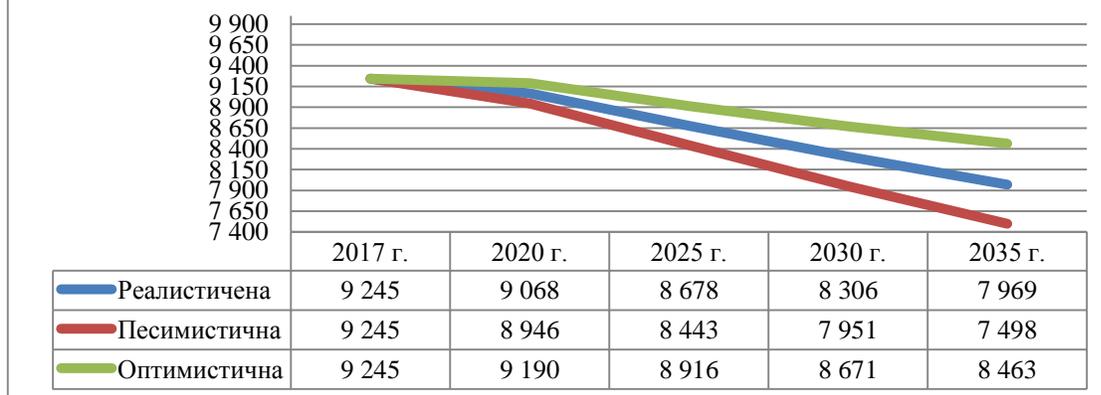
Прогнозата е разработена в три варианта - песимистичен, реалистичен и оптимистичен, като е представено очакваното демографско развитие при трите варианта за 2017, 2020, 2025, 2030 и 2035 г.

И в трите варианта на развитие се очаква намаляване на населението на община Сопот като цяло, така и по отделните населени места, но с различни темпове.

Таблица 53: Прогноза за демографското развитие на община Сопот – песимистичен, реалистичен и оптимистичен вариант.

Песимистичен вариант за демографско развитие					
години:	2017	2020	2025	2030	2035
Община Сопот	9245	8946	8443	7951	7498
под трудоспособна възраст	1306	1171	1110	1079	988
в трудоспособна възраст	5608	5679	5298	5150	4712
над трудоспособна възраст	2331	2096	2035	1722	1798
гр. Сопот	8237	7965	7517	7079	6676
с. Анево	1008	981	926	872	822
Реалистичен вариант за демографско развитие					
години:	2017	2020	2025	2030	2035
Община Сопот	9245	9068	8678	8306	7969
под трудоспособна възраст	1306	1257	1203	1151	1104
в трудоспособна възраст	5608	5617	5376	5146	4937
над трудоспособна възраст	2331	2194	2099	2009	1928
гр. Сопот	8237	8074	7727	7396	7096
с. Анево	1008	994	951	910	873
Оптимистичен вариант за демографско развитие					
години:	2017	2020	2025	2030	2035
Община Сопот	9 245	9 190	8 916	8 671	8 463
под трудоспособна възраст	1 306	1 259	1 214	1 170	1 298
в трудоспособна възраст	5 608	5 766	5 559	5 357	5 187
над трудоспособна възраст	2 331	2 165	2 143	2 144	1 978
гр. Сопот	8 237	8 182	7 938	7 720	7 534
с. Анево	1 008	1 008	978	951	929

Прогноза за демографското развитие на община Сопот до 2035 г.

Според песимистичния вариант, при запазване на параметрите на естественото възпроизводство, към края на прогнозния период населението на община Сопот ще достигне 7498 души. При този вариант на относително забавяне развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната.

Според реалистичния вариант, като най-вероятен за сбъждане, формиралите се възрастови структури, в съчетание с миграционните процеси ще имат определящо значение за развитието на населението в перспектива. Предвижда се към края на прогнозния период населението на общината да бъде 7969 души. Реалистичният вариант (при хипотеза за конвергентност) е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

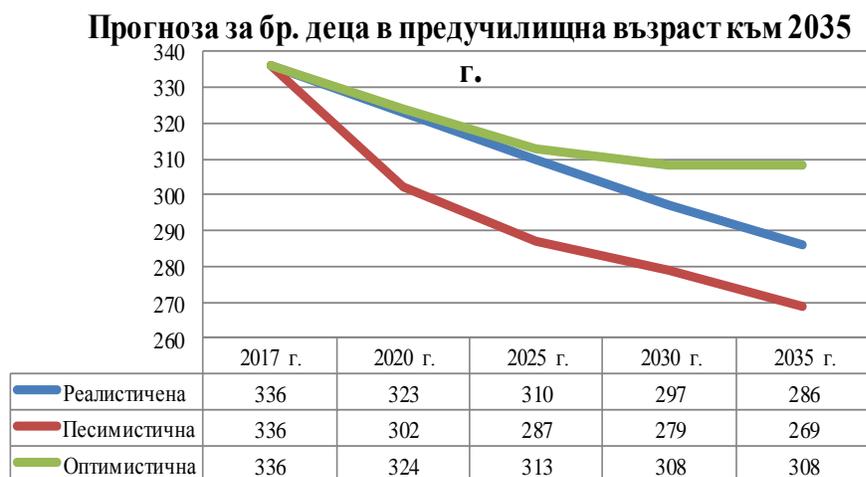
Оптимистичният вариант се базира на възприетите хипотези за развитие на основните демографски процеси, които в началото на прогнозния период са близки до тези на останалите варианти, като се предвижда постепенно нарастване на населението в сравнение с другите две хипотези, което към 2035 г. да достигне 8463 души. При този вариант на относително ускоряване се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната.

1.2. ПРОГНОЗА ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА БАЗА

1.2.1. Развитие на образованието.

Прогнозното развитие на образователния сектор е свързано основно с очакваното протичане на демографските процеси на територията на община Сопот. Към 2017 г. образователната инфраструктура е оптимизирана и отговаря на наличните потребности. И в трите варианта на демографско развитие на община Сопот се очаква намаляване броя на населението до 2035, като при реалистичният сценарий се очаква то да достигне 7 969 души, а в оптимистичния 8463 души. Това от своя страна води и до намаляване на броя на децата в предучилищна и училищна възраст. Очакваните отрицателни демографски тенденции дават ясни индикации, че наличният капацитет на съществуващата общинска образователна инфраструктура ще е напълно достатъчен за задоволяване на потребностите на населението.

Предучилищно образование. В реалистичният сценарии на демографско развитие, се очаква броят на децата във предучилищна възраст към 2035 г. да достигне 286. През учебната 2017/2018 г. броят на местата в детските градини в община Сопот е 308, което индикира, че капацитетът на съществуващата инфраструктура, ще е достатъчен за задоволяване на потребностите. Прогнозното развитие би следвало да включва, поддържане на наличната материална база на образователната инфраструктура в добро състояние, чрез извършване на реконструкции и обновяване.

Начално и средно образование. В реалистичният сценарии на демографско развитие, се очаква броят на децата в начално и средно образование към 2035 г. да достигне 1161. През учебната 2017/2018 г. броят на учениците в начално и средно образование в община Сопот е 1372 (1 – 4 клас: 426; 5 – 8 клас 220; 9 – 13 клас: 87; учащи в професионална гимназия след 7 и 8 ми клас: 639). При всеки едни от трите възможни сценарии за развитие, капацитетът на училищната инфраструктура е достатъчен за задоволяване на потребностите на населението. Прогнозното развитие би следвало да включва, поддържане на наличната материална база на образователната инфраструктура в добро състояние, чрез извършване на реконструкции и обновяване.

1.2.2. Развитие на здравеопазването и социалните дейности.

С Решение № 361 от 29.05.2018 г. Министерски съвет на Република България утвърждава Национална здравна карта³⁹. Предвиден е минимален брой на общопрактикуващите лекари от 65,57 и лекарите по дентална медицина от 100,32 на 100 хил. души население.

Броят на лекарските практики по специалности и по дентална медицина покрива минималния брой, заложен по областна здравна карта на област Пловдив. Броят на лекарските практики в първичната болнична помощ покрива норматива, заложен по здравна карта. Поради което не е необходимо да се осигуряват повече лекарски практики.

Таблица 54: Съответствие между броя на лекарските практики в община Сопот с изискването по здравна карта в Област Пловдив

Лекари в първична извънболнична помощ	Брой в община Сопот	Прогнозен минимален брой по областна здравна карта
Общопрактикуващи лекари	9	6
Лекари по дентална медицина	6	6

Бройката на лекарски практики и лекарски практики по дентална медицина в община Сопот се приближава до средния минимален брой за област Пловдив (минимален брой на общопрактикуващите лекари от 66,56 и лекарите по дентална медицина от 100,06 на 100 хил. души население). Реалистичната прогноза за демографско развитие на община Сопот отнесена към средните показатели лекари/лекари по дентална медицина за област Пловдив показва, че обектите на здравеопазването са достатъчно и задоволяват в необходимата степен потребностите на населението на общината и не се налага изграждане на нови такива.

Таблица 55: Средни показатели за необходим минимален брой на лекари/лекари по дентална медицина за област Пловдив отнесени към реалистичната прогноза за демографско развитие на община Сопот.

Лекари в първична извънболнична помощ	2017 г.			2020 г.		2025 г.		2030 г.		2035 г.	
	Население	Налични специалисти	Необходими специалисти по здравна карта.	Прогнозно население - реалистична прогноза	Необходими специалисти по здравна карта.	Прогнозно население - реалистична прогноза	Необходими специалисти по здравна карта.	Прогнозно население - реалистична прогноза	Необходими специалисти по здравна карта.	Прогнозно население - реалистична прогноза	Необходими специалисти по здравна карта.
Общопрактикуващи лекари	9245	9	6	9068	6	8678	6	8306	6	7969	5
Лекари по дентална медицина		6	9		9		9		8		8

³⁹ <http://www.mh.government.bg/bg/politiki/nacionalna-zdravna-karta/>

1.2.3. Развитие на културата

В прогнозното развитие в ОУПО се залага:

- Спазване на добрите практики в устойчивото развитие на мрежата от елементи на КИН;
- Опазването и социализацията на паметниците на културата;
- Съблюдаване устройствените норми и режими за опазване на паметниците и тяхната среда;
- Осигуряване на достъп и изграждане на приемна инфраструктура за обектите извън населените места, които представляват ресурс на туризма;
- Съхраняване на урбанистичната автентичност на културната среда;
- Развитие на юридическата защита и висока степен на физическа съхраненост на КИН;
- Изява на КИН като ресурс-стимулатор за общото териториално развитие и за развитието на отделните функционални подсистеми. Изява на ролята на културния туризъм за териториалното развитие;
- Повишаване на традиционната роля на природните територии; интегриране на културен и екотуризъм;
- Развитие на геокултурния потенциал на КИН: локален, регионален и национален; включване на територията в националните и регионалните културни коридори и маршрути;

1.3. ПРОГНОЗА ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА СОПОТ.

1.3.1. Прогнозиране за отраслово развитие на икономиката.

Структурата на предприятията на територията на община Сопот е сходна с тази на национално и регионално ниво, като се наблюдава запазване на тази тенденция от 2008 г. до 2018 г. Преобладават микро предприятията с до 9 заети лица, които съставляват на 93,49% от активните стопански единици, следвани от малките предприятия представляващи 5,21%. Средните предприятия с до 249 заети лица съставляват 0,65%, подобен е и процента на големите предприятия 0,65%.

Тенденцията за относителния дял на предприятията според вида им (микро, малки, средни и големи) е общонационална и се очаква тя да се запази и за бъдещи периоди до 2035 г.

От гледна точка на отрасловата структура икономиката на община Сопот е налице силна концентрация в един конкретен сектор „Преработвателна промишленост“. Основополагащо значение имат „Производството на машини и оборудване“. Освен ключовата роля на държавното предприятие „ВМЗ“ ЕАД друг основен работодател е шведският производител на лагери „СКФ Берингс България“, който през 2002 г. придоби част от производствените мощности на „ВМЗ“. Двете предприятия формират над 85% от нетните приходи от продажби и осигуряват заетост на над 80% от трудоспособното население. Това от своя страна дава основание да се предполага, че за период до 2035 г. структурата на местната икономика ще остане без съществени промени със запазване на водещата роля на преработвателната промишленост.

Секторите „Търговия“ и „Хотелиерство и ресторантьорство“ притежават потенциал за допълнително развитие, което дава основание да се предположи, че същите ще увеличат относителния си дял в структурата на местната икономика.

Таблица 56: Прогноза за отрасловото развитие на икономиката на община Сопот.

Икономически дейности/Отрасли	2017 г.	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
	Относителен дял на НПП на различните сектори на местната икономика				
Преработваща промишленост	88,69%	87,38%	85,88%	84,83%	83,75%
Строителство	0,40%	0,42%	0,45%	0,45%	0,45%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	7,56%	8,5%	8,75%	9,00%	9%
Транспорт, складиране и пощи	2,17%	2,20%	2,25%	2,5%	2,75%
Хотелиерство и ресторантьорство	0,37%	0,5%	1,25%	1,50%	1,65%
Професионални дейности и научни изследвания	0,08%	0,09%	0,10%	0,15%	0,25%
Хуманно здравеопазване и социална работа	0,29%	0,29%	0,30%	0,35%	0,35%
Култура, спорт и развлечения	0,03%	0,05%	0,10%	0,15%	0,20%
Други дейности	0,07%	0,07%	0,07%	0,08%	0,10%
Общо други сектори в т.ч. земеделие	0,35%	0,50%	0,85%	1,00%	1,25%

1.3.2. Прогноза за развитие на нетните приходи от продажби.

Прогнозата за развитието на териториалните единици е свързана с прогноза за ръста на местната икономика, намираща израз в динамиката на нетните приходи от продажби на стопанските субекти. Характерно за община Сопот е силно изразената доминираща роля на две големи предприятия, които формират над 80% от НПП с много силно доминираща роля на „ВМЗ – Сопот“ ЕАД. С оглед на очакваното запазване на структура местната икономика, прогнозата за икономическо развитие в голяма степен се базира на прогнозата за развитие на „ВМЗ – Сопот“ ЕАД. При анализа следва да бъде отчетена специфичната дейност на предприятието, което е специализирано в оръжейната индустрия и ясната тенденции към повишаване на търсенето на такъв тип изделия на международните пазари с оглед на глобалните процеси в сферата на сигурността.

Разработени са два типа прогнози „оптимистично – реалистична“ и „песимистична прогноза“ за развитие на местната икономика.

„Оптимистично – реалистична прогноза“ Основна предпоставка за реализацията на тази икономическа прогноза е „ВМЗ – Сопот“ ЕАД да продължи работата си с темповете с които работи през последните 3-4 години, осигурявайки доходи и заетост на над 3500 заети лица.

Таблица 57: Оптимистично – реалистична прогноза за развитие на икономиката.

Община	Бр. стоп. субекти	Произведена продукция	Приходи от дейността	НПП	
		хиляди левове			
Сопот	2008	304	166 981	207 343	183 094
	2009	329	146 382	174 104	152 477
	2010	329	222 117	257 602	239 959
	2011	320	222 001	261 314	244 496
	2014	309	250 038	287 486	275 222
	2015	307	323 732	358 802	326 563

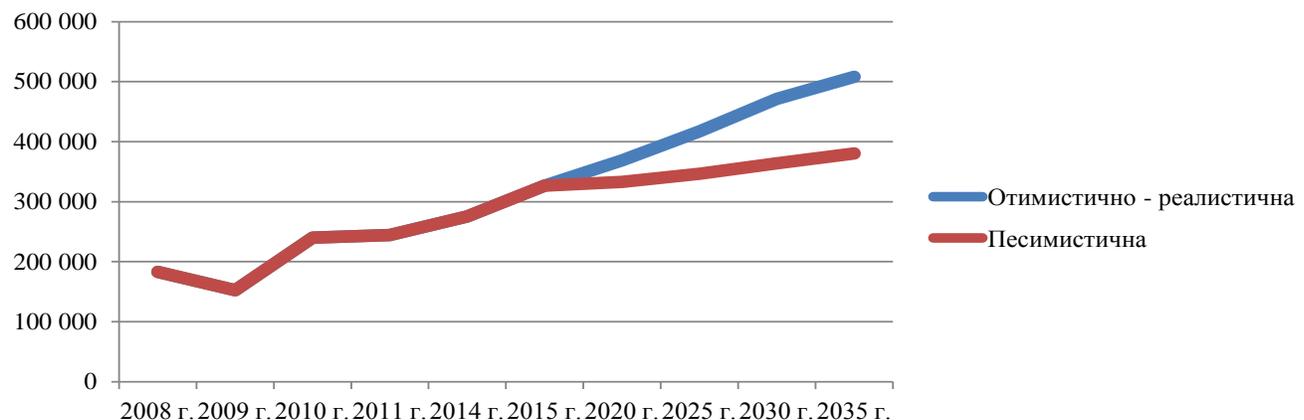
	2020	331	365 817	405 446	369 016
	2025	340	413 373	458 154	416 988
	2030	345	467 112	517 714	471 197
	2035	348	477 215	537 528	508 134

„Песимистична прогноза“ Тази прогноза е направена на база на слаба натовареността на производствените мощности на „ВМЗ- Сопот“ ЕАД и обслужващите го фирми и звена. Подобна постановка беше наблюдавана през 2010-2013 г. , когато предприятието беше в затруднение, нямаше поръчки от военнопromишления комплекс и беше свило своето производство , това доведе до голям брой съкратени лица с висок и специфичен ценз и до опити за реструктуриране на дейността на предприятието, а и на цялата икономика на община Сопот. При тази прогноза ще се увеличи броя на микро и малките предприятия и ще се реструктурира преработвателната промишленост. Въпреки по-големия брой МСП , приходите от продажба ще се близи до нивата от 2015-2016 г. , а нивото на безработица ще е по високо от средното за област Пловдив.

Таблица 58: Песимистична прогноза за икономическо развитие.

Община	Бр. стоп. субекти	Произведена продукция	Приходи от дейността	НПП	
		хиляди левове			
Сопот	2008	166 981	207 343	183 094	
	2009	146 382	174 104	152 477	
	2010	222 117	257 602	239 959	
	2011	222 001	261 314	244 496	
	2014	250 038	287 486	275 222	
	2015	307	323 732	358 802	326 563
	2020	348	330 207	365 978	333 094
	2025	380	343 415	380 617	346 418
	2030	410	360 586	399 648	363 739
	2035	430	380 457	412 576	380 345

Прогноза за развитие на местната икономика на база ръст на НПП.

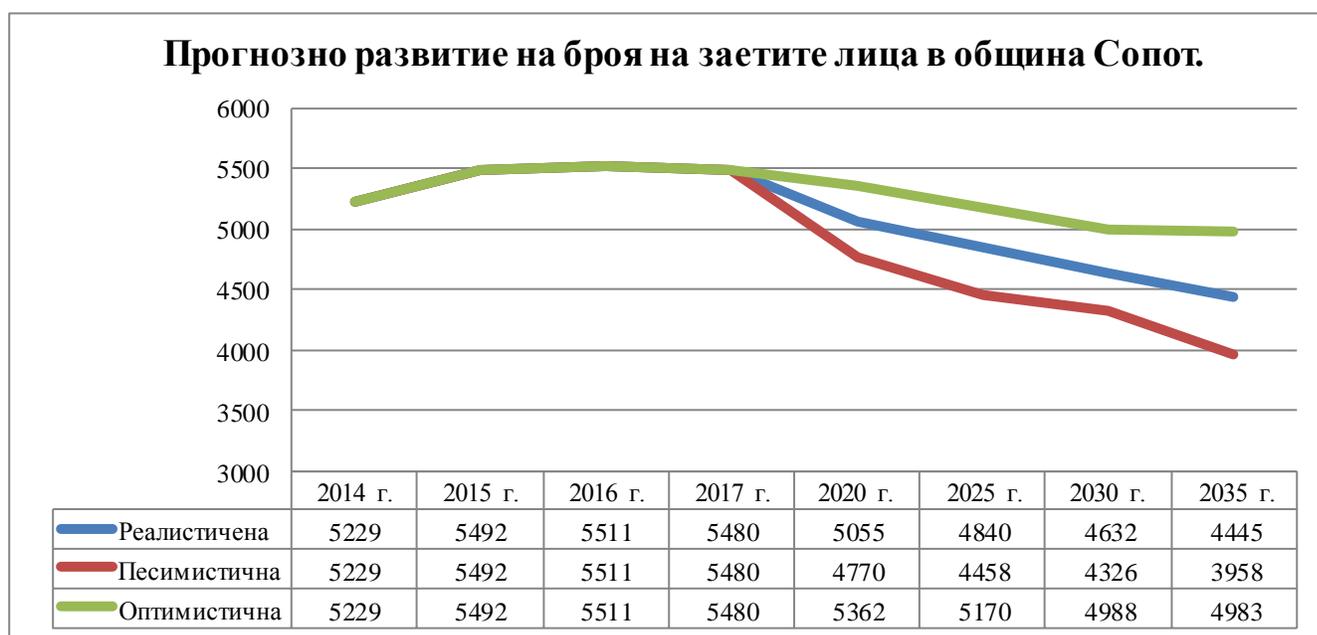

1.3.3. Прогнозиране на заетостта

Прогнозното развитие на заетостта на територията на община Сопот е свързана от една страна с протичащите демографски процеси и от друга страна с динамиката на икономическото развитие и нивата на безработица.

С оглед на очакваните негативни демографски процеси, показващи намаляване на броя на населението и при трите възможни хипотези „оптимистична“, „реалистична“ и „песимистична“, се очаква и намаляване на общия брой на лицата в трудоспособна възраст, а от тук и на бройката на заети лица.

Динамиката на икономическото развитие от своя страна, ще определи каква ще е степента на намаляване на заетите лица и съответно нивата на безработица.

Според песимистичния вариант, при запазване на параметрите на естественото възпроизводство и негативен сценарий за развитие на структуроопределящото за местната икономика предприятие „ВМЗ – Сопот“ ЕАД, към края на прогнозния период броят на заетите лица от община Сопот се очаква да достигне 3 958 души при 4 712 души в трудоспособна възраст. При този вариант на относително намаляване на броя на заетите лица е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната.

Според реалистичния вариант, като най-вероятен за събдяване, формиралите се възрастови структури, в съчетание с миграционните процеси ще имат определящо значение за развитието на населението в перспектива. Предвижда се към края на прогнозния период броят на заетите лица да достигне 4 445 души при 4 937 души в трудоспособна възраст. Реалистичният вариант (при хипотеза за конвергентност) е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

Оптимистичният вариант се базира на възприетите хипотези за развитие на основните демографски процеси, които в началото на прогнозния период са близки до тези на останалите варианти, като се предвижда постепенно нарастване на населението в сравнение с другите две хипотези, което към 2035 г. да достигне 8463 души, лицата в трудоспособна възраст 5 187, а броят на заетите лица 4 983 души. При този вариант на относително ускоряване се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната.

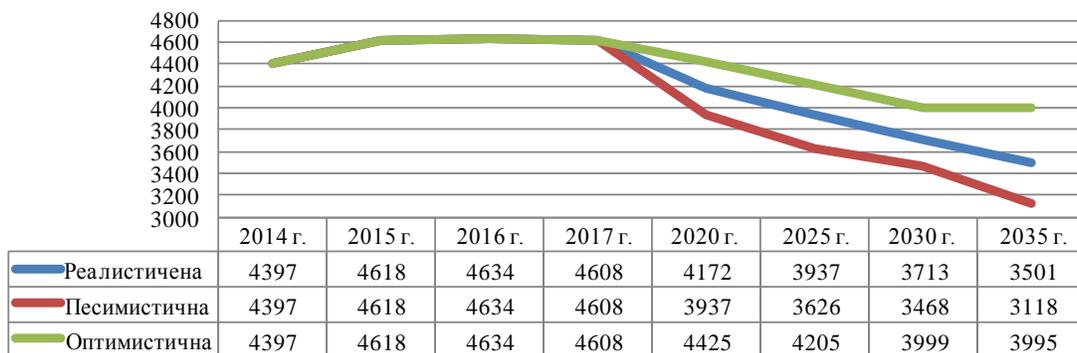
От гледна точка на заетостта на населението по различни видове отрасли на местната икономика се очаква „Преработващата промишленост“ да запази структуроопределящата си роля като основен работодател, с протичащи процеси на постепенна диверсификация и преразпределение на работната ръка към останалите сектори.

Таблица 59: Прогноза за разпределение на заетите лица по различни отрасли на местната икономика.

Икономически дейности/Отрасли	2017 г.	2020 г.	2025 г.	2030 г.	2035 г.
	% на работещото население в съответния отрасъл				
Преработваща промишленост	84,09%	82,54%	81,35%	80,18%	78,78%
Селско стопанство	0,18%	0,20%	0,30%	0,40%	0,50%
Строителство	0,16%	0,18%	0,20%	0,22%	0,22%
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	4,21%	4,5%	4,75%	5,00%	5,25%
Транспорт, складиране и пощи	1,47%	1,70%	1,90%	2,0%	2,25%
Хотелиерство и ресторантьорство	1,04%	1,3%	1,50%	1,70%	2,00%
Професионални дейности и научни изследвания	0,08%	0,09%	0,10%	0,15%	0,25%
Хуманно здравеопазване и социална работа	0,29%	0,29%	0,30%	0,35%	0,35%
Култура, спорт и развлечения	4,42%	4,50%	4,60%	4,70%	4,80%
Други дейности	1,00%	1,25%	1,30%	1,50%	1,60%
Общо други сектори	3,06%	3,50%	3,70%	3,80%	4,00%

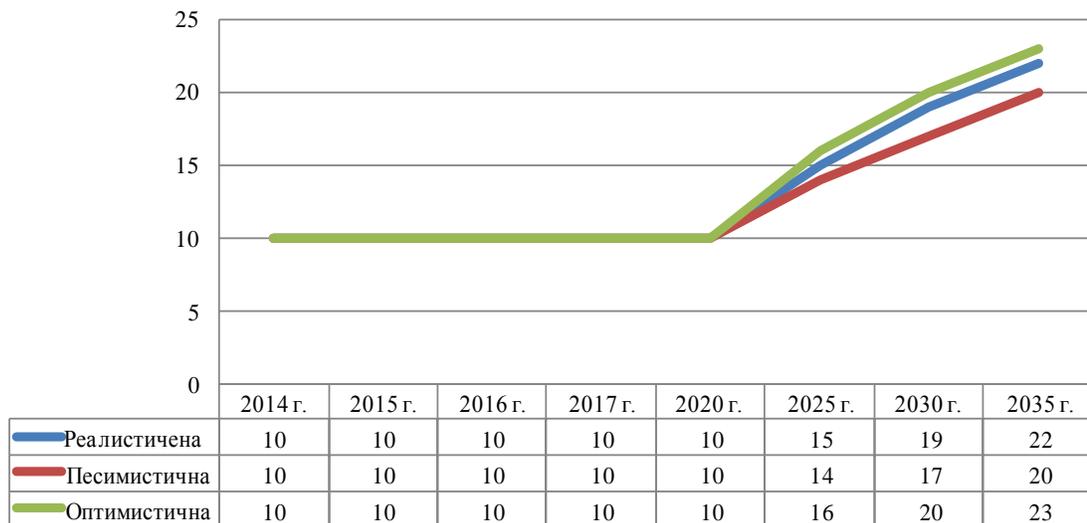
При реалистичен вариант на демографско и икономическо развитие, към края на разглеждания период се очаква 3 501 от трудоспособното население на община Сопот (4 445) да е ангажирано в сектора на преработващата промишленост, която ще запази водещата си роля с 78,78% на зети лица.

Прогноза за броя зети лица в "Преработващата промишленост"

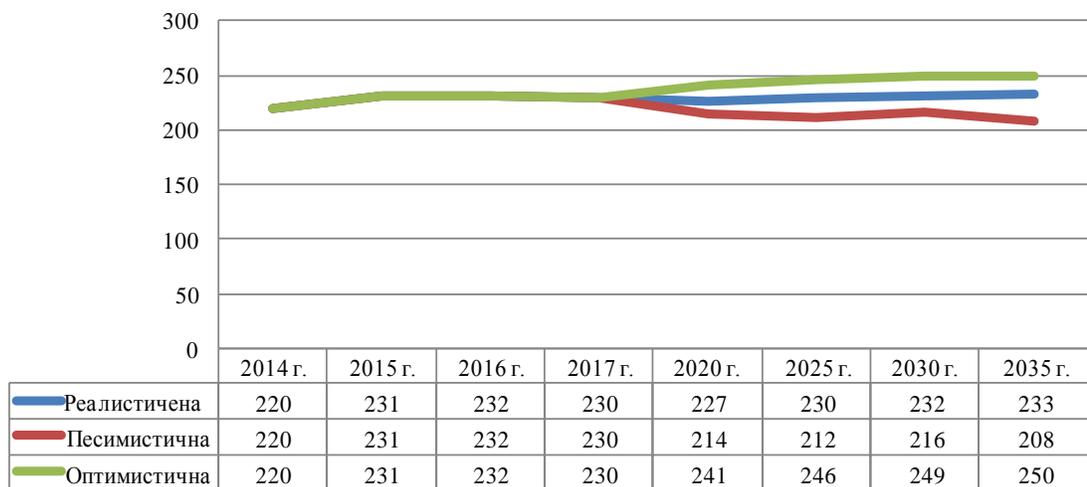
По отношение на структурата на заетостта в **селското стопанство** се очаква двукратно увеличение на ангажираните трудоспособни лица в този сектор с оглед на не достатъчно добре използвания наличен потенциал и добрите природо климатични условия.

Прогноза за броя заети лица в "Селското стопанство"

Реалистичната прогноза за заетостта в сектора на **търговията** също предвижда увеличаване на броя на заетите лица до 233 души към 2035 г.

Прогноза за броя заети лица в сектор "Търговия"

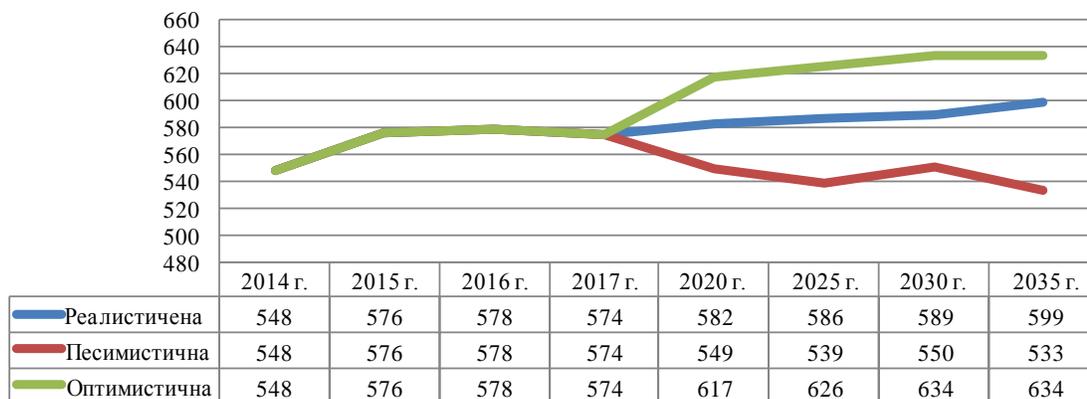
Туризмът и свързаните с него дейности са друг сектор с потенциал за развитие на територията на община Сопот, което съответно ще доведе и до ръст на броя наети. Очаква се до 2035 г. броят на наетите в сферата на хотелиерството и ресторантьорството да се увеличи с над 30% и да достигне 85 наети лица.

Прогноза за броя заети лица в сектор "Хотелиерство и ресторантьорство"

С оглед на общата очаква тенденция към постепенна диверсификация се очаква плавен ръст на броя заети лица и в останалите сектори на икономиката на община Сопот.

Прогнозен брой на заетите лица в други сектори на местната икономика.

1.4. ПРИОРИТЕТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

От извършения социално-икономически анализ на настоящото състояние на община Сопот се очертават някои основни приоритети за целесъобразно бъдещо развитие:

Повишаване на инвестиционния потенциал на общината, чрез модернизация на местната техническа и социална инфраструктура, вкл.:

- Обновяване и доизграждане на общинската пътна мрежа
- Изграждане на модерна информационна и комуникационна инфраструктура
- Благоустрояване на с.Анево
- Въвеждане на енергоефективни мерки
- Благоустрояване на тротоари и улични настилки .
- Възстановяване, поддържане и съхраняване на зелените площи на общината.
- Осигуряване на улично осветление съобразно сезонен режим

Подкрепа на конкурентноспособна, устойчива, местна икономика, основана на местните условия и ресурси

- Повишаване на конкурентноспособността на преработвателната промишленост , като структуроопределящ отрасъл на местната икономика
- Стимулиране и създаване на условия за развитие на МСП
- Развитие и популяризиране на атрактивен туризъм

Развитие на промишлеността

- Внедряване на практики на екологично чисто земеделие и животновъдство
- Технологично развитие и въвеждане на иновациите
- Насърчаване на предприемачеството и стимулиране на малкия и среден бизнес за разкриване на повече и по-добри работни места
- Подобряване на диалога и информираността между МСП и общината
- Внедряване на нови технологии в селското стопанство и съвременни форми на интензивно земеделие

Развитие на туризма

- Обединяване на природните дадености и културното наследство за развитие на еко и културен туризъм .
- Разработване на туристически маршрути, свързани с обекти от културно-историческото наследство и природни дадености
- Промотиране на туристически обекти на територията на община Сопот

• Хотелиерството и ресторантьорството с потенциал за развитие. Подобряване на количеството и качеството на местата за настаняване и хранене, отчитайки специфичната градска структура, архитектурни и кулинарни традиции.

- Поддържане и разширяване дейността на Туристически информационен център

Развитие на транспорта

- Ремонт и реконструкция на общинската пътна инфраструктура
- Изграждане на обходен маршрут на републиканската пътна инфраструктура
- Ремонт и подмяна на амортизирана тротоарна настилка в населените места

Развитие на социалната база

- Разширяване кръга и повишаване качеството на предлаганите социални услуги
- Подобряване на условията на живот и включване на ромите и бедните малцинствени групи в социално-икономическия живот на общината
- Проектиране и изграждане на рампи за трудноподвижни лица за осигуряване на достъп до всички сгради за обществено ползване
- Поддържане и модернизиране на спортните съоръжения в общината
- Подобряване на инфраструктурата в малцинствените квартали
- Създаване на условия за спортни и културни занимания
- Изграждане на обезопасени и осветени детски площадки съобразно стандартите

Развитие на културата:

- Възстановяване и опазване на културно-историческото наследство, съблюдавайки ЗКН и предписанията на МК
- Инициране на археологически проучвания, като база за консервационно-реставраторски работи
- Осигуряване на достъп до отдалечените недвижими културни ценности

2. ПРОСТРАНСТВЕНО РАЗВИТИЕ

Общият устройствен план на Община Сопот очертава пространственото развитие на общината за период от 15-20 г. чрез определяне на основното и преобладаващото предназначение, режимите на устройство, правилата и нормативите за прилагането на плана, изискванията към подробните устройствени планове и планирането на мрежите и съоръженията на техническата инфраструктура.

Селищната мрежа в територията на общината се е формирала в зависимост от природните и теренни условия и с оглед развитието на поминъка на населението. Тя се състои от 2 населени места

Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видови територии и устройствени зони селищата попадат в следните категории:

- “ много малки градове” - гр. Сопот (до 10 000) 8 237 жители / реалистичен вариант на демогеафско развитие/;

- "средни села" (с население от 1000 до 2000 жители) / "малки села" (с население от 250 до 1000 жители) . - с. Анево 1008 жители / реалистичен вариант на демогеафско развитие/;

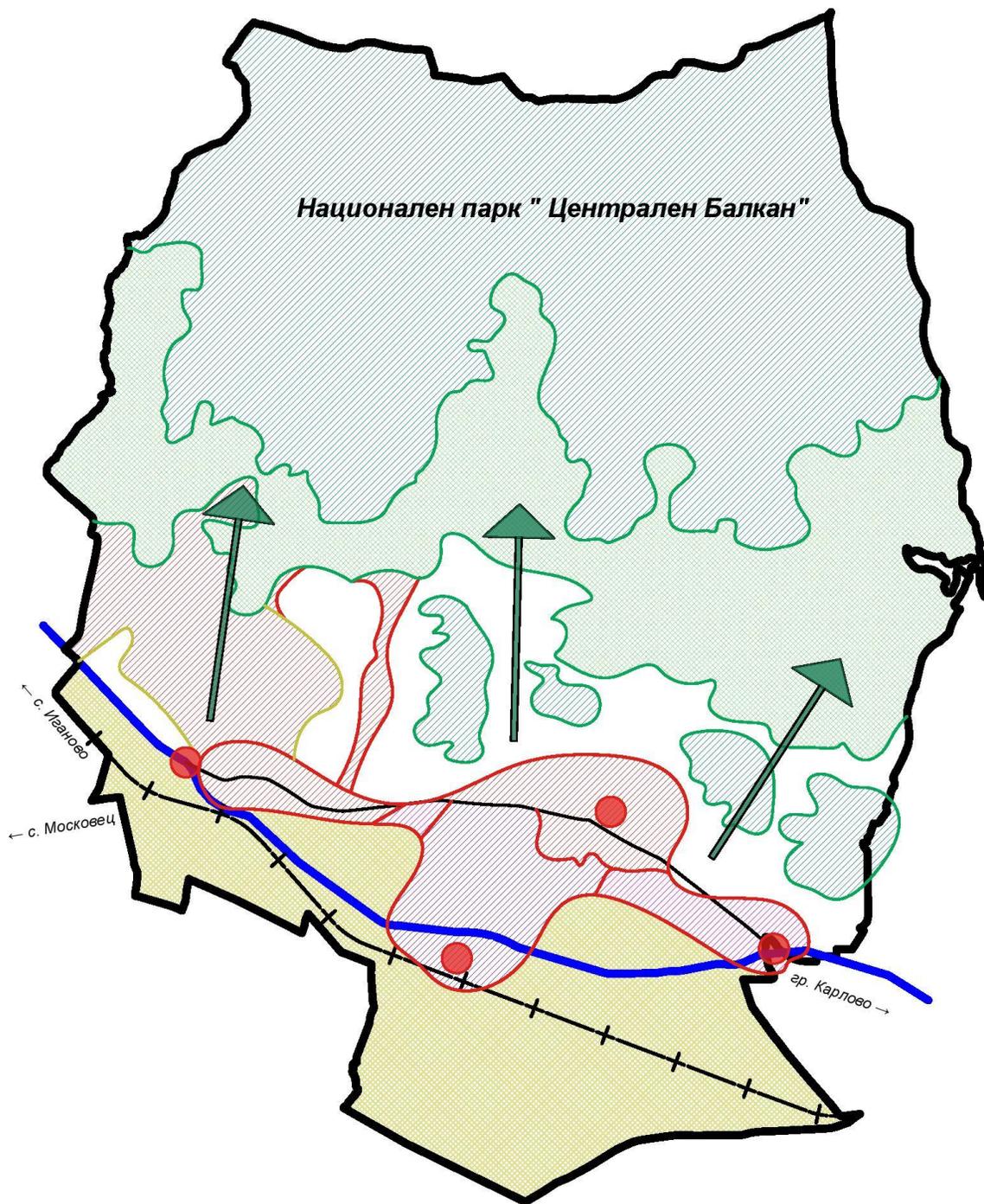
Общината се характеризира с централно за страната географско разположение и благоприятно местоположение спрямо националната транспортно-комуникационна мрежа. Град Сопот се намира на 5 км западно от гр. Карлово, в подножието на Стара планина. Село Анево се намира на 2,5 км, западно от гр. Сопот. През общината преминават първокласната шосейна магистрала София – Карлово- Бургас и подбалканската железопътна линия София-Бургас.

Териториалното и пространствено развитие на урбанизираните територии се ограничава : на север от:- Централен Балкан; Централен Балкан, буфер по директива за птиците; Централен Балкан, буфер по директива за местообитаване , на юг от наличието на земеделски земи.

Териториалното и пространствено развитие на урбанизираните територии се стимулира от първокласен шосеен път I-6 София–Карлово–Бургас,

В пространствената структура на общината преминава подбалканската **железопътна линия София–Карлово–Варна/Бургас,**

ПРОСТРАНСТВЕН МОДЕЛ НА УРБАНИЗАЦИЯ - ПРОГНОЗЕН ПЕРИОД

ОГРАНИЧИТЕЛИ НА УРБАНИСТИЧНО РАЗВИТИЕ ПРИРОДНИ ФАКТОРИ

- -Централен балкан - буфер по директива за птиците; буфер по директива за местообитание
- -Земеделски земи

СТИМУЛАТОРИ НА УРБАНИСТИЧНО РАЗВИТИЕ

- -Път I-6 София-Карлово-Бургас
- -Подбалканската железопътна линия София-Карлово-Варна/Бургас
- -Локални оси на урбанистично влияние

2.1.МОДЕЛ НА УРБАНИСТИЧНО РАЗВИТИЕ

Анализът на концентрацията на човешката дейност, на населените места и социалната инфраструктура очертава и урбанистичният модел на развитие. За община Сопот този модел е моноцентричен, тъй като в пространствената структура на общината, в пространствено и функционално отношение се очертава един център – град Сопот.

В следствие на направения анализ по избрани критерии за село Анево, което се намира в непосредствена близост до общинския център, следва да се заключи, че то няма потенциал да се развие като вторичен център.

Оценка на с. Анево по избрани критерии с оглед възможност за оформяне на вторичен център:

	Наличие на лекарски практики	Наличие на обекти на социалната инфраструктура	Наличие на детска градина	Наличие на училище	Достъп по републиканска пътна мрежа
с. Анево	не	не	не	не	да

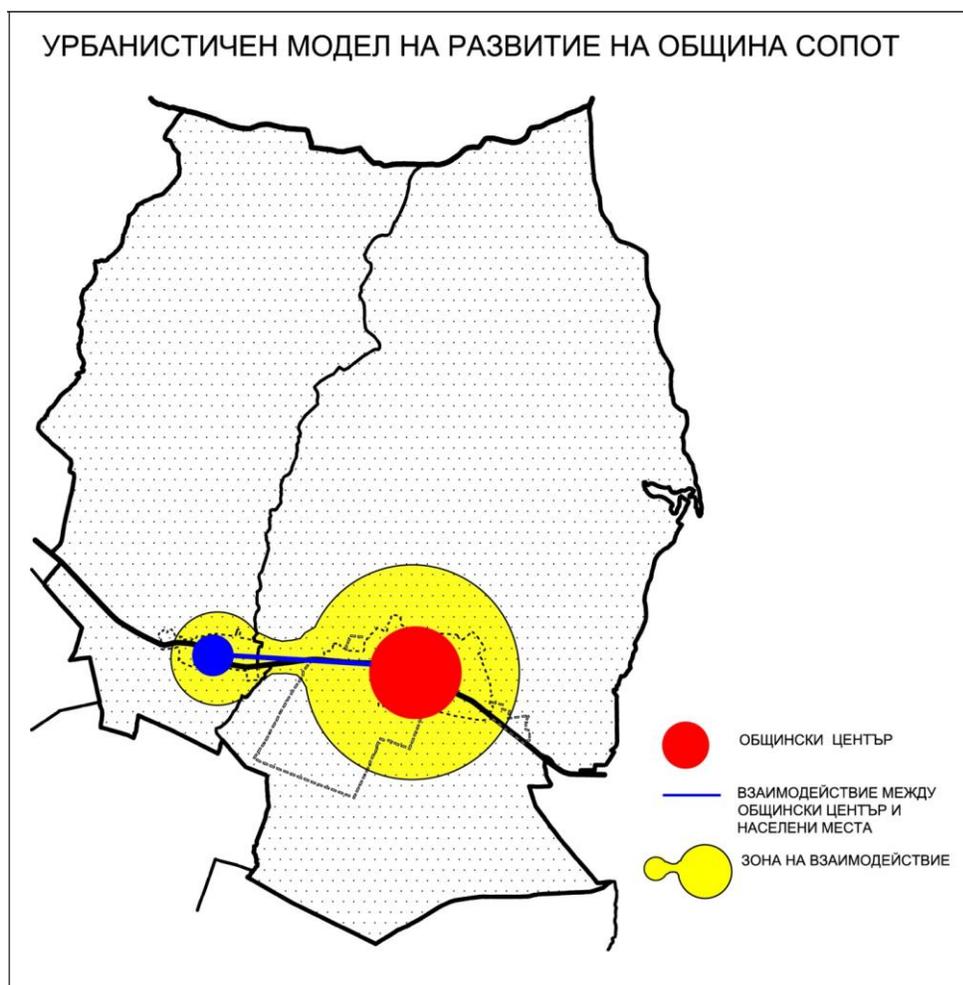

Таблица 60: Транспортен и пешеходен изохрон от общинския център до с. Анево

От общ.център до нас. място	Разстояние с автомобил/ км.	Транспортен изохрон	Пешеходно разстояние/ км.	Пешеходен изохорн
с. Анево	1,39 км.	2.5 мин.	1.39 км.	17 мин.

2.2. ОСНОВНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ТЕРИТОРИИТЕ, РЕЖИМ НА УСТРОЙСТВО И ПАРАМЕТРИ НА НАТОВАРВАНЕ

Според основното им предназначение, определено от общия устройствен план, териториите в страната са: урбанизирани територии (населени места и селищни образувания), земеделски територии, горски територии, защитени територии, нарушени територии за възстановяване, територии, заети от води и водни обекти и територии на транспорта.

2.2.1.УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ

Урбанизираните територии са структурирани като населени места, по- голямото от които е град Сопот с площ от 341,3 ха . Град Сопот е единствен град и административен център на община Сопот. Локализиран е в източната част на общината. През него преминава Републикански път I-6 871.

Второто населено място е с. Анево с площ от 39,9 ха. разположено на запад от гр. Сопот, в продължението на Републикански път I-6 871.

С ОУПО на община Сопот се определят границите на урбанизираните територии съгласно Наредба 8 за обема и съдържанието на устройствените планове.

2.2.1.1. Режим на устройство на урбанизираните територии

Урбанизираните територии - град Сопот

• Жилищни територии

В следствие на направения анализ на функционалните подсистеми, отчитайки демографските прогнози, следва да се заключи, че не се очаква прираст на населението и съответно не е обосновано увеличаване на строителните граници на града с цел придаване на нови жилищни територии към него. Съществуващите инвестиционни инициативи за жилищни нужди в околностите на града са отчетени и са включени в зони с допустима промяна на предназначението.

- жилищните територии в ОУПО са 133,26 ха. От тях 35,3ха. са в село Анево и землището му, а 97,96 - в града и землището на гр. Сопот. Намаляването на тези територии с 0,89 ха. спрямо опорния план се явява следствие на попадането на някои жилищни имоти в смесените многофункционални зони.

В границите на града се забелязва диференциране на жилищното ядро и периферията. В основната си част гр. Сопот е наситен с жилищни функции с малка височина и плътност на застрояване, като по периферията и в близост до терена на ВМЗ-Сопот социално-икономическите фактори са довели до оформяне на квартали с комплексно жилищно застрояване. Тази структура се е показала като устойчива във времето и Общият устройствен план на общината цели да я запази, но и регламентира с цел по-лесното ѝ функциониране в бъдеще. Създават се два вида жилищни зони в очертанията на града:

- жилищна зона с преобладаващо ниско застрояване - Жм
- жилищна зона с преобладаващо комплексно застрояване - Жк

Таблица 61: Жилищни устройствени зони гр. Сопот

Номер (в рамките на един вид зона)	Вид устройствена зона	Граници на устройствената зона (териториална локализация)
жилищна зона с преобладаващо ниско застрояване		
1	Жм	ЕКАТТЕ 68080 Граници от север - строителна граница, ПИ 501.1519, ПИ 501.1530, от изток - ул. "Добрила", ул. "Йордан Ненов", ул. "Баба Неделя", ул. "М. Стайков", ПИ 502.1555, ПИ 502.1562, същ. строителна граница, от юг - бул. "Иван Вазов", от запад - ул. "Ген. Г. Ямаков"
2	Жм	ЕКАТТЕ 68080 Граници от север - бул. "Иван Вазов", на изток - ул. "Ген. Андреев", ул. "Хаджи Димитър", ул. "К. Луков", от юг - ул. "3-ти Март", ул. "Хр. Ботев", от запад - ВМЗ Сопот (кадастр. район 504-ПИ 504.3, 504.5, 504.14, 504.16)
жилищна зона с преобладаващо комплексно застрояване		
1	Жк	ЕКАТТЕ 68080 Граница от север - бул. "Ив. Вазов", от изток, юг и запад - ВМЗ Сопот (ПИ 504.84, 504.22, 504.7(път))
2	Жк	ЕКАТТЕ 68080 Граници по ул. "Ал. Стамболйски", ул. "П. Славейков", ул. "Ген. Карцов"
3	Жк	ЕКАТТЕ 68080 Граници от североизток - строителна граница, от югозапад - ул. "Добрила", ул. "Йордан Ненов", ул. "Баба Неделя", ул. "М. Стайков", ПИ 502.443, ПИ 502.2434, 502.3434, 502.434, 502.423, 502.9023(улица)
4	Жк	ЕКАТТЕ 68080 Граници по бул. "Ив. Вазов", ул. "3-ти Март", ул. "К. Луков", ул. "Х. Димитър", ул. "Ген. Андреев"

• Производствени територии и територии за обществено обслужващи дейности

Производствените територии на гр. Сопот са локализираны понастоящем предимно в зоните около ВМЗ-Сопот, където се оформя значителен по размерите си обществено обслужващ и производствен център, генератор на икономическото развитие в околността.

Вече усвоените територии на югозапад от града, в близост до ВМЗ-Сопот и до ЖП Гарата, чиито потенциал очаква развитие, се включват в една по-голяма зона със смесено предназначение - смесена многофункционална зона. Съществуващото производствено звено представлява значителна по размерите си площ, в сравнение с големината на населеното място. Поради тази причина ОУПО - Сопот не цели увеличаване на чисто производствения капацитет на града, а по-скоро - освобождаване на терени за инвестиции със смесени функции в зоната, свързваща града, Гарата и съществуващите производствени терени.

Друга територия с преобладаващо обществено обслужващи, производствени и складови дейности се явява източният вход на гр. Сопот, по протежението на Републикански път I-6 871, където инвестиционните намерения ясно чертаят посоката на разрастване на градската структура. С цел освобождаване на инвестиционния потенциал, ОУПО-Сопот предвижда в тази територия да се обособи друга смесена многофункционална зона.

Тъй като част от производствените терени попадат в новообразуваните смесени зони, в баланса на територията площта на терените с чисто производствена дейност намалява от 131,36 ха. на 110,56 ха., за сметка на което се обособяват 74.3 ха. за смесена многофункционална устройствена зона - СМФ.

Смесената многофункционална устройствена зона съвместява социална и бизнес инфраструктура, производствена и складова дейност, обитаване и други допълващи функции, като не се допускат вредни влияния.

Съществуващите единични терени, преотредени за производствена и складова дейност на северозапад остават да функционират като такива, с възможност за съвместяване на смесени функции, поради близостта им до съществуващи жилищни структури.

Таблица 62: Смесена многофункционална устройствена зона гр. Сопот

Номер (в рамките на един вид зона)	Вид устройствена зона	Граници на устройствената зона (териториална локализация)
смесена многофункционална зона		
1	Смф	ЕКАТТЕ 68080 Граници от запад и север- строителна граница, от изток - ул. "Г. Ямаков", от юг - бул. "Иван Вазов" Зоната включва и ПИ 504.13

2	Смф	ЕКАТТЕ 68080 Граници отсевер по бул."Иван Вазов" и ПИ 504.2, от изток - ПИ 503.715, 503.716, 503.9001, 503.1106, 503.5106, 503.1107, 503.9002, 503.1146, ул. "Хр. Ботев", ул. "3-ти Март" , проектна строителна граница, от юг и запад - проектна строителна граница
3	Смф	ЕКАТТЕ 68080 Граници отсевер - Гробищен парк и проектна строителна граница, от изток проектна строителна граница, от юг - бул. "Иван Вазов", от запад - ПИ 502.1410, 502.1593, 502.1594, 502.9020(път)

• Озеленени територии

В северната част на гр. Сопот в застроителните е обособен зелен клин. Той свързва рекреационните гори с градското ядро и обособява логично преливане на извънградския ландшафт, зелената система в населеното място и градската структура.

С цел запазване на тази взаимовръзка и съхраняване на съществуващата зелена територия, попадаща в очертаанията а града, ОУПО предвижда обособяване на устройствена зона за озеленяване (Оз), при спазване на изискванията на чл. 32 от Наредба 7 за правила и норми за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, а именно:

Таблица 63: Устройствена зона за озеленяване- гр. Сопот

Номер (в рамките на един вид зона)	Вид устройствена зона	Граници на устройствената зона (териториална локализация)
1	Оз	ЕКАТТЕ 68080 Съвпада с кадастрални райони - 398 и 399

• Вилни зони

На север от градското ядро планът отчита присъствието на вече създадени територии, експлоатирани като вилни. Това дава основание с ОУПО да се обособят четири отделни вилни зони като нови селищни образувания. те са с обща площ от 177,66.ха.

Таблица 64: Вилна устройствена зона гр. Сопот

Номер (в рамките на един вид зона)	Вид устройствена зона	Граници на устройствената зона (териториална локализация)
1	Ов	ЕКАТТЕ 68080 Съвпада с ПИ 501.1530 и ПИ 501.1519 райони - 398 и 399
2	Ов	ЕКАТТЕ 68080 Граници от север и изток- ПИ 262.534, от юг и запад - ПИ 174.263(път), 174.271, 446.5518 (път), 258.9, 258.6, 259.5, 259.263(път), 259.262
3	Ов	ЕКАТТЕ 68080 Граници от север и изток- ПИ 262.523, 262.524, 262.525 от юг и запад - ПИ 176.338, 176.540, 176.623, 176.285
4	Ов	ЕКАТТЕ 68080 Съвпада с кадастрални райони - 403, 404, 405, 406

Урбанизирани територии - село Анево

- **Жилищни територии**

Жилищните територии на село Анево са 39,9 ха. с преобладаващо застрояване с малка височина и плътност. Направената диагноза на съществуващото положение, както и по-горе представените прогнози, не показват необходимостта от увеличаването на тези площи, с изключение на единичен имот със съществуващо жилищно застрояване, който бива включен в чертите на града. С ОУПО - Сопот се образуват две жилищни зони с преобладаващо ниско застрояване, разделени от републиканския път, преминаващ през селото.

Таблица 65: Жилищни устройствени зони - с. Анево

Номер (в рамките на един вид зона)	Вид устройствена зона	Граници на устройствената зона (териториална локализация)
1	Жм	ЕКАТТЕ 00480 Северно от път I-6 до строителната граница на с. Анево
2	Жм	ЕКАТТЕ 00480 Южно от път I-6 до строителната граница на с. Анево

• Производствени територии и територии за обществено обслужващи дейности

Предвид размера на производствените и обслужващи територии в гр. Сопот и непосредствената му близост до село Анево, планът не предвижда обособяване на нови производствени зони в селото.

2.2.1.2. Устройството и развитие на урбанизираните територии и функционалните подсистеми

Жилищни територии

Двете населени места в община Сопот попадат в две различни категории според броя на населението. Град Сопот попада в категория "много малък град" (до 10 000 жители) - с 8 237 жители към 2017г., а село Анево - в категория "средни села" (от 1000 до 2000 жители) - с 1 008 жители към 2017г.

Съгласно прогнозното демографско развитие на общината към 2035г., в реалистичния вариант, гр. Сопот запазва своята категория на "много малък град", а село Анево преминава от "средно село" в "малко село" (от 200 до 1000 жители).

С проекта на ОУП прогнозното развитие на териториите за жилищни функции предвижда пространствено развитие съобразено с прогнозния вариант на населението към 2035 г, в реалистичния вариант. Спазени са нормативите за бруто жилищна площ на глава от населението, като се отчита и съществуваща наличност на повече от 5% резерви

Таблица 66: Показатели за площи на жилищните територии в населените места в община Сопот

Населено място	Прогнозно население - 2035г. реалистич-ен вариант	Категория на населените места	Мин. необходима площ бруто на жил. територии /Кв.м	Площ бруто жилищни територии /Кв.м.	Бруто жил.територии в кв.м./жители, проект	Норматив за бруто жил.територии в кв.м./жител
Гр. Сопот	7 096	Много малък град	709600	1451527	176,2	100-200
С. Анево	873	Малко село	261900	398856	456,9	300-370

Територии за озеленяване

Към териториите за озеленяване спадат:

- територии за широко обществено ползване, като паркове, градини, улично озеленяване и др.
- гробищни паркове

- терени за спорт и атракция

При отчитане на нормативите за устройствено планиране на отделните видове зелени територии, проектното решение се базира на данните от реалистичния вариант на демографската прогноза

Нормативите за площ на обществените озеленени площи за широко обществено ползване са, както следва:

- за много малки градове - 8 кв.м. на жител
- за всички села - 4 кв.м. на жител

С ОУПО тези изисквания са спазени, като съответните терени ги надвишават:

- обществени озеленени територии за гр. Сопот - 18 кв.м./жител
- обществени озеленени територии за село Анево - 12,53 кв.м./жител

Съществуващите жилищни комплекси в гр. Сопот, ситуирани по периферията, се отличават с ниска плътност и предлагат голям процент озеленяване, което може да се приема като дългосрочен резерв от зелени площи за широко обществено ползване.

Нормативите за площ на терени за гробища за населените места се определя както следва:

- за много малки градове - 1,30 кв.м./ жител
- за малки села - 4,00 кв.м./жител

Съществуващите гробищни терени в община Сопот са:

- гробищни терени в гр. Сопот - 26491 кв.м. (3,73 кв.м/жител)
- гробищни терени в с. Анево - 31009 кв.м. (35,5 кв.м./жител)

Предвид демографския анализ на населението и настоящото положение, терените за гробищни паркове са достатъчни и няма нужда от предвиждане на нови такива.

Площта на терените за спорт и атракции в населените места и в крайселищните им територии се определя при спазване на следните норми:

- за много малки градове - 10-12 кв.м./жител
- за всички села - 15-20 кв.м./ жител

В община Сопот всички терени за спорт и атракции, с обща площ от 11,3 ха., са ситуирани в административните граници на гр. Сопот и землището му. Предвид непосредствената близост на двете населени места в общината и факта, че част от терените са на равни изохронни разстояния от селищата, се приема изчисляване на нормативите за минимална площ спрямо населението на цялата община, при което нормативът се осреднява спрямо най-малкото общо кратно на изискванията за двете категории населени места и става 12,5-16 кв.м./жител.

- съществуващите терени за спорт и атракции за община Сопот са 14.18 кв.м./ жител

Резервни територии

ОУПО предвижда резервни територии за далекopersпективно развитие. Предвидени са резервни територии, под формата на земеделски земи с допустима промяна на предназначението, които са в близост до строителните граници на населените места.

2.2.1.3. Пространствено развитие на елементите на територията на общински център Сопот

Финкционалните подсистеми в общинския център, в това число обитаване, социална инфраструктура, обществено обслужване, зелена система отговарят на нормативните изисквания за насищане на територията и следователно отношението на отделните устройствени елементи е балансирано съобразно нуждите на населението.

	Жилищна зона с преобладаващо застрояване с малка и средна височина		Озеленяване за широко обществено ползване
	Жилищна зона с преобладаващо комплексно застрояване и/или застрояване със средна височина		Озеленяване за ограничено обществено ползване
	Социална инфраструктура - здравеопазване и образование		Зони за общественообслужващи функции с интегрирано озеленяване за широко обществено ползване
	Общественообслужващи функции		Комплексно застрояване с озеленяване за широко обществено ползване
	Жилищна зона с общественообслужващи функции в партърните нива		

2.2.1.4. Параметри за натоварване на урбанизираните територии

Допустимо натоварване се определя от интензивността на застрояването и допустимите дейности, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:

Интензивността на застрояване се определя от съответния коефициент на интензивност, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:

- В жилищните територии, включващи зони Жм (устройствена зона с преобладаващо застрояване с малка височина) и Жк (устройствена зона за комплексно застрояване) се допускат следните нежилищни обслужващи обекти:

1. сгради за социални, учебни, просветни, културни, спортни, здравни и религиозни дейности;
2. магазини и заведения за хранене;
3. сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура;
4. обществени озеленени площи;
5. надземни и подземни гаражи и паркинги за леки автомобили;
6. административни и делови сгради;
7. хотелски сгради;
8. Занаятчийски работилници;
9. сгради за безвредни производствени дейности;
10. бензиностанции, газостанции и автосервиси.

Максималният коефициент на интензивност на застрояване (КИНТ), предвиден с ОУПО, за зона "Жм" е 1.2, а за зона "Жк"- 2

- В териториите от разновидност Смф (Смесената многофункционална устройствена зона) се съвместяват разнородни функции като:

1. социална инфраструктура
2. бизнес инфраструктура
3. административни сгради
4. търговски и обслужващи сгради
5. производствена и складова дейност
6. жилищни функции с ниска и средна височина
7. други допълващи функции, **като не се допускат вредни влияния.**

Максималният коефициент на интензивност на застрояване (КИНТ) ,предвиден с ОУПО, за зона "Смф" е 2.

- В териториите за озеленяване (Оз) могат да се разполагат

1. мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, обслужващи озеленените площи, и застрояване, необходимо за поддържане на зелената система;

2. преместваеми търговски обекти по чл. 56 ЗУТ, които общо може да заемат площ не повече от 1 на сто от територията на паркове с площ над 3 ха и не повече от 2 на сто от територията на паркове и градини с площ до 3 ха;

3. открити обекти за спортни и културни развлечения и забави (концертни естради, летни амфитеатри, атракциони, изложбени площи и спортни съоръжения), които общо може да заемат площ не повече от 10 на сто от територията на парка (градината);

4. детски площадки;

5. мемориални обекти;

6. монументално-декоративни, информационни и рекламни елементи по чл. 57 ЗУТ.

7. Спомагателни и обслужващи постройки към обектите от т. 1, 3, 4 и 5 може да се разрешават, ако се изискват с нормативен акт и без тях е невъзможно функционирането на обектите.

Изграждането и поставянето на обектите от т.1 до т.7 може да се разрешава само ако:

- са предвидени в действащия подробен устройствен план на парка (градината), съответно в план-схемите на техническата инфраструктура и план-схемата по чл. 62, ал. 9 ЗУТ;

- не се нарушават екологичните, рекреационните и естетичните качества на озеленените площи;

- необходимите места за паркиране съобразно изискванията на Наредба № 2 от 2004 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии (ДВ, бр. 86 от 2004 г.) са осигурени в непосредствено прилежащите територии на парка (градината).

В обществените озеленени площи с подробен устройствен план може да се урегулират поземлени имоти - частна собственост, в които да се предвиди разполагане на преместваеми търговски обекти, открити обекти за спортни и културни развлечения и забави, детски площадки, монументално - декоративни, информационни и рекламни елементи. В тези случаи площта за озеленяване в урегулираните имоти не може да бъде по-малко от 40 на сто.

- В териториите за рекреационни дейности и вилни зони (Ов), освен вилни сгради може да се разполагат и:

1. магазини и заведения за хранене;

2. сгради за социални, здравни, културни, спортни и други обслужващи дейности;

3. малки хотели с до 40 легла;

4. сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура;

5. бензиностанции и газостанции.

Максималният коефициент на интензивност на застрояване (КИНТ) ,предвиден с ОУПО, за зона "Ов" е 0,8.

Забележка : При процедуриране на устройствени планове и инвестиционни проекти във всички видове урбанизирани територии, които попадат напълно или частично в защитена зона BG0001493 (33 по директивата за местообитанията - буфер към 33 "Централен Балкан") да се спазват и изискванията по ЗБР (Закона за биологичното разнообразие).

2.2.2. ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ

Земеделските територии заемат площ от 2 295,17 ха. или около 40,7 % от територията на община Сопот, по-големият дял от които се намира в землището на гр. Сопот.

Бонитетната категория на земеделските земи варира от шеста до девета, като преобладават тези от шеста и осма категория. Земите от шеста категория са ситуирани изцяло в южната част на общината, а тези от осма- са преимуществено разположени на североизток и северозапад от строителните граници на двете населени места.

2.2.2.1. Режим на устройство на земеделските територии

С ОУПО се предвижда намаляване на земеделските територии с 65.54 ха, от които 38,94 ха. са ниви, 17,2 ха. са трайни насаждения, а 9,48 ха. са необработваеми земи.

Тези 65,54 ха. земеделски земи променят предназначението си, както следва:

- за смесена многофункционална зона - 43,14 ха.,
- за рекреационни дейности и вилни зони - 5,0 ха.,
- за транспорт и комуникации- 16,5 ха.,
- 0,9 ха. попадат в строителните граници на града.

По отношение на земеделските земи ОУПО предвижда:

- опазване на земеделски земи с по-висока категория, в случая - шеста
- въвеждане режим без право на промяна на предназначението за някои обработваеми и необработваеми земи и ценни ландшафти
- въвеждане на режим с допустима промяна на предназначението на някои обработваеми и необработваеми земеделски земи.

Земеделските земи, в които се въвежда режим с допустима промяна на предназначението, могат да бъдат разделени функционално и устройствено на два вида:

- земеделски земи, които са ситуирани предимно в северната част на строителните граници на населените места, в територии между градската среда и вилните зони. В тези участъци се отчита съществуващ инвестиционен интерес в посока преотреждане на земеделски територии за жилищно строителство. ОУПО следва настоящата устройствена логика в извънградските структури, като създава условие за по-нататъчното им развитие като предимно жилищни територии с малка височина

- земеделски земи, които са разположени по протежение на съществуващите градски и извънградски транспортни артерии, входовете и изходите на двете населени места. В тези територии са започнали да се развиват предимно обслужващи, административни и производствени функции, както и определен процент жилищни такива. С ОУПО се допуска промяна на предназначението на въпросните земеделски земи за многофункционално ползване.

Земеделските територии с допустима промяна на предназначението са с обща площ от 186,19 ха. при приспадане на вече преотредените терени. От тях 79,02 ха. са с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване, а 109,95 ха. - за ниско жилищно строителство.

номер на територия	Тип	Локализация	Специфика
Гр. Сопот ЕКАТТЕ 68080			
68080 / 65	Ниви	Включва Кад. р-ни 171, 400, 600	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
68080 / 66	Ниви	Включва Кад. р-н 172	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство и многофункционално ползване
68080 / 68	Ниви и инфр. обекти	Включва Кад. р-ни 175, 253, 259 пи: 255, 256	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
68080 / 69	Ниви	Включва Кад. р-ни 173, 174 без пи: 268, 269, 271, кад.р-н 258, кад.р-н 259 пи: 5	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
68080 / 70	Трайни насаждения	Включва Кад. р-ни 4, 5	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
68080 / 71	Трайни насаждения	Включва Кад. р-н 11 пи: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 23, 24, 25, 26, 27	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване

68080 / 73	Ниви	Включва Кад. р-ни 104 до границата на пи: 20, 23, 108, 133, кад.р-н 176 на запад от пи 338, 540	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
68080 / 76	Необработв аеми земи	Включва Кад. р-ни 117, 119	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
68080 / 77	Трайни насаждения	Включва Кад. р-ни 122, 123, 126	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
68080 / 81	Ниви	Включва Кад. р-н 130 на север от път 130.581	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
68080 / 82	Трайни насаждения	Включва кад.р-н 93 пи:94, Кад. р-ни 98 пи: 2 - 41, 146, 147, 328, 595, 596, 600, 601, кад.р-н 100 пи: 19, 20, 21, 22, 40, 41, 54, 55, 69, 70, 75, 76, 600, 601	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
С. Анево ЕКАТТЕ 00480			
00480 / 16	Ниви	Включва Кад. р-ни 36, 122	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
00480 / 20	Ниви	Включва Кадастрален р-н 38	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство
00480 / 30	Ниви	Включва Кад. р-н 9, без пи.14, 15, 16, Кад р-ни, 65, 123 и Кад р-н 66 пи. 12, 13, 14, 16	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за ниско жил.строитекство

00480 / 32	Ниви	Включва Кад. р-н 26, им. 21 - 24	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
00480 / 33	Ниви	Включва кад.р-н. 70, пи: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 40, 55, 56, 61 , кад.р-н. 71, пи: 12, 13, 14, 15, 17, кад.р-н. 72, пи: 2, 10, 14, 16, 17	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
00480 / 34	Ниви	Включва Кад. р-н 17; кад. р-н 22, пи: 8, 9,10,11; кад. р-н 23, пи: 12, 33; кад. р-н 24, пи: 7, 8, 9, 10, 11; кад. р-н 25, пи: 10,11, 12, 13, 18	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
00480 / 35	Трайни насаждения	Включва Кад. р-н 73, пи: 1, 2, 3 , кад. р-н 84, пи: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, кад.р-н 16, пи: 9	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
00480 / 45	Трайни насаждения	Включва Кад. р-н 94 до границата на пи: 11, 13	Земеделски територии с устройствен режим с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване
*Номерация по кадастралната карта, одобрена със заповед № РД-18-8 / 11.3.2011 г. на изпълнителния директор на АГКК, актуална към 21.2.2017 г.			

2.2.2.2.Параметри за натоварване на земеделските територии

Допустимо натоварване се определя от интензивността на застрояването и допустимите дейности, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:

Интензивитета на застрояване се определя от съответния коефициент на интензивност, в зависимост от вида на обекта и неговото предназначение:

- Земеделски територии в които не се допуска промяна на предназначението

В тези територии Без промяна на предназначението на земеделските земи се разрешава застрояване с обекти, свързано с ползването им, чиито функции са съвместими с предназначението

на земята съгласно изискванията на Наредба 19 от 25 октомври 2012г. за строителство в земеделските земи без промяна на предназначението им:

1. при имоти с площ до 10 дка - на едноетажни селскостопански постройки за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в това число и помещение за обитаване в тях;

2. при имоти с площ над 10 дка - на селскостопански сгради, постройки и съоръжения за съхранение на растителна и животинска продукция и отглеждане на животни съгласно приложението, включително инженерни мрежи и съоръжения за благоустрояване на имотите и на помещения за обитаване от домакинствата на собствениците на земята и/или на лицата, които произвеждат селскостопанска продукция от съответните земеделски земи.

Сградите и постройките по ал. 1 се разполагат в част от имота, предназначена за застрояване. Площта за застрояване може да достига до 10 на сто от общата площ на имота/имотите, собственост на физическото или юридическото лице в границите на едно землище.

Интензивността на застрояването в земеделските територии без промяна на предназначението се определя от коефициент на интензивност на застрояването не по-голям от 0,4, отнесен към площта на имота, предназначен за застрояване съгласно Наредба 19/25.10.2012г.

- В земеделски територии с допустима промяна на предназначението за ниско жилищно строителство, се разрешава строителството на:

1. жилищни сгради с малка височина
2. селскостопански и горскостопански обекти;
3. транспортни обекти и съоръжения;
4. обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
5. рекреационни и туристически обекти;
6. спортни обекти и съоръжения;
7. търговски и обслужващи обекти;
8. здравни обекти;
9. обекти със специално предназначение;
10. историко-мемориални обекти
11. сгради с безвредни производствени дейности

В земеделски територии с допустима промяна на предназначението за изграждането на обектите е необходима промяна на предназначението на земеделската земя за неземеделски нужди по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

Интензивността на застрояване в земеделските земи с допустима промяна на предназначението за жилищни нужди се ограничава до 1,2.

- В земеделските територии с допустима промяна на предназначението за смесено многофункционално ползване, се разрешава строителството на:

1. селскостопански и горскостопански обекти;
2. жилищни сгради;
3. промишлени и складови обекти;
4. транспортни обекти и съоръжения;
5. обекти и съоръжения на техническата инфраструктура;
6. рекреационни и туристически обекти;
7. спортни обекти и съоръжения;
8. търговски и обслужващи обекти;
9. здравни обекти;
10. обекти със специално предназначение;
11. историко-мемориални обекти.

Интензивността на застрояването се определя със съответния коефициент на интензивност, съответстващ на предназначението на обектите.

В земеделски територии с допустима промяна на предназначението за изграждането на обектите е необходима промяна на предназначението на земеделската земя за неземеделски нужди по реда на Закона за опазване на земеделските земи.

Забележка: При промяна на предназначението на земеделски земи, които попадат напълно или частично в защитена зона BG0001493 (33 по директивата за местообитанията - буфер към 33 "Централен Балкан") да се спазват и изискванията по ЗБР (Закона за биологичното разнообразие).

2.2.3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ

Горските територии заемат площ от 2641,89 ха. или 46,90% от площта на община Сопот. 1177,97 ха. от тях се намират в землището на с.Анево, а останалите 1463,92 ха - в землището на град Сопот. Основната част от горските територии на общината попадат в рамките на Национален парк „Централен Балкан“ 1 577,63ха.

С ОУПО предвижда опазване на горските т

2.2.3.1.Параметри за натоварване на горските територии извън рамките на национален парк централен балкан и буферите към него

За всички горски територии е предвиден устройствен режим, който не допуска промяна на предназначението.

Без промяна на предназначението на горските територии е допустимо изграждане на:

1. стълбове за въздушни електропроводи;
2. стълбове за телекомуникационно оборудване, радио- и телевизионно разпространение, съобщителни линии, безжичен интернет и други съоръжения на техническата инфраструктура;

3. сгради и съоръжения, свързани с управлението, възпроизводството, ползването и опазването на горите и дивеча, независимо от тяхната собственост:

- а) автомобилни горски пътища;
- б) заслони за обществено ползване;
- в) ферми за отглеждане на дивеч, риболюпилни и рибарници;
- г) посетителски и информационни центрове, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване;
- д) горски и ловни кантони, които не включват помещения за постоянно или временно обитаване

2.2.4. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ

НАЦИОНАЛЕН ПАРК "ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН"

Защитена зона "Централен Балкан" с идентификационен код БГ0000494, с обща площ 72 021,0722 ха. е защитена зона по две директиви : по директивата за птиците и по директивата за местообитанията.

Другите две защитени зони попадащи в обхвата на община Сопот, BG0002128 (33 по директивата за птиците) и BG0001493 (33 по директивата за местообитанията) са буферни към 33 „Централен балкан“, като териториите им в по-голямата си част се припокриват.

Националният парк включва гори с обща площ от 44 220 ха (61%) и високопланински пасища и ливади с обща площ 27 801.1 ха (39%) Паркът е разположен на територията на 5 административни области: Ловеч, Пловдив, Стара Загора, София област и Габрово

Територията на Парка попада в пределите на 9 общини и 30 землища на населени места, включително община Сопот.

В община Сопот попадат 1577,63 ха. от горите и 420,4 ха. от високопланинските ливади и пасища.

Зоната представлява:

- естествен комплекс от шест характерни растителни пояса – широколистен, смесен широколистен, смесен широколистен и иглолистен, фрагментарно иглолистен, субалпийски и фрагментарно алпийски;

- място за размножаване на 15 вида гръбначни животни с национален статус на застрашеност и на национално значими популации на 56 вида гръбначни животни (отделно от тези със световна и европейска значимост);

- една от трите защитени територии с най-висока степен на естественост (над 70% от територията на Централен Балкан е заета от естествени екосистеми);

- най-значимото находище на уралска улулица и на балкански кеклик;

- най-голямото тисово находище;
- с най-висок брой на различни типове местообитания от трите национални парка;
- изключителен природозащитен резервоар, в който се съхраняват около 70% от срещаните в България безгръбначни таксони, 54% от размножаващите се в страната видове сухоземни гръбначни животни, над 50% от видовете от сухоземната флора на България, както и 54 типа хабитати от различен ранг;
- територия с наличие на торфени съобщества с голям брой ендемични таксони.
- Зоната е ключова за ефективното опазване на голям брой консервационно-значими грабливи и горски видове птици. Приоритетни сред тях са 7 вида, представени с голям процент от националната си популация: белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), скален орел (*Aquila chrysaetos*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), бухал (*Bubo bubo*), врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), череноврата мухоловка (*Ficedula parva*) и полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*).

В рамките на цялата защитена територия влизат 10 резервата, като само една много малка част от резервата "Стара река" попада в източната част на община Сопот - 1,70 ха.

Резерват Стара река е обявен за такъв, с цел да се запази уникалния за Старопланинието комплекс от широколистни, иглолистни и смесени гори. Обхваща водосбора на Стара река над град Карлово. Криволичеща между стръмни скали, изпъстрена с примамливи вирове, това е една от най – красивите реки в България.

Гората в резервата е невероятно разнообразна – топлолюбивият мъждрян, келявият и водният габър се срещат с бука, елата и смърча. По брой на застрашени растителни видове, “Стара река” се нарежда сред първите по важност резервати в България. Тук са находищата на повече от 45 растения от Българската Червена книга, като двадесет от тях не се срещат в други страни, а три от тях могат да се видят само в този резерват.

65 вида гръбначни животни се размножават тук. Голяма част от тях, основно грабливи птици – скален орел, белоопашат мишелов, голям и малък ястреб, бухал, също са застрашени от изчезване. Представители на земноводните и влечугите са жабата дървесница, слепокът, дъждовникът и др. От тук са и често повтарящите се съобщения за присъствието на риса, считан за напълно изчезнал от страната ни в края на четиридесетте години.

Цели на опазване на защитените зони:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата. - Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Управлението на Парка представлява пряко прилагане на ЗЗТ. Съгласно чл. 5, т. 2 от ЗЗТ националният парк е втора категория защитена територия, която е изключителна държавна собственост (чл. 8, ал. 1 и 2 от ЗЗТ). Съгласно действащото законодателство чл. 18, ал. 1 от ЗЗТ ”За национални паркове се обявяват територии, в чиито граници не попадат населени места и селищни образувания и които включват естествени екосистеми с голямо разнообразие на растителни и животински видове и местообитания, с характерни и забележителни ландшафти и обекти на неживата природа

Строителството, поддържането и ползването на обекти в защитените територии се извършват в съответствие с режима на дейностите, установен по реда на Закона за защитените територии, със заповедта за обявяване и с плана за управление на защитените територии, устройствените и технически планове и проекти.

2.2.5. ТЕРИТОРИИ НА КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

Интерпретацията на културното наследство днес е основополагащ елемент в устойчивото и балансирано териториално и социално-икономическо развитие. Културното наследство е фактор изграждащ позитивни партньорства между местните общности и бизнеса. Процесите на урбанизация дават възможност за съчетаване на традиционните дейности носещи идентичността на региона /културното и природно наследство, историческата памет/ и социално-икономически дейности в новите урбанизираните територии. Водеща роля в съхраняването, опазването и адаптирането на културното наследство днес имат хората. Заедно с него те са носители на историческата памет и древни традиции. Представянето на културното наследство като дейност, интегрирана в селищната структура на общината придава ново значение и го представя като ресурс за социално-икономическо развитие. На културното наследство днес се гледа като на материален и духовен ресурс, който трябва да бъде съхранен, без изискване за рентабилност на вложените в него инвестиции. Необходимо е създаването на маркетингова стратегия, която да представя културното наследство на националния и международния пазар, също така създаване на информационна система на културно-историческите ресурси и иновативни форми за популяризирането му. Дейностите свързани с експлоатацията на културното наследство в туризма трябва да бъдат обвързани с опазването и съхранението на културните ценности и полагане на необходимите грижи. Днес можем да разглеждаме развитата културна индустрия като двигател на икономиката на дадена община и възможност за балансирано и устойчиво развитие.

От особена важност е интегрирането на културно-историческото наследство и природните дадености при определяне на туристическата и културна политика на общината и формирането на туристически маршрути, съчетаващи културно наследство и природни забележителности. Това води до социализиране на НКЦ и трайно участие в живота на общината.

Недвижимите културни ценности в община Сопот попадат в следните зони:

- Възрожденските къщи, между които и „Къщата –музей на Иван Вазов” , са групирани в няколко централни квартала на града ,за които е определена **зона Жм** с устройствени показатели: Н- до 10м,Плътност -60%, КИНТ-1.2 , Козеленяване-40 .
- Манастирът „Св. Спас” е във вилна зона
- Другите обекти са в земеделски или горски земи
- Няма НКЦ попадащи в промишлени зони или в зони Жк

За незвижимото културно наследство е необходимо:

- Съхраняване на урбанистичната автентичност на културната среда.
- За Улиците с концентрация на НКЦ , на базата на цялостен анализ на запазените недвижими културни ценности , околните пространства и елементи на градската структура, да се изготвят консервационен план и силуетни решения за отделните обекти и уличните ансамбли, наситени с културно-историческо наследство.
- Извършване на археологическо проучване на” НКЦ: „Ахиево кале”, „Сопотско кале” , „Средновековна крепост Сопот” – основа за последващи консервационно-реставрационни работи
-
- Развитие на юридическа защита и висока степен на физическа съхраняемост на КИН
- Спазват разпоредбите на чл.79 от ЗКН, съгласно на който:

„ (3)Териториалният обхват се определя от границите на недвижимата културна ценност и на охранителната ѝ зона.

(4) Когато единична културна ценност няма определен териториален обхват в акта за деклариране или за предоставяне на статут, за нейни граници се смятат границите на имота, за охранителна зона - територията, обхващаща непосредствено съседните имоти, а при улици до 14 метра - и срещулежащите през улицата имоти, както и уличното пространство между тях.”

- Сградите – паметници на културата във възрожденските квартали на Сопот са в непосредствена близост до останалите жилищни или обществени сгради и запазването на автентичното въздействие изисква общ подход в проектирането и строителството.
-
- Изява на КИН като ресурс-стимулатор за общото териториално развитие . Изява на ролята на културния туризъм за териториалното развитие.
- Синтез на културни и природни ценности в единно работеща система-интегриране на културен и екотуризъм
- Развитие на гекултурния потенциал на КИН: локален, регионален и национален.
- Нови културни маршрути:
 - Възрожденски културен маршрут - развит в територията на гр. Сопот, в обособена зона с паметници на Възрожденската епоха.

- нов културен и еко маршрут съчетаващ Античен културен маршрут - свързващ подход от с. Анево с Римска пътна станция, Средновековната църква и Ахиевото кале и „еко пътека”, развита в Национален парк "Централен балкан, част от която е достъпът до „Ахиево кале”
- Включване на територията в националните и регионални културни коридори и маршрути, чрез идентифициране на съществуващите такива и чрез подчертаване на нови културни маршрути като:
 - Включване в национални културни маршрути , обединяващи НКЦ с общи характеристики и близко позициониране - тематични / Античност , Възраждане/
 - По териториална характеристика – съседни общини - Карлово,Ловеч.
 - Общини в близост с богато културно-историческо наследство. /Казанлък и Павел Баня с тракийските гробници от долината на тракийските князе/, Подбалкански маршрут - културен и еко.

2.2.6. НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ

Нарушените територии на територията на община Сопот заемат площ от 127,15 ха.

Основната част от тези територии (126,86 ха) представляват:

- полигон - учебен център на Министерството на отбраната, ситуиран в ПИ 044.001 , в който се провеждат редовни стрелкови тренировки
- полигон на ВМЗ - Сопот, ситуиран в ПИ 043.001

Двата имота представляват държавна собственост. Те са под управлението на Държавните организации и са обозначени като терени със специално предназначение, поради което на този етап не могат бъдат предвидени мероприятия по тяхната рекултивация и възстановяване.

Други нарушени територии са сметищата. Към настоящия момент община Сопот е предприела мерки по санирането на и рекултивирането на нерегламентираните сметища.

Практиките за депониране на битови отпадъци обаче продължават, поради факта, че терените представляват стари, вече не функциониращи сметища.

Ландшафтното възстановяване и рекултивация на средата въз основа на подробни ландшафни планове и технико-устройствени проекти ще промени социалните нагласи и възприемане на тези терени.

2.2.7. ВОДНИ ПЛОЩИ

Водните площи в община Сопот се равняват на 14,89 ха., или 0,26 % от площта на общината. ОУПО Сопот предвижда запазване на площта на водите.

Съгласно чл.30, ал.2 и ал.3, т.1,2 и 6 от Закона за биологичното разнообразие, планът осигурява устройствени условия за опазване на водните течения, в т.ч. суходолията, водните площи и за съхраняване на средовите характеристики на непосредствените им крайбрежия чрез:

- запазване на посочените обекти като елемент на физическата структура на общинската територия

- отразяване защитните режими за онези от тях, които са обхванати в екологичната мрежа Натура 2000, като не предвижда строителна намеса в прилежащата им територия.

2.2.8. ТЕРИТОРИИ НА ТРАНСПОРТА

ОУПО предвижда изнасяне на главен път I-6 от същинската част на Сопот и Анево в южна посока, като отклонението му се осъществява преди входа от посока Карлово и се включва в съществуващото трасе след Анево и в този пункт се свързва и общински път за с.Московец/с.Богдан/. Трасето на I-6 е ситуирано по протежение на съществуващи селскостопански пътища и южно от терените на ВМЗ. Предвиждаме габарит на пътя Г 12. В схемата са показани напречни профили на пътя със и без локални платна за обслужване на прилежащите на пътя терени.

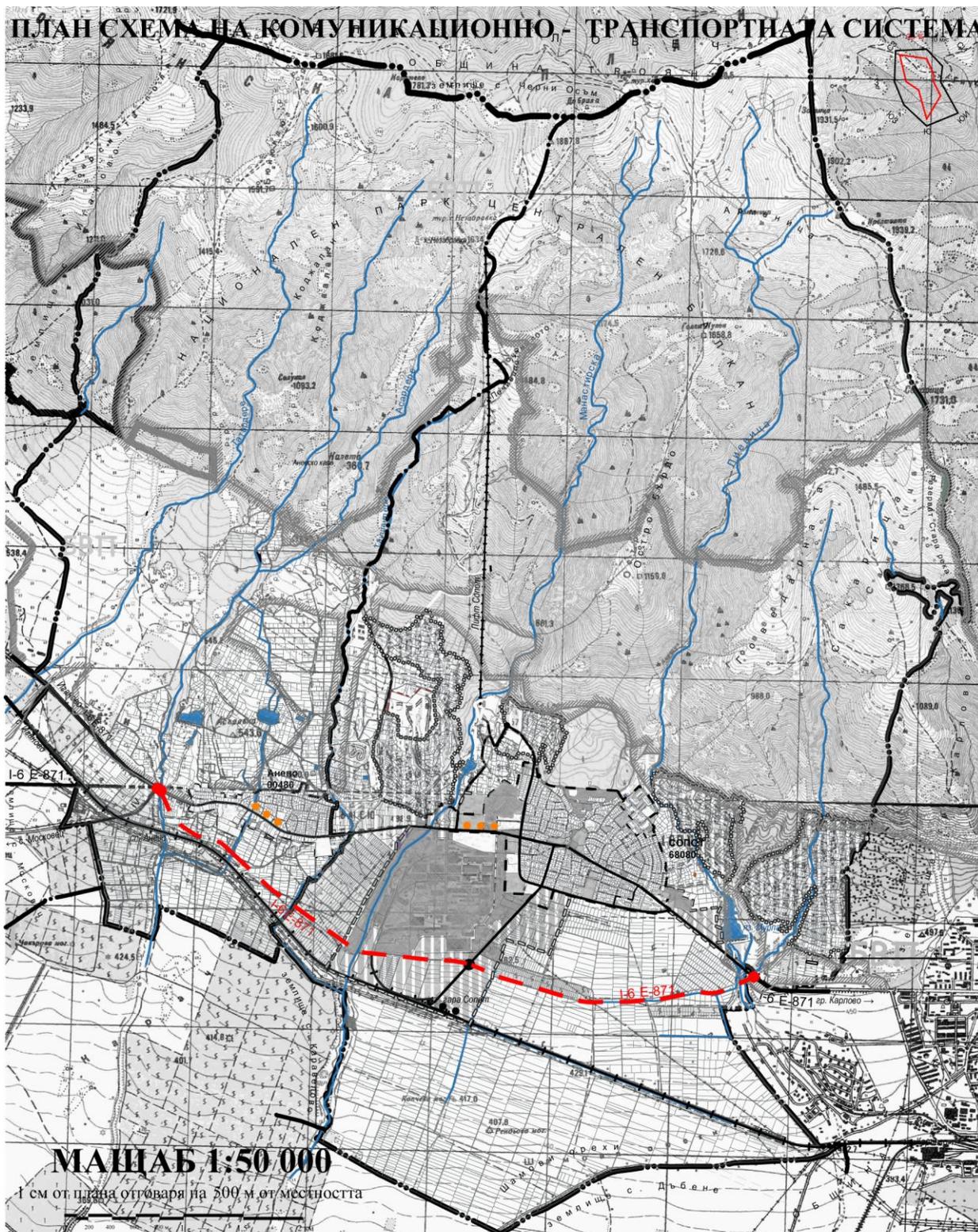
След изнасянето на път I-6 съществуващия профил в населените места Сопот и Анево ще се превърнат в част от главната улична мрежа.

Предвид европейските тенденции в развитието на междуселищния транспорт, се отчита потенциална възможност за подновяване на интензивността на железопътния превоз. ОУПО отчита възможно подсилване на остта, свързваща централното ядро с железопътната гара. Тази ос към момента е наситена с производствени и обслужващи функции, които плана запазва и дава възможност да се доразвият. Директната връзка на обслужващата зона на града с центъра има потенциал да възприеме роля на вход към града.

СРЕДНОДЕНОНОЩНА ГОДИШНА ИНТЕНЗИВНОСТ НА АВТОМОБИЛНОТО ДВИЖЕНИЕ ПРЕЗ 2015 И ПРОГНОЗА ДО 2035 ГОДИНА ОТ ИНСТИТУТ ПО ПЪТИЩА И МОСТОВЕ

Година	Номер на пътя	Вид на преброителен пункт/Главен /Допълнителен или Автоматичен	Номер на преброителен пункт	Местоположение на преброителен пункт/км/	Начало на преброителен участък /от км/	Край на преброителен участък /до км /	Леки автомобили	Автобуси	Леки товарни автомобили	Средни товарни автомобили	Тежки товарни автомобили	Товарни автомобили с ремаркета и влекачи с полуприцепи	Общ брой на товарни автомобили	Общ брой превозни средства	Единици леки автомобили	Оразмерителни автомобили на денонощие
2015	6	Д	21	249,833	248,624	251,063	3624	244	604	234	249	211	1298	5166	7147	702
2020							3896	256	634	252	274	227	1387	5539	7651	756
2025							4286	275	682	277	301	250	1510	6071	8369	829
2030							4822	303	750	312	339	281	1682	6807	9365	929
2035							5545	341	844	351	381	316	1892	7778	10656	1044
2015	6	Д	24	253,480	251,063	257,129	9329	364	937	294	133	208	1572	11265	13695	678
2020							10029	382	984	316	146	224	1670	12081	14660	726
2025							11032	411	1058	348	161	246	1813	13256	16055	793
2030							12411	452	1164	392	181	277	2014	14877	17985	887
2035							14273	509	1310	441	204	312	2267	17079	20548	999

ПЛАН СХЕМА НА КОМУНИКАЦИОННО-ТРАНСПОРТНАТА СИСТЕМА

- Граници**
- Граница на област
 - Граница на община
 - Граница на землище
 - Строителна граница на населено място
 - Проектна строителна граница
 - Проектна граница на селищно образувание

- Комуникационно-транспортни елементи**
- Железопътни трасета
 - I-6 Републикански пътища
 - Бъдещо трасе от РПМ-республ пътна мрежа I-6 E-871 - Г 12
 - Въжена линия

- Обекти и мероприятия**
- Автогари
 - ЖП гари

2.2.9. РАЗВИТИЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА

2.2.9.1. ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Водопотребление

Таблица 67 : Прогноза за подаваните водни количества от водоизточници за населените места в Община Сопот за периода 2020-2035 г. /куб.м./

Подавани водни количества /м3/год/	2020	2025	2030	2035
гр. Сопот	481040	471522	451259	414406
с. Анево	58867	58050	53144	50983

Ресурси на развитие на водоснабдителната система

Прогнозното развитие на техническата инфраструктура във водоснабдяването ще включва:

- Ремонт, рехабилитация и реконструкция на външни довеждащи водопроводи:
 - От водохващане при р. Манастирска до водоеми $V=2000\text{m}^3$ и $V=300\text{m}^3$ на гр. Сопот
 - От ПС „Московец“ през водоем НР „Бозалан“ с обем 2000m^3 до водоем $V=2000\text{m}^3$ на гр. Сопот.
 - От извори „Пръскалото“ и „Коджа дере“ до водоем $V=2000\text{m}^3$ на гр. Сопот
 - От каптажите до водоем $V=160\text{m}^3$ на с. Анево.
- ПСПВ за водите от водохващания „Манастирска“ и „Леевица“ . Ще се ситуираща на площадката на водоеми $V=2000\text{m}^3$ и $V=300\text{m}^3$ на гр. Сопот
- Подмяна на помпени агрегати при ПС „Московец“
- Реконструкция на водоеми $V=2000\text{m}^3$ и $V=300\text{m}^3$ на гр. Сопот и $V=160\text{m}^3$ на с. Анево.
- Връзка с Карловската ВС и строителство на нов тласкател от Карлово до Сопот с $D315\text{mm}$; $L=4\,800\text{m}$; за обезпечаване на водното количество при планирана приватизация на ВМЗ Сопот

Проверка на необходимите обеми на напорните резервоари за гр. Сопот

Регулиращия обем $V_p=0,25 \cdot Q_{\max} \cdot d$

По чл.172, ал.3(табл.8)-25% от $Q_{\max} \cdot d$

$V_p=0,25 \cdot 2050=512\text{м}^3$

$V_{\text{ав}}=3,6 \cdot T_{\text{ав}} \cdot Q_{\text{ав}}$

$T_{\text{ав}}=8\text{h}$ -време за отстраняване на аварията-чл.174 и чл.135, ал.2 табл.5 4

За 10 дни с до 30% намаляване на водоподаването от $Q_{\text{обезп.}}$ - чл.4, ал.2 от „Наредба № 2 за проектиране, изграждане и експлоатация на водоснабдителни системи“-19.04.2009г.

$Q_{\text{ав}}=0,7 \cdot 13,93=9,75\text{л/с}$

$V_{\text{ав}}=3,6 \cdot 8 \cdot 9,75=281\text{м}^3$

$V_{\text{пп}}=108\text{м}^3$

$V_{\text{резерв}}=512+281+108=901\text{м}^3 < V_{\text{налично}}=2300\text{м}^3$

За крайният етап на изследването няма необходимост от нови обеми на НР.

2.2.9.2. КАНАЛИЗАЦИЯ

Ресурси за развитие на канализационната мрежа

- Доизграждане канализационната мрежа на гр. Сопот
- Пречиствателната станция не се нуждае от разширение или реконструкция.
- Благодарение на това, че в ПСОВ – гр. Сопот са изградени две линии за биологично

третиране на отпадъчните води, при по-ниската замърсеност в момента пречиствателната станция се експлоатира само с едната линия, което минимизира експлоатационните разходи.

- В ПСОВ – гр. Сопот има възможност за приемане в бъдеще на отпадъчни води от канализационната система при нейното 100 %-но изграждане (в момента степента на изграденост на канализационната мрежа на гр. Сопот е 90 %).

- При бъдещо разрастване на промишлеността в града, ПСОВ би могла да поеме за допречистване промишлено замърсени отпадъчни води в количества и замърсености, договорирани между съответните предприятия и експлоатационното дружество и при спазване изискванията на Наредба № 7/14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места.

- Утайковата линия на ПСОВ – гр. Сопот има резерв за приемане на външни утайки от изгребни ями.

- В момента утайките от ПСОВ се съхраняват на площадката за временно съхранение, като предстои сключване на Договор за депониране на утайките с Регионалното депо за битови отпадъци в гр. Карлово. Препоръчва се на експлоатационното дружество да потърси алтернативни на депонирането решения за последващо третиране на утайките – например оползотворяване в земеделието, за рекултивация на нарушени терени, за производство на биохумус от червен калифорнийски червей и др.

2.2.9.3. ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ

Планирането и изграждането на електроснабдителните мрежи се основава основно на Закона за енергетиката и Закона за устройство на територията. Специфичните технически параметри и конфигурация на електроснабдителните мрежи се определят в съответствие с Наредба №3 за устройство на електрическите уредби и електропроводните линии(ДВ бр.90 и 91 от 2004г.), преди тази наредба с Правилник за устройство на електрическите уредби – 1968 и 1980г.

Присъединяването на нови потребители или групи потребители се извършва съгласно наредба №6 за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителните електрически мрежи(ДВ бр.74 от 2004г.).

През последните години развитието на електрическите мрежи се видоизмени под влияние на симбиозата между комуникационните и електрическите мрежи, както и прилагането на нови технологии и видове преносни елементи. Този нов етап от развитие на мрежите за сега се нарича с общо название „интелигентни мрежи“.

Въпреки че съществуват няколко дефиниции за интелигентни мрежи, в Европейския съюз те се разглеждат като част от общия стратегически енергиен технологичен план и включват следните направления или дейности:

- Нови технологии за производство на електроенергия и нови подходи за тяхното включване към електрическата мрежа;
- Електропреносни мрежи с повишена сигурност и гъвкавост, способни да предоставят голяма преносна възможност, обусловени от силната нестационарност на производството и потреблението в отделни възли или региони, обезпечавачи функционирането на единен Европейски пазар на електроенергия;
- Електроразпределителни мрежи средно и ниско напрежение с повишена автоматизираност, наблюдаемост и самовъзстановяване на захранването при повреда;
- Масово навлизане на нови видове потребители с възможности за акумулиране на електрическата енергия като електроавтомобили и нови акумулатори на електроенергия.
- Нови подходи за управление на ЕЕС, подчинени на новите възможности за управление на потреблението в реално време.
- Интелигентно управление на потреблението според цената на електроенергията в резултат от масовото внедряване на интелигентни електромери и динамични цени.

Процесът на създаване на интелигентни мрежи изисква допълнителни научни и приложни изследвания, проучване и прилагане на европейския и световния опит, интегриране на науката и бизнеса и много инвестиции, за да се превърнат високотехнологичните постижения в инсталации, които ще се изплащат чрез повишената природосъобразност и сигурност на електрозахранването.

Ефектът от инвестирането в развитието на интелигентни мрежи в България трябва да се отрази в:

- намаляване на инвестициите за изграждане на първични съоръжения: електропроводи и трансформаторни подстанции, чрез оптималното управление на потреблението на електроенергия в реално време и по ефективното използване на изградените електрически мрежи.

- Подобряване на енергийната ефективност на жилищните сгради в община Сопот.

- Подобряване на енергийната ефективност на обществените сгради на територията на Общината.

С цел постигането на устойчиво енергийно развитие на Общината, в бъдеще биха могли да се предвидят възможности за развитие на съвременно енергопроизводство от алтернативни възобновяеми енергийни източници, каквато е вятърната енергия, индиви-дуалните соларни фотоволтаични централи

Извън безспорното си значение за икономиката и екологията в Общината, развитието на енергийната й инфраструктура (енергопроизводство от възобновяеми източници) съдържа потенциал за разкриване на нови работни места.

2.2.9.4. СЪОБЩЕНИЯ

Основните насоки от анализа и направените изводи за бъдещи потребности са съобразени с действието на три основни фактора:

- Либерализация на телекомуникационния пазар;
- Директивите на Европейския съюз (ЕС), както и задълженията по глава 19 “Телекомуникационни и информационни технологии”.
- Програмите за развитие на информационно – комуникационна инфраструктура;

Въвеждане на новите цифрови централи от типа MSAN.

Този тип централи предоставят многофункционални широколентови услуги на потребителите, като същевременно има следните предимства:

- Малка енергоемкост
- Значително по евтина поддръжка
- Обхваща достатъчно голям брой абонати в даден район
- Много по малка площ
- Бързо изграждане и др.

В старата част на града има проблеми с изграждането на мрежите, породени от липсата на достатъчно широки транспортни връзки, както и свободни зони за изграждане на необходимите съоръжения.

Възможни са няколко фази на развитие:

- Цифровизация и оптика на първичната мрежа (от централата до изнесен цифров капацитет);

- Оптика до вторичната мрежа (до РК);
- Оптическо свързване до крайния потребител.

От гледна точка на икономическа целесъобразност може да се препоръча:

- За зоните с концентрация на функции по държавно управление, както и за зоните доминиращ фактор “бизнес” да се премине направо към трета фаза чрез решението “пасивна оптическа мрежа”.

Показател за изпълнението на тази цел е максимален % от медните кабели в мрежата за достъп да бъдат заменени с оптични.

Консолидация и развитие на оптичните мрежи

Наличието на множество оператори на оптични мрежи и потребността от универсален мултисервизен достъп изискват взаимно свързване между мрежите с оглед създаване на единна инфраструктура, независимо от формите на собственост на отделните фрагменти. Най-“безболезненият” път за постигане на необходимата степен на интеграция е създаването на единна система за управление, поддържане и резервиране на оптичната инфраструктура. Подходяща форма за създаване на такава система е акционерно участие или абонаментни вноски от страна на операторите.

Необходимо е преразглеждане на нормативната база , както за вътрешно-сградните инсталации, така и за разпределителните мрежи на различните оператори. Особено внимание трябва да се обърне на защитата на интерфейса между разпределителните мрежи и вътрешно – сградните инсталации. Необходимо е да се отчете бъдещото мултисервизно обслужване на крайните потребители, чрез единствена широколентова линия за достъп.

Към настоящия момент територията на гр. Сопот и Анево се покрива от клетъчните мрежи на трима лицензирани мобилни оператори : “Мтел”, “Глобул” и “ВИВАТЕЛ”, като мрежите им са цифрови и работят по стандарт GSM – второ и трето поколение. Качеството на обслужване и за трите мрежи може да се характеризира като много добро.

По обобщена преценка броят на мобилните абонати вече е значително по-голям от тези на фиксираната мрежа.

СХЕМА СЪОБЩЕНИЯ ВИВАКОМ

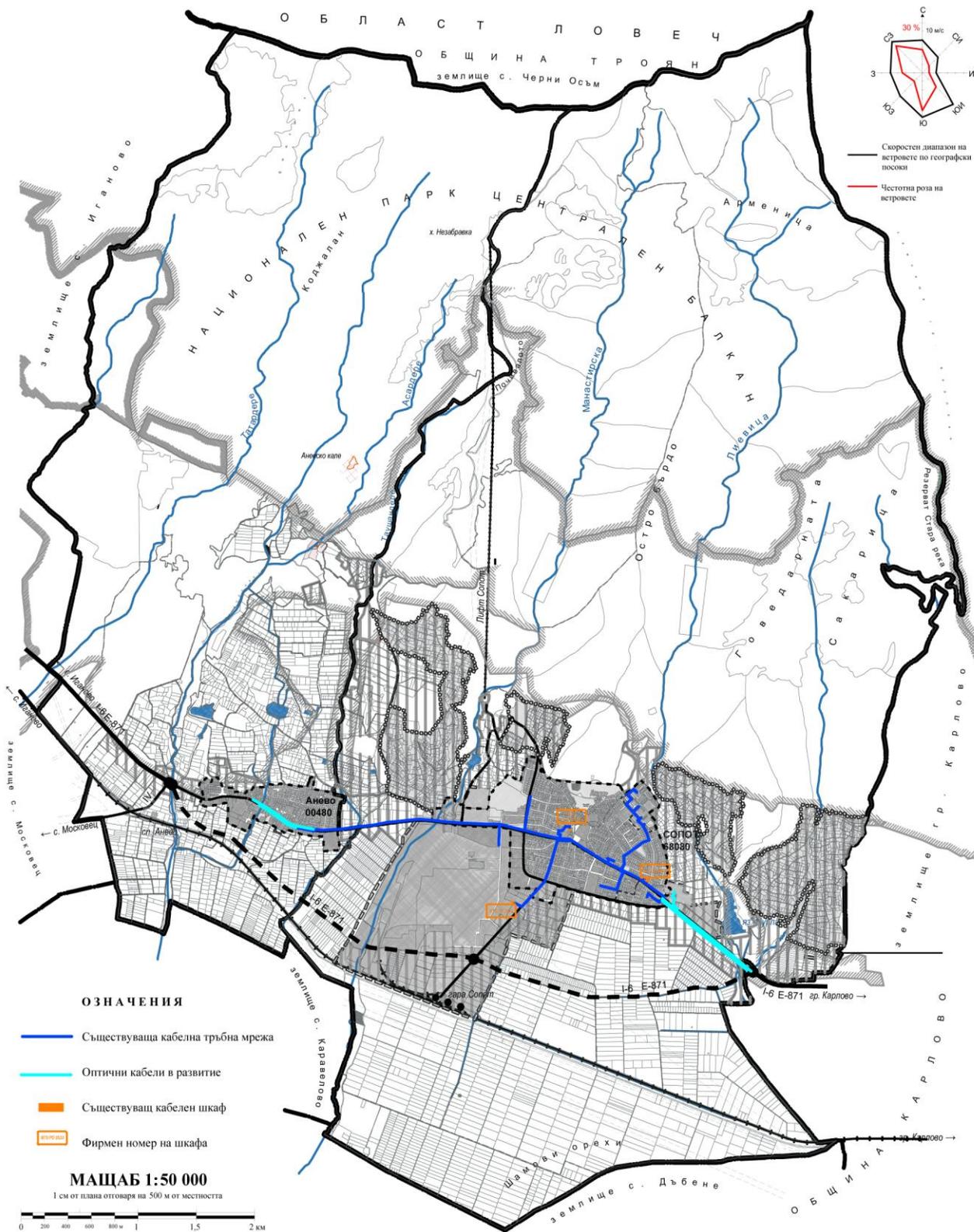
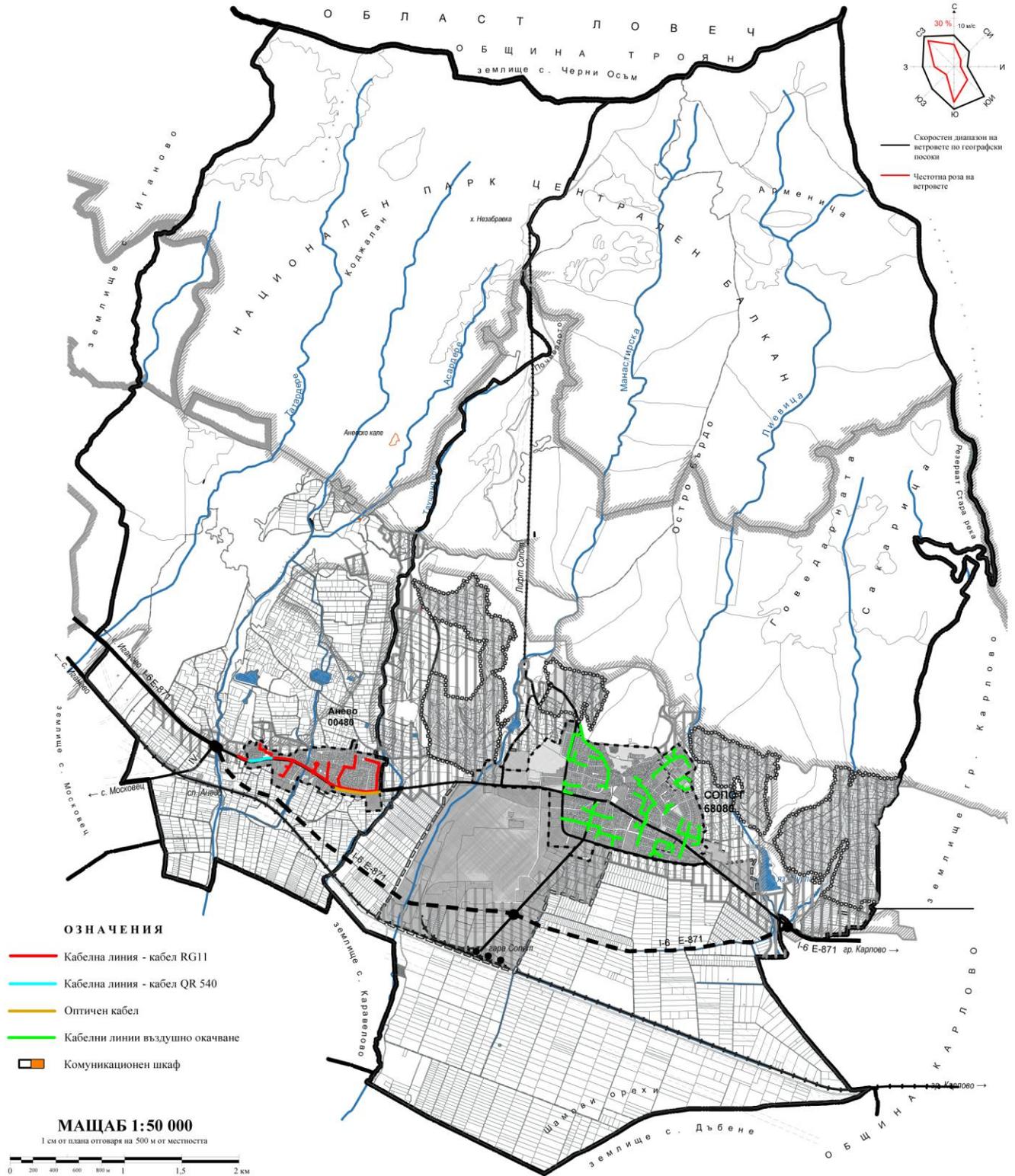

СХЕМА СЪОБЩЕНИЯ МОБИЛТЕЛ

**ПРАВИЛА И НОРМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА
ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА СОПОТ**

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- 1.1. Настоящите правила и норми за прилагане на Общия устройствен план на община Сопот уреждат устройството на територията на общината в административните ѝ граници.
- 1.2. Целта на ОУП на община Сопот е да предложи и осигури необходимите условия за по-нататъшното комплексно и устойчиво развитие и функциониране на общинската територия, като същевременно отчита и съхранява уникалната природна среда, опазва и интегрира богатото ѝ културно историческо наследство.
- 1.3. Настоящите правила и нормативи за прилагане на ОУПО Сопот не отменят действащите общи нормативни актове на общината в областта на селищното устройство.
- 1.4. За тези въпроси, свързани с устройството и застрояването на територията, които с настоящите правила и нормативи остават неуточнени и неуредени, се прилагат разпоредбите на Закона за устройство на територията, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство, Закона за защитените територии, техните подзаконови нормативни уредни и други относими нормативни актове.

2. ОСНОВАНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ПЛАНА

Съгласно чл. 134, 135 и 136 от Закона за устройство на територията (ЗУТ), влезият в сила общ устройствен план на община Сопот може да се изменя, ако :

- 2.1 настъпят съществени промени в общественно-икономическите и устройствените условия, при които е бил съставен планът;
- 2.2 възникнат нови държавни или общински нужди за обекти - собственост на държавата, на общините или на експлоатационните дружества;
- 2.3 възникнат инвестиционни инициативи, които ще се реализират със средства, осигурени по международни договори или от държавния бюджет, както и от инвеститори, сертифицирани по реда на Закона за насърчаване на инвестициите;
- 2.4 отпадне необходимостта от изграждане на сгради, мрежи и съоръжения за специални нужди на отбраната и сигурността на страната;
- 2.5 се констатира явна фактическа грешка, имаща значение за предвижданията на плана;

3. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ПОДРОБНИТЕ УСТРОЙСТВЕНИ ПЛАНОВЕ И ИЗМЕНЕНИЯТА ИМ

- 3.1 Проектите за подробни устройствени планове, чието изработване е разрешено по реда на ЗУТ, които не са одобрени към датата на влизане в сила на общия устройствен план, се съобразяват с предвижданията на общия устройствен план и с правилата и нормативите за неговото прилагане.
- 3.2 С влизането в сила на новия общ устройствен план се спира действието по прилагане на заварените подробни устройствени планове в частите, в които с общия устройствен план се предвижда промяна на предназначението и начина на устройство на поземлените имоти
- 3.3 Подробните устройствени планове, в т.ч. плановете за регулация и плановете за застрояване се изработват в съответствие с влезлия в сила общ устройствен план на община Сопот.
- 3.4 При изготвяне на подробни устройствени планове за територии в съседство на защитени територии по Натура 2000 да се подбират дейности, съвместими с режима на опазване.
- 3.5 При процедиране на устройствени планове и инвестиционни проекти във всички видове урбанизирани територии, които попадат напълно или частично в защитена зона BG0001493 (33 по директивата за местообитанията - буфер към 33 "Централен Балкан") да се спазват и изискванията по ЗБР (Закона за биологичното разнообразие).

4. ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА ЗА ТЕРИТОРИИ НА КИИ

- 4.1 Всички Подробни устройствени планове за имоти с НКЦ или в охранителната им зона се съгласуват с НИНКН. Това касае както имотите в регулационни граници, така и имотите извън регулация.
- 4.2 За имотите, попадащи в териториалния обхват и охранителната зона на НКЦ „Ахиево кале” /средновековна крепост „Ахиево кале”и „Средновековен манастир и некропол. /, с.Анево с Пот. 30.06.2010г. на комисия, назначена от МК със Заповед №РД 9-К-0122 от 22.06.2010 са приети следните предписания за опазване територията на НКЦ:
За средновековна крепост „Ахиево кале”- територията на недвижимата културна ценност е определена като територия за археологическо проучване, консервация, реставрация и експониране. Забранява се всякакъв вид строителство с изключение на консервационно-реставраторски работи или за осигуряване на достъп и обслужване на посетителите- алеи, погледни площадки, площадки за почивка, пейки и експозиционни информационни табла, художествено и функционално осветление, стълби и предпазни парапети Цитираните дейности се съгласуват с МК на основание чл.83 и по реда на чл.84” от ЗКН и с МОСВ, съгласно закона за защитените територии и ПУ на НП „Централен Балкан”
За „Средновековен манастир и некропол” с.Анево
Територията на НКЦ е определена за археологическо проучване, консервация, реставрация и експониране. Забранява се всякакъв вид строителство с изключение на консервационно-реставраторски работи или за осигуряване на достъп и обслужване на посетителите- алеи, погледни площадки, площадки за почивка, пейки и експозиционни информационни табла, художествено и функционално осветление. Цитираните дейности се съгласуват с МК на основание чл.83 и по реда на чл.84” от ЗКН

Охранителна зона Забранява се промяна предназначението на земята. Определя се като територия за археологическо наблюдение. Забраняват се всякакви строителни дейности, с изключение на минимално необходимата техническа инфраструктура. Всички инвестиционни намерения се съгласуват с МК и се извършват задължително с участието на археолог.

Всички бъдещи инвестиционни инициативи да се съгласуват с МК.

4.3 „Римска пътна станция” Със Заповед №РД9Р-43/24.08.2015г. на министъра на културата е предоставен статут на НКЦ от местно значение и са определени : териториален обхват на недвижимата културна ценност и на три охранителни зони. Съгласно ЗКН всички инвестиционни намерения, касаещи определените територии се съгласуват с МК

4.4 За имоти, в които попадат недвижими културни ценности всички нови инвестиционни инициативи се съгласуват с НИНКН

4.5 За имоти, попадащи в охранителна зона на НКЦ всички нови инвестиционни инициативи се съгласуват с НИНКН

5. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ КЪМ ПРАВИЛАТА И НОРМИТЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА /УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ/

Устройствена категория	Индекс	Устройствени параметри				Предназначение Основни и допълващи функции
		Плътност в %	Височина в м.	Кинт	Озеленяване/ %	
Жилищна зона с преобладаващо ниско етажно застрояване	Жм	60	10	1,2	40	Устройствена зона с преобладаващо жилищно застрояване с височина до 10.0м. Допускат се следните нежилищни обслужващи обекти: сгради за социални, учебни, просветни, културни, спортни, здравни и религиозни дейности; магазини и заведения за хранене; сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура; обществени озеленени площи; надземни и подземни гаражи и паркинги за леки автомобили; административни и делови сгради; хотелски сгради; Занаятчийски работилници; сгради за безвредни производствени дейности; бензиностанции, газостанции и автосервизи.
Жилищна зона с преобладаващо комплексно застрояване	Жк	40	-	2	40	Устройствена зона с преобладаващо комплексно застрояване . Допускат се следните нежилищни обслужващи обекти: сгради за социални, учебни, просветни, културни, спортни, здравни и религиозни дейности; магазини и заведения за хранене; сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура; обществени озеленени площи; надземни и подземни гаражи и паркинги за леки автомобили; административни и делови сгради; хотелски сгради; Занаятчийски работилници; сгради за безвредни производствени дейности; бензиностанции, газостанции и автосервизи.
Смесена многофункционална зона	Смф	70	-	2	20	Устройствена зона за обитаване, за социална и бизнес инфраструктура с доказване на височината съгласно разпоредбите на ЗУТ и Н7 ПНУТ Допуска се изграждането на социална инфраструктура, бизнес инфраструктура, административни сгради, търговски и обслужващи сгради, производствена и складова дейност , жилищни функции с ниска и средна височина, други допълващи функции, като не се допускат вредни влияния.

Устройствена категория	Индекс	Устройствени параметри				Предназначение Основни и допълващи функции
		Плътност в %	Височина в м.	Кинг	Озеленяване/ %	
Вилни зони	Ов	40	7	0,8	60	Устройствена зона за рекреационни и вилни дейности . Освен вилни сгради се допускат и: 1.магазини и заведения за хранене; 2.сгради за социални, здравни, културни, спортни и други обслужващи дейности; 3.малки хотели с до 40 легла; 4.сгради, мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура; 5.бензиностанции и газостанции.
Зони озеленяване	за Оз	<p>Устройствена зона за озеленяване</p> <p>Допуска се разполагането на</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура, обслужващи озеленените площи, и застрояване, необходимо за поддържане на зелената система; 2. преместваеми търговски обекти по чл. 56 ЗУТ, които общо може да заемат площ не повече от 1 на сто от територията на паркове с площ над 3 ха и не повече от 2 на сто от територията на паркове и градини с площ до 3 ха; 3. открити обекти за спортни и културни развлечения и забави (концертни естради, летни амфитеатри, атракционни, изложбени площи и спортни съоръжения), които общо може да заемат площ не повече от 10 на сто от територията на парка (градината); 4. детски площадки; 5. мемориални обекти; 6. монументално-декоративни, информационни и рекламни елементи по чл. 57 ЗУТ. 7. Спомагателни и обслужващи постройки към обектите от т. 1, 3, 4 и 5 може да се разрешават, ако се изискват с нормативен акт и без тях е невъзможно функционирането на обектите. <p>Изграждането и поставянето на обектите от т.1 до т.7 може да се разрешава само ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> - са предвидени в действащия подробен устройствен план на парка (градината), съответно в план-схемите на техническата инфраструктура и план-схемата по чл. 62, ал. 9 ЗУТ; - не се нарушават екологичните, рекреационните и естетичните качества на озеленените площи; - необходимите места за паркиране съобразно изискванията на Наредба № 2 от 2004 г. за планиране и проектиране на комуникационно-транспортните системи на урбанизираните територии (ДВ, бр. 86 от 2004 г.) са осигурени в непосредствено прилежащите територии на парка (градината). 				

6. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА УСТРОЙСТВО И ЗАСТРОЯВАНЕ КЪМ ПРАВИЛАТА И НОРМИТЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПЛАНА /НЕУРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ/

земеделски територии с допустима промяна на предназначението	цвят	Устройствени параметри				Предназначение Основни и допълващи функции след промяна на предназначението на земеделската земя за неземеделски нужди по реда на Закона за опазване на земеделските земи.
		Плътност в %	Височина в м.	Кинг	Озеленяване/ %	
земеделски територии с допустима промяна на предназначението за ниско жилищно строителство		50	10	1,2	40	<ol style="list-style-type: none"> 1. жилищни сгради с малка височина 2. селскостопански и горскостопански обекти; 3. транспортни обекти и съоръжения; 4. обекти и съоръжения на техническата инфраструктура; 5. рекреационни и туристически обекти; 6. спортни обекти и съоръжения; 7. търговски и обслужващи обекти; 8. здравни обекти; 9. обекти със специално предназначение; 10. историко-мемориални обекти 11. сгради с безвредни производствени дейности
земеделски територии с допустима промяна на предназначението за многофункционално ползване		Показателите се определят в съответствие с предназначението на обектите				<p>разрешава строителството на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. селскостопански и горскостопански обекти; 2. жилищни сгради; 3. промишлени и складови обекти; 4. транспортни обекти и съоръжения; 5. обекти и съоръжения на техническата инфраструктура; 6. рекреационни и туристически обекти; 7. спортни обекти и съоръжения; 8. търговски и обслужващи обекти; 9. здравни обекти; 10. обекти със специално предназначение; 11. историко-мемориални обекти и др.

